

**PlanMER bestemmingsplan
Landelijk Gebied Schijndel**

4 april 2013

Verantwoording

Titel	PlanMER bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel
Opdrachtgever	Gemeente Schijndel
Projectleider	Niels Bronsgeest
Auteur(s)	Mark Huuskes
Projectnummer	1212073
Aantal pagina's	128 (exclusief bijlagen)
Datum	4 april 2013
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1\Fax +31 57 06 99 66 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R002-1212073HUU-cri-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
Samenvatting	9
1 Inleiding.....	21
1.1 Waarom dit m.e.r.?	21
1.2 Doelstelling MER.....	23
1.3 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	23
1.4 Stappen in de m.e.r.-procedure.....	23
1.5 Opbouw van dit milieueffectrapport.....	24
2 Kader van dit MER.....	25
2.1 Aanleiding nieuw bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel.....	25
2.2 Plan- en studiegebied.....	25
2.3 Kenschets veehouderij Schijndel in de huidige situatie.....	27
2.4 Samenhang met overige ontwikkelingen.....	28
2.4.1 Beleid rondom stikstofdepositie.....	28
2.4.2 Mogelijke ontwikkelingen op nationaal niveau	32
2.4.3 Verordening Stikstof en Natura2000 gebieden provincie Noord-Brabant	32
2.4.4 Overig beleid	34
3 Het bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel	36
3.1 Gebiedsbeschrijving	36
3.2 Kenmerken van het bestemmingsplan	38
3.2.1 Doelstelling bestemmingsplan.....	38
3.2.2 Uitgangspunten bestemmingsplan	39
3.3 Uitgangspunten bestemmingsplan Landelijk Gebied en het MER	42
3.4 Omgang met agrarische bestemmingen in het bestemmingsplan	43
3.4.1 Type agrarische bedrijven	43
3.4.2 Agrarische doeleinden.....	43
3.5 Methodiek berekening ammoniakemissie	46
3.6 Te onderzoeken alternatieven en scenario's.....	48
3.7 Referentiesituatie	49
3.7.1 Referentie vanuit de Natuurbeschermingswet (Nbw).....	49
3.7.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm)	50
3.8 Maximale ontwikkelmogelijkheden van de landbouwsector	52

3.9	Alternatief op de Nota van Uitgangspunten.....	53
3.10	Dynamiek in de sector.....	56
3.11	Onderzoek naar het effect van de Provinciale verordening 2010	56
3.12	Nader onderzoek niet nodig	57
3.13	Onderzochte scenario's.....	57
4	Effecten op de natuurgebieden en -waarden.....	59
4.1	Beoordelingskader	59
4.2	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	60
4.2.1	Autonome ontwikkeling biodiversiteit	60
4.2.2	Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten	61
4.2.3	Ecologische hoofdstructuur	62
4.2.4	Agrarisch natuurbeheergebied	64
4.2.5	Flora- en faunawet	65
4.3	Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen	70
4.3.1	Effecten ten opzichte van het huidig gebruik.....	70
4.3.2	Verskil ten opzichte van de autonome ontwikkeling.....	74
4.4	Effecten Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten (Passende Beoordeling)	75
4.4.1	Natura 2000-gebieden.....	75
4.4.2	Beschermde natuurmonumenten	78
4.4.3	Conclusies Passende beoordeling Natura 2000-gebieden	79
4.5	Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur	80
4.5.1	Toewijzing en zonering van bestemmingen	80
4.5.2	Ontwikkelingsmogelijkheden	81
4.5.3	Conclusie.....	84
4.6	Agrarisch natuurbeheer	85
4.7	Effecten beschermde soorten Flora- en faunawet	85
4.7.1	Belang van het plangebied als leefgebied.....	86
4.7.2	Conclusie.....	91
4.8	Samenvatting effecten op natuur	91
5	Milieueffecten overige thema's	93
5.1	Methodiek effectenonderzoek	93
5.2	Beoordelingskader	93
5.3	Landschap.....	94
5.3.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	94
5.3.2	Effecten op landschap.....	98
5.3.3	Conclusie effectbeschouwing landschap en mitigerende maatregelen.....	102

5.4	Cultuurhistorie en archeologie.....	104
5.4.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	104
5.4.2	Effecten cultuurhistorie en archeologie	109
5.4.3	Conclusie effectbeschouwing cultuurhistorie en archeologie.....	110
5.5	Water.....	111
5.5.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	111
5.5.2	Effecten op water	112
5.6	Woon- en leefklimaat.....	113
5.6.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	113
5.6.2	Effecten	115
5.7	Verkeer.....	120
5.7.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	120
5.7.2	Effecten op verkeer	120
5.7.3	Compenserende en mitigerende maatregelen	120
6	Conclusies	121
6.1	Natuur.....	121
6.1.1	Natura2000-gebieden.....	121
6.1.2	Beschermde natuurmonumenten	122
6.1.3	EHS.....	123
6.1.4	Soorten.....	123
6.2	Overige aspecten	123
6.2.1	Landschap.....	123
6.2.2	Cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) en archeologie.....	124
6.2.3	Water.....	124
6.2.4	Verkeer.....	124
6.2.5	Geluid	124
6.2.6	Geur	124
6.2.7	Luchtkwaliteit.....	125
6.2.8	Gezondheid	125
6.3	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan.....	125
6.4	Vervolgproces	126
7	Aanpassingen in het ontwerpbestemmingsplan.....	126
8	Leemten in kennis en evaluatie	127
8.1	Leemten in kennis en informatie	128

Bijlage(n)

- 1 m.e.r.-procedure
- 2 Begrippen- en afkortingenlijst
- 3 Wettelijke kaders & beleidsdocumenten
- 4 Methodiek berekening ammoniakemissie
- 5 Geraadpleegde literatuur
- 6 Beschrijving van de beschermde gebieden

Samenvatting

De gemeente Schijndel stelt een nieuw bestemmingsplan Landelijk gebied op. Naast een actualiseringslag van het oude bestemmingsplan voor het landelijk gebied is het doel van dit plan de kwaliteit van het landelijk gebied te verbeteren. In het bestemmingsplan worden agrarische ontwikkelingen mogelijk zijn indien de bestaande waarden niet onevenredig worden aangetast en waar mogelijk worden versterkt. Het meest recente provinciale beleid¹ en het geldende gemeentelijke beleid zijn doorvertaald. Voor het nieuwe bestemmingsplan is dit milieueffectrapport opgesteld.

Waarom dit planMER

Het nieuwe bestemmingsplan Landelijk gebied vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten. Het is niet ondenkbeeldig dat voor bepaalde activiteiten te zijner tijd Besluitm.e.r.'s² doorlopen moeten worden. Het gaat specifiek om het bieden van ontwikkelruimte voor deze agrarische bedrijven zoals de oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee, varkens (besluitm.e.r, onderdeel C, categorie 14) en overige diersoorten³ (besluitm.e.r., onderdeel D, categorie 14). Daarnaast zijn significant negatieve effecten op de omliggende Natura2000-gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten. De passende beoordeling, die tevens integraal onderdeel uitmaakt van deze PlanMER (hoofdstuk 4), zal uitsluitend geven of daadwerkelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van de ontwikkelmogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan biedt.

Vanwege het feit dat het bestemmingsplan mogelijk kader stellend is voor Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten en omdat een passende beoordeling moet worden opgesteld is het doorlopen van de planm.e.r. verplicht.

Wat staat er in dit MER

Het hoofddoel van dit milieueffectrapport (MER) is het in beeld brengen van de milieugevolgen van de ontwikkelruimte die het voorliggende plan biedt, in het bijzonder de gevolgen van de emissie van stikstof op de nabijgelegen Natura2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. In dit kader wordt aandacht besteedt aan:

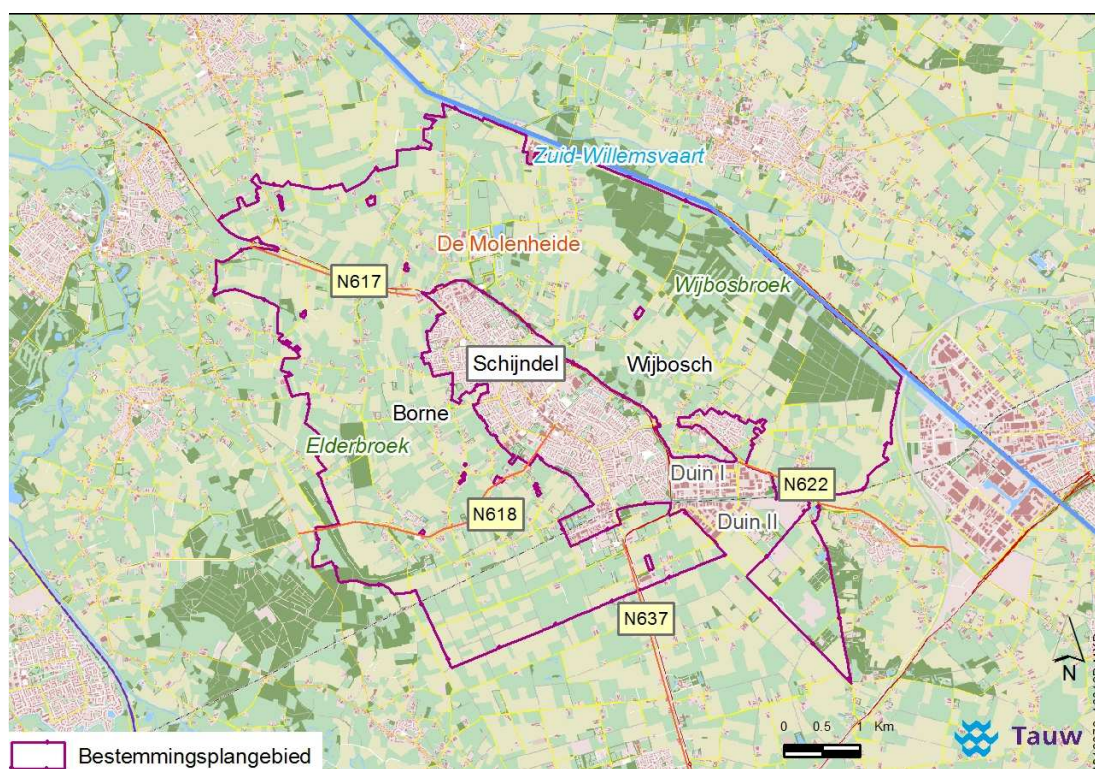
¹ Reconstructieplannen zijn doorvertaald in de provinciale structuurvisie. De gebiedsindeling (reconstructiezonering) is weer doorvertaald in de Verordening ruimte. Daarnaast bieden ook de Verordening Stikstof en Natura 2000 en de Beleidsregel Stikstof en Beschermde Natuurmonumenten kaders voor het bestemmingsplan buitengebied

² Binnen de m.e.r.-procedure worden de volgende afkortingen gebruikt: de m.e.r. en het MER. De m.e.r. duidt de procedure van milieueffectrapportage aan, zoals het onderzoek, de inspraak en alle bijkomende adviezen en dergelijke. De afkorting MER staat voor het eindproduct, het milieueffectrapport

³ Pluimvee, mestvarkens, zeugen, gespeende biggen, pelsdieren, voedsters, vlees- en opfokkonijnen, melk-, kalf- of zoogkoeien, vrouwelijk jongvee, vleesrunderen, schapen, geiten, paarden, pony's en struisvogels

- Onderbouwing van de ontwikkelingsruimte voor de landbouwsector binnen het plangebied
- Kwantificering van de mogelijke effecten op stikstofdepositie (primaire effecten)
- Op stikstofdepositie herleidbare scenario's om de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het plangebied te onderzoeken
- Inzicht in de secundaire effecten (zoals landschap, bodem en water en verkeer) die voorkomen uit het voorliggende plan

Hoewel de ontwikkelruimte van de agrarische bedrijven de directe aanleiding vormen voor dit milieueffectrapport worden daarnaast ook de overige functies binnen het plangebied beschouwd. Dat is kwalitatief, beschrijvend gedaan. Het gaat dan om de functies landschap, cultuurhistorie, bodem en water, verkeer, recreatie en het fysieke leefmilieu. Het onderzoek strekt zich in principe uit over het hele plangebied zoals dat in de onderstaande figuur wordt weergegeven.

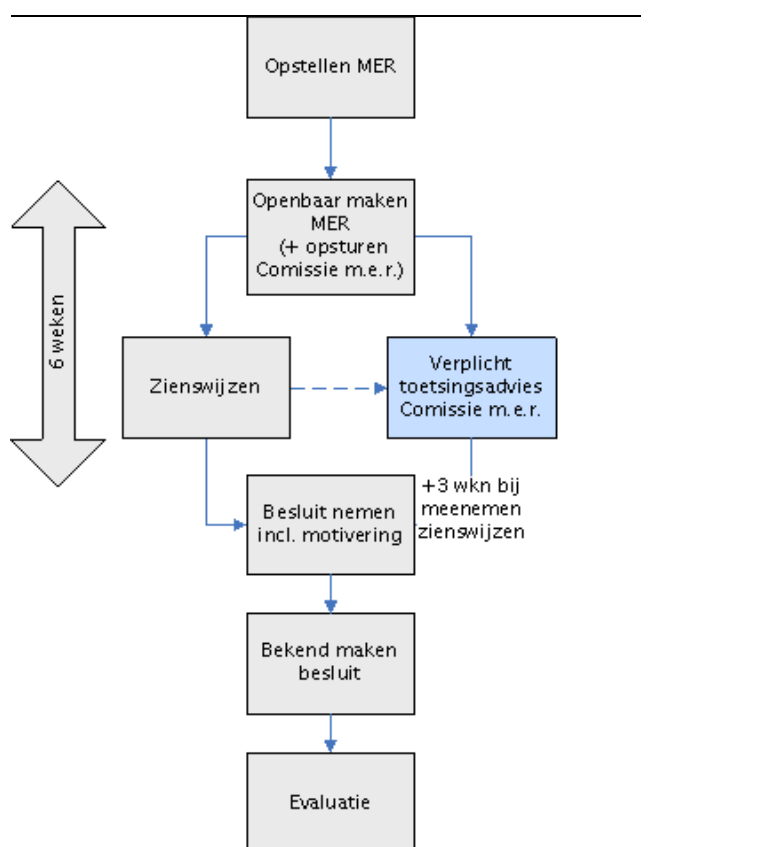

Figuur 0.1 Plangebied bestemmingsplan Landelijk gebied Schijndel

Het studiegebied bestaat uit het plangebied aangevuld met gebieden buiten het plangebied waarop effecten te verwachten zijn, zoals Natura2000-gebieden 'Kampina en Oisterwijkse Vennen' en 'Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek', gelegen ten westen van Schijndel.

De m.e.r.-procedure

Het MER bevat het onderzoek naar de milieueffecten die voortkomen uit het bestemmingsplan. De uitgebreide m.e.r.-procedure is van toepassing (art. 7.9 Wet milieubeheer). In figuur 0.2 staat die schematisch weergegeven.

Figuur 0.2 Procedure milieueffectrapportage (bron: Commissie voor de m.e.r.)

Wat beoogt het nieuwe bestemmingsplan

Het plangebied staat niet voor grote veranderingen. Het gaat voornamelijk om het vastleggen van de bestaande situatie en mogelijkheden in een actueel toetsingskader. Voor de landbouw spelen ontwikkelingen zoals schaalvergroting, verbreding en bedrijfsbeëindiging. Naast de economische ontwikkeling spelen natuur en landschap een belangrijke rol. In het plangebied zijn er enkele grotere aaneengesloten terreinen met een primaire natuurfunctie aanwezig (zoals het Wijboschbroek). De aanwezige natuur- en landschapswaarden worden beschermd en is verbetering mogelijk door het nieuwe bestemmingsplan buitengebied. Daarnaast zijn kwalitatieve verbeteringen mogelijk.

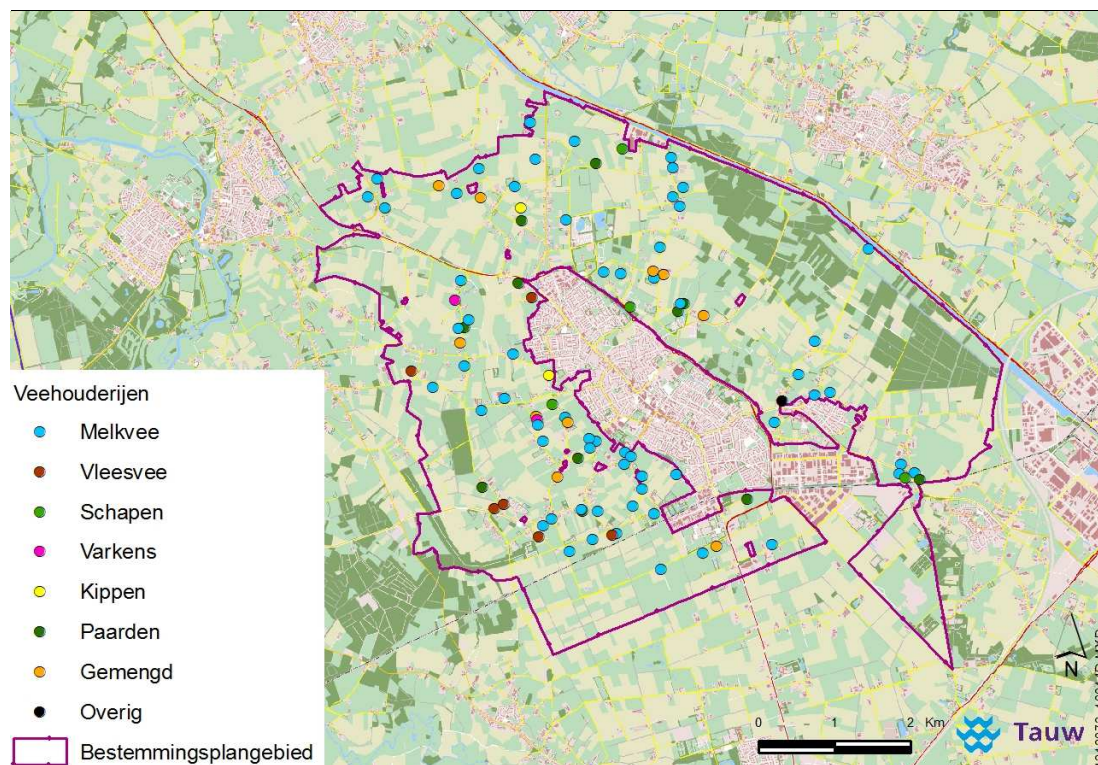
Anderzijds wordt er met het bestemmingsplan ook naar gestreefd om ongewenste ontwikkelingen tegen te houden of juist ruimte te creëren voor ontwikkelingen die in de komende planperiode zijn te verwachten. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van vrijkomende agrarische bebouwing en de ontwikkeling van verblijfsrecreatie. Om hierbij sturend op te kunnen treden bevat het bestemmingsplan een visie voor de toekomst, met daaraan gekoppeld specifiek beleid en regels.

Hoe het onderzoek is opgezet

De gebiedseigen stikstofdepositie is bepalend voor de kwantificering van de effecten op verzuring en eutrofiëring van de nabijgelegen Natura2000-gebieden. Om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten is het noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen. De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype en het aantal dieren. Het aantal dieren wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het huidige bouwvlak. Om het gebied te kunnen karakteriseren is een overzicht gemaakt van de relatieve bijdrage aan de emissies van de verschillende diergroepen (= huidige situatie). De onderstaande tabel geeft dit emissieprofiel van het gebied weer.

Tabel 0.1 Het emissieprofiel van het plangebied (feitelijke vee aantallen)

Diergroep	Relatieve bijdrage aan de emissies
Melkvee	38,7%
Varkens	47,2%
Vleesvee	6,5%
Pluimvee	0,1%
Overig	7,5%

Figuur 0.3 De ruimtelijke spreiding van type veehouderijen in Schijndel

Onderzochte scenario's

Volgens de natuurbeschermingswet moet voor plannen welke significant effect kunnen hebben op Natura2000-gebieden een toetsing moet plaatsvinden zoals bedoeld in artikel 19J van de wet. Dit significante effect wordt in het kader van dit bestemmingsplan vooral gevormd door de depositie van stikstof op nabijgelegen Natura2000-gebieden en natuurbeschermingsgebieden. Om de effecten van het plan in beeld te brengen zijn een aantal scenario's onderzocht.

Referentiesituatie en worstcase-scenario

Gestart is met het in beeld brengen van de referentiesituatie. Voor de passende beoordeling Nb-wet is dat de huidige situatie. In het MER wordt, vanuit de eisen de Wm stelt aan een MER daar ene vergelijking met de autonome ontwikkeling aan toegevoegd. In dat geval worden de maatregelen opgelegd door het Besluit huisvesting al verdisconteerd in de referentie.

Vervolgens is vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit het plangebied. Dit is het zogenaamde "Worstcase scenario". De uitgangspunten van dit scenario zijn:

- Het uitbreiden van de bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven tot 2 ha in LOG-gebieden en tot 1,5 ha in overige bestemmingen, en van de bouwvlakken van intensieve veehouderij tot 1,5 ha (alleen in LOG en verwevingsgebieden)
- Geen verdergaande emissiebeperkende maatregelen zijn ingezet dan zoals die op basis van het Besluit huisvesting al zijn verwerkt

Uit de berekeningen blijkt dat voor de Natura2000-gebieden geldt dat het uitbreiden van alle veehouderijbedrijven in het plangebied, zonder gebruik te maken van een salderingsregeling of van de mogelijkheden die door de techniek worden geboden, tot resultaat heeft dat de depositie toeneemt in het gehele Natura2000-gebied. In bijna het volledige areaal met kwalificerende habitats zou er dan sprake kunnen zijn van een toename van de depositie met 50 mol N/ha/jaar. Vanuit de natuurbeschermingswet zou het plan daarmee niet uitvoerbaar zijn.

De volgende stap is daarom het ontwikkelen van realistische scenario's. Hiervoor is een scenario ontwikkeld welke gebaseerd zijn op het huidige beleid (stikstofverordening provincie Noord-Brabant) en realistische aannamen met betrekking tot stoppers en groeiers binnen het plangebied. Na een iteratief proces van ontwikkeling van scenario's en toetsing hiervan op effecten op de nabijgelegen Natura 2000 gebieden blijkt dat scenario 5 een reëel scenario is en niet leidt tot significante effecten op de nabijgelegen Natura 2000 gebieden. Dit scenario wordt hieronder toegelicht.

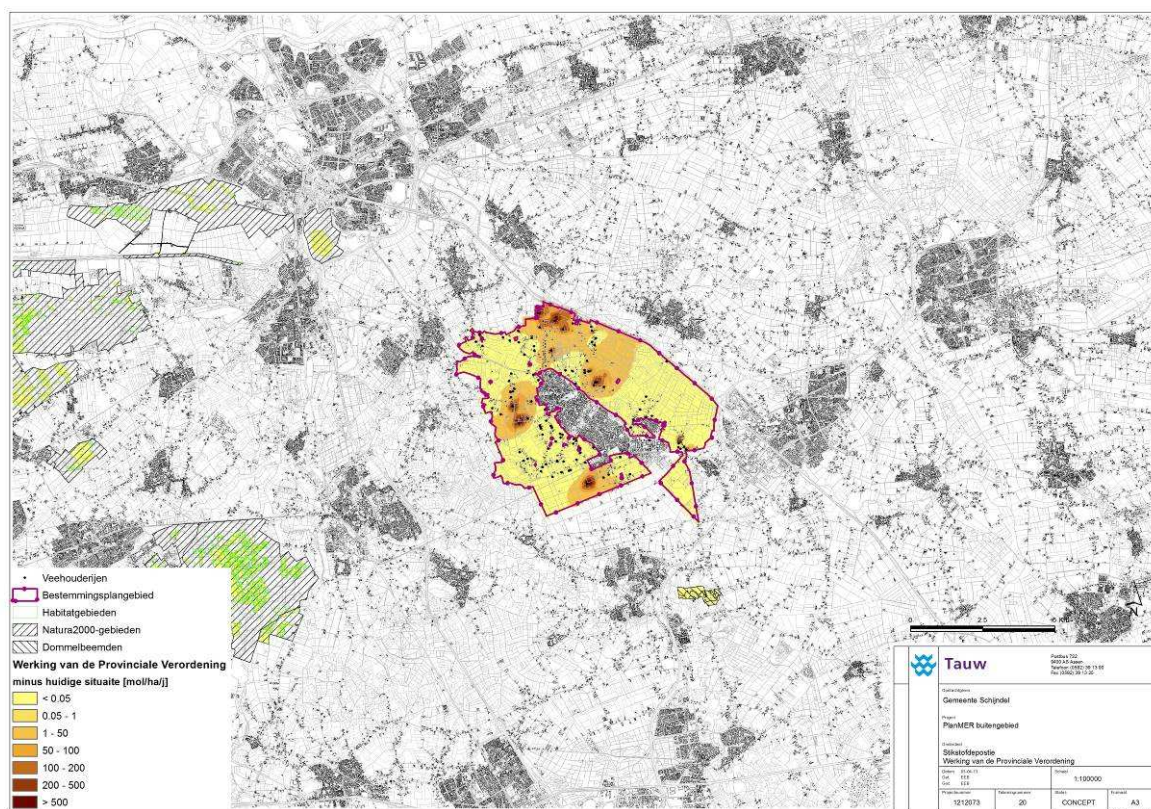
Scenario 5: Externe saldering op basis van stalmaatregelen in de intensieve veehouderij en de melkveehouderij

Dit scenario is in veel provincies uit het reconstructiegebied het meest voor de hand liggende omdat het aan de basis ligt van de stikstof verordeningen c.q. het vastgestelde provinciaal beleid. In elke provincie gelden andere randvoorwaarden met betrekking tot de in te zetten techniek, maar overal baseert men zich op de technieken zoals die vanuit de Rav mogelijk worden gemaakt. In de gebiedsgerichte modelleringen richt dit scenario zich naar het beleid zoals dat geldt binnen de provincie waarin de gemeente is gelegen.

Vanwege de wijze waarop wordt omgegaan met het dynamiek-profiel binnen een gemeente, in combinatie met de externe salderings mechanismen en de inspanning tot emissie reductie die geleverd moet worden om voor externe saldering in aanmerking te kunnen komen, verifieert dit scenario of de gangbare salderingsmechanismen zullen werken binnen het plangebied.

De resultaten tonen aan dat, binnen de aannemelijke dynamiek in de populatie, en zonder dat er sprake zal zijn van een onaanvaardbare hoge groei van het aantal melkkoeien per hectare, de inzet van stalmaatregelen zoals die ook in Noord-Brabant worden voorgeschreven ervoor kan

zorgen dat de meest vitale ondernemers door zullen kunnen groeien tot een bouwvlak met een omvang van 1,5 ha en 2 ha (in LOG gebieden). Zie ook figuur 0.4.

Figuur 0.4 Scenario 5: effect op de depositie, ten opzichte van het huidig gebruik, dat voortkomen uit de maatregelen zoals voorgeschreven in de provinciale stikstofverordening (in combinatie met de wijzigingsbevoegdheden tot 1,5 en 2,0)

Conclusies effectonderzoeken

Natura2000-gebieden (stikstofbeoordeling)

De maximale ontwikkelingsmogelijkheden die het vertrekpunt van de planvorming oorspronkelijk bood, leiden dus tot effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in de directe omgeving van het plangebied. Dit is aangetoond met doorrekenen van het zogenaamde worstcase scenario. Echter, het is vervolgens aangetoond dat het niet realistisch is om te verwachten dat van deze maximale ontwikkelingsmogelijkheden gebruik gemaakt kan worden. Door de maatregelen toe te passen die voortkomen uit de Brabantse stikstofverordening is berekend dat het plan onder die voorwaarden wel uitvoerbaar is, ook met wijzigingsbevoegdheden tot 1,5 en 2,0 ha.

Beschermde natuurmonumenten

Scenario 5 garandeert dat er geen sprake zal zijn van toename van stikstofdepositie op de Beschermd natuurmonumenten 'Dommelbeemden' en 'Kavelen'. De beschermde natuur- en landschapswaarden zijn daarbij voldoende vastgelegd in de bestemmingsplanregels. Het bestemmingsplan Landelijk Gebied is voor wat betreft de effecten op de Beschermde natuurmonumenten redelijkerwijs uitvoerbaar. Dit is daarom neutraal (0) beoordeeld.

Ecologische hoofdstructuur

In het bestemmingsplan zijn geen mogelijkheden opgenomen voor grootschalige ingrepen in of nabij EHS. Mogelijke effecten op EHS beperken zich tot effecten door agrarische ontwikkelingen. De uitbreiding van agrarische bouwvlakken is niet mogelijk in EHS. Dit komt door de ligging van bouwvlakken (nabij de weg) en door beperkende bouwregels in natuurgebieden. Het bestemmingsplan biedt ontwikkelruimte voor verblijfsrecreatie in het agrarisch buitengebied. Dit kan leiden tot een toename van recreatiedruk in de EHS. Het effect van deze stijging op de EHS is echter verwaarloosbaar klein

Soorten

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn.

Landschap

Door in het nieuwe bestemmingsplan Landelijk Gebied de bestemmingsregeling over de omgevingskwaliteit op te nemen waarbij bij nieuwe ontwikkelingen moet worden voorzien in een kwaliteitsverbetering van het landschap, zullen de effecten van uitbreidingen van (agrarische) bedrijfsontwikkelingen neutraal uitvallen (0). Dit geldt ook voor mogelijkheden die bij recht dan wel via een afwijking voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen gelden.

Over het geheel genomen is het behouden en versterken van landschappelijke karakteristiek voldoende gegarandeerd met het voorliggende plan waarin initiatiefnemers worden gehouden aan een landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering. Uitbreidingen zullen zodoende gepaard gaan met de realisatie van nieuwe landschapselementen dan wel op het eigen erf dan wel elders in het gebied.

Cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) en archeologie

Ten aanzien van nieuwvestiging van agrarische bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. Ten aanzien van de effecten voor cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) zullen de effecten, evenals bij het aspect landschap, beperkt zijn. Het effect op de cultuurhistorie en archeologie in het landelijk gebied van Schijndel wordt beoordeeld als neutraal (0). Dit als gevolg van de borging en bescherming van de cultuurhistorische en archeologische waarden in het bestemmingsplan en de eisen voor kwaliteitsverbetering die aan agrarische en recreatieve ontwikkelingen gesteld worden

Water

Het bestemmingsplan heeft geen effect op het peilbeheer dan wel het waterbergend vermogen. Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen, de watertoets is het instrument om water een plek te geven in de ruimtelijke ontwikkeling. Het effect op water is zowel op de veerkracht van het watersysteem als op het waterbergend vermogen neutraal (0) beoordeeld.

Verkeer

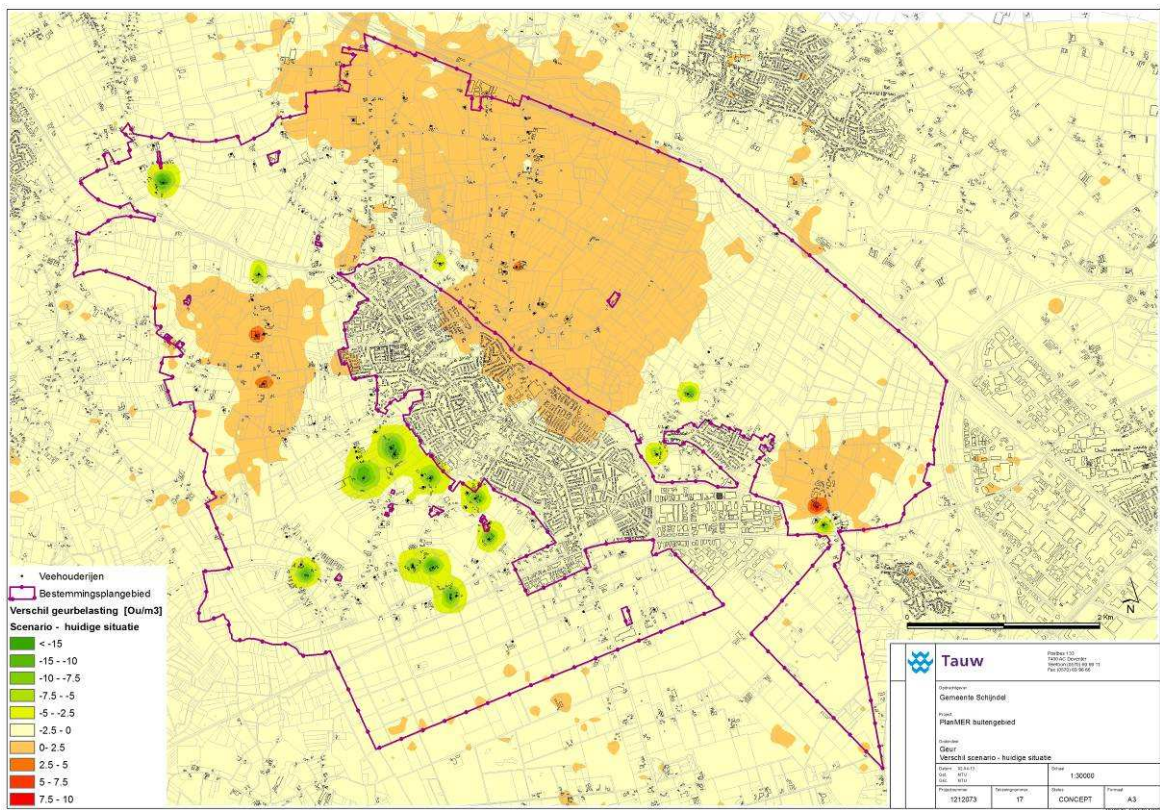
In het kader van het bestemmingsplan nemen de verkeersintensiteiten in het plangebied naar verwachting weliswaar toe maar gezien de beperkte omvang van de toename zal de verkeersveiligheid naar verwachting nagenoeg gelijk blijven. Het effect op verkeer is als neutraal (0) beoordeeld.

Geluid

De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt leiden niet tot verandering in de gebiedseigenschappen wat betreft (industrie)lawaai in relatie tot de omgeving. Doordat de toename van het aantal verkeersbewegingen gering is, zal ook het wegverkeerslawaai naar verwachting geen knelpunten opleveren. Het effect op geluid is als neutraal (0) beoordeeld.

Geur

De conclusie is dat de geurhinder in delen van het buitengebied af zal nemen door de stoppende bedrijven. Op een aantal plaatsen in het buitengebied is nog wel sprake van een beperkte toename van de achtergrondbelasting, veroorzaakt door de groeiende intensieve veehouderijen in het buitengebied. In de beoordeling van dit aspect laten we beide effecten tegen elkaar wegvallen zodat het effect voor geur is vastgesteld als "neutraal".

Figuur 0.5 Effect op de gecumuleerde achtergrond geur concentratie: het verschil tussen scenario 5 en de huidige situatie

Luchtqualiteit

Overschrijdingen van grenswaarden voor de emissie van fijn stof door uitbreidingen van stallen kunnen in de toekomst niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) kan worden afgegeven als de norm voor fijn stof (of NO₂) wordt overschreden.

Gezien de geringe toename van fijn stof door een relatief kleine verkeersbijdrage vanuit de agrarische sector zijn er ook langs de wegen geen effecten te verwachten. De voorgenomen activiteit (de mogelijkheden tot uitbreidingen) draagt namelijk niet in betekende mate bij aan de luchtverontreiniging in het gebied. Het effect op luchtkwaliteit is als neutraal (0) beoordeeld.

Gezondheid

Gezien de huidige ontwikkelingen in de agrarische sector neemt het aantal veehouderijen af, waarmee het risico op verspreiding van dierziekten wordt beperkt. Anderzijds neemt in potentie

het risico toe door de schaalvergroting in de sector. Echter, de schaalvergroting gaat ook samen met een vermindering van het aantal dierbewegingen, bovendien zal bij die bedrijven die uitbreiden in toenemende mate geïnvesteerd worden in het voorkomen van verspreiding van ziektekiemen. Netto wordt het effect als neutraal beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is

Uitvoerbaarheid bestemmingsplan

Het voorgenomen bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel geeft uitwerking aan vastgesteld beleid voor het gebied. Het plan faciliteert met name landbouwkundige ontwikkelingen in het gebied. Het beleid uit de Verordening Ruimte is overgenomen in het bestemmingsplan. In de onderstaande tabel zijn de hiervoor beschreven effecten samengevat.

Tabel 0.2 Score effectbeschrijving per milieuthema

Milieuaspecten	Criterium	Waardering bestemmingsplan Landelijk gebied
Natuur	Natura2000-gebieden en Beschermdenatuurmonumenten	0
	EHS	0
	Soorten	0
Landschap	Landschappelijke karakteristiek	0
Cultuurhistorie / archeologie	Archeologie en aardkunde	0
	Cultuurhistorie	0
Verkeer	Knelpunten verkeersveiligheid	0
Water	Water	0
Leefomgeving	Geur	0
	Fijn stof	0
	Geluid	0
	Gezondheid	0

Voorliggend planMER toont aan dat als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan geen knelpunten ontstaan op het gebied van wet- en regelgeving. Speciale aandacht in dit planMER is uitgegaan naar mogelijke effecten van de ontwikkelruimte die aan agrarische bedrijven geboden wordt. Voor het onderdeel ecologie ligt hier een uitvoerige scenarioanalyse aan ten grondslag. De resultaten van de scenario's hebben aangetoond dat de ontwikkelruimte in het reële scenario onder voorwaarden geen negatieve effecten heeft op verzuring en eutrofiering.

Tevens zijn voor geen van de overige aspecten negatieve effecten te verwachten.

Daarmee is vastgesteld dat er ten aanzien van de Natuurbeschermingswet geen belemmeringen worden verwacht die het voorliggende plan onuitvoerbaar zouden kunnen laten zijn.

1 Inleiding

Voor u ligt het milieueffectrapport (MER) voor het bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel. Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding voor de m.e.r.-procedure, de belangrijkste betrokken partijen en de stappen die in de m.e.r.-procedure worden gezet.

1.1 Waarom dit m.e.r.?

De gemeente Schijndel is gestart met het maken van het bestemmingsplan Landelijk Gebied. Het bestemmingsplan voorziet onder meer in agrarische ontwikkelingsmogelijkheden. Het is op voorhand niet uit te sluiten dat sommige van deze ontwikkelingen m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn. Het bestemmingsplan Landelijk Gebied van de gemeente fungeert hierbij als kaderstellend plan en is daarom m.e.r.-plichtig.

M.e.r.⁴ heeft als doel het milieu een volwaardige plaats te geven in de bestuurlijke besluitvorming. De gemeente Schijndel kan bovendien met de uitkomsten van m.e.r. een solide onderbouwing geven voor het bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel.

Wettelijke m.e.r.-plicht

M.e.r. is wettelijk vastgelegd in de Wet Milieubeheer. In de Wet Milieubeheer (Wm) is in hoofdstuk 7 geregeld dat bij bepaalde plannen en/of besluiten met mogelijke grote milieugevolgen het verplicht is informatie te verzamelen over de als gevolg van de ingreep optredende milieugevolgen. Het doel is het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij dergelijke plannen en/of besluiten. Voor deze plannen en/of besluiten wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) procedure doorlopen. In de bijlage bij het Besluit m.e.r. is bepaald voor welke ingrepen een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden. Dit is mede afhankelijk van de aard en omvang van de activiteit en het soort besluit.

Onderscheid planm.e.r.-projectm.e.r.

Er is een onderscheid tussen planm.e.r. (voor (globale) kaderstellende plannen en besluiten) en besluitm.e.r. (voor (concrete) besluiten op basis waarvan realisatie mogelijk is).

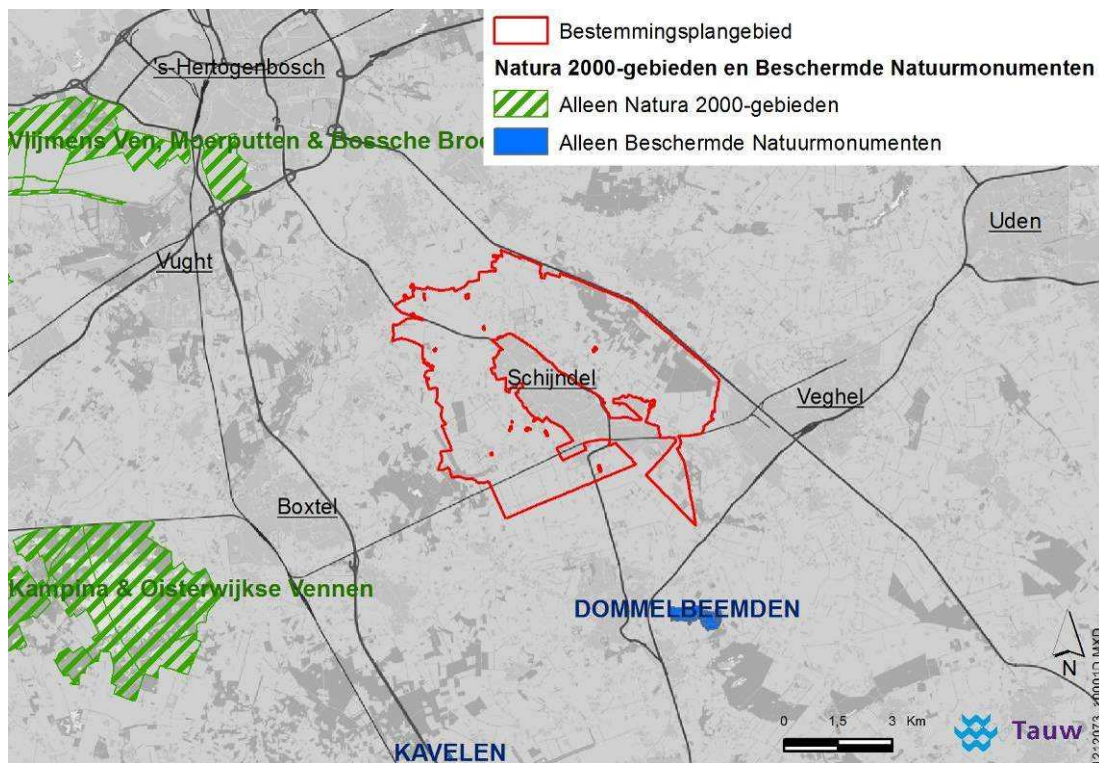
⁴ Binnen de m.e.r.-procedure worden de volgende afkortingen gebruikt: de m.e.r. en het MER. De m.e.r. duidt de procedure van milieueffectrapportage aan, zoals het onderzoek, de inspraak en alle bijkomende adviezen en dergelijke. De afkorting MER staat voor het eindproduct, het milieueffectrapport

Uitgangspunt is dat het MER aan moet sluiten bij het detailniveau van het plan of besluit waaraan het gekoppeld is. In dit geval is sprake van een planMER. Hierna worden alleen de termen m.e.r. en MER gebruikt.

Concrete aanleiding voor dit m.e.r.

Het nieuwe bestemmingsplan Landelijk Gebied is planm.e.r.-plichtig om de volgende redenen:

1. Het bestemmingsplan Landelijk Gebied vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (bijvoorbeeld uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r, onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan een planMER opgesteld dient te worden
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura2000-gebieden, op grond waarvan een Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 moet worden opgesteld. Ook op grond daarvan is planm.e.r.-plicht aan de orde. De Passende beoordeling, die integraal onderdeel uitmaakt van dit MER (hoofdstuk 4), geeft uitsluitel of daadwerkelijke sprake is van significante effecten als gevolg van de ontwikkelmogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan biedt

Figuur 1.1 Plangebied en nabijgelegen Natura 2000-gebieden en Beschermd natuurplemonumenten

1.2 Doelstelling MER

Het doel van het MER is het in beeld brengen van de maximale gevolgen van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan Landelijk Gebied op verschillende terreinen biedt. Hieruit volgt dat ook de mogelijkheden die via wijzigingsbevoegdheden worden gecreëerd bij de effectbeschrijving worden beschouwd⁵.

Hoofddoel daarbij is het in beeld brengen van de milieugevolgen van ontwikkelingen op agrarische bouwpercelen. Dit MER gaat daarom vooral over de effecten van de stikstof afkomstig van de agrarische sector op de aanwezige natuurgebieden. Het onderhavige rapport is niet bedoeld voor individuele toetsingen. De insteek is een geclusterde (theoretische) benadering om de mogelijke effecten op bijvoorbeeld verzuring en eutrofiëring van de ontwikkelingen binnen met name de veehouderijsector in het plangebied in de tijd zo reëel mogelijk te illustreren.

1.3 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Het MER doorloopt zijn eigen procedure, parallel aan die van het bestemmingsplan. In de m.e.r.-procedure is het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Schijndel initiatiefnemer en daarmee de opsteller van het MER. De gemeenteraad van Schijndel is het bevoegd gezag en heeft de formele, procedurele verantwoordelijkheid. Deze zal het bestemmingsplan Landelijk gebied Schijndel (waarvan het MER onderdeel is) vaststellen.

1.4 Stappen in de m.e.r.-procedure

De m.e.r.-regelgeving kent een beperkte en een uitgebreide procedure. Op het onderhavige project is de uitgebreide m.e.r.-procedure van toepassing.

Voorfase

De gemeente Schijndel heeft op 24 januari 2013 bekend gemaakt dat het een besluit voorbereidt waarvoor de m.e.r.-procedure geldt.

Het startdocument voor het MER is vanaf 25 januari 2013 gedurende 4 weken ter inzage gelegd op het gemeentehuis te Schijndel. Een ieder heeft de gelegenheid gekregen om inspraakreactie in te dienen. Er zijn twee zienswijzen ingediend op het startdocument. Ook de betrokken overheden en wettelijke adviseurs zijn geraadpleegd.

De gemeente Schijndel heeft de binnengekomen inspraakreacties en adviezen betrokken bij haar advies over de reikwijdte en detailniveau van het MER.

MER

Aan de hand van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, de binnengekomen inspraakreacties en adviezen, heeft de gemeente Schijndel vervolgens het voorliggende MER opgesteld.

⁵ Zie in dit verband de uitspraak ABRvS, 9-2-05, 200401688/1 (Leeuwarden Zuid-Fase A)

Inspraak

De gemeenteraad legt het MER en het bestemmingsplan ter inzage op het gemeentehuis te Schijndel. Een ieder kan in deze periode zienswijzen indienen op het MER. De Commissie voor de m.e.r. brengt verplicht advies uit over het MER binnen een termijn die ook voor de zienswijzen geldt.

Definitief besluit

De gemeenteraad neemt het definitieve besluit. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het MER, de inspraakreacties en de bijbehorende adviezen. Aangegeven wordt hoe rekening gehouden is met milieugevolgen, inspraakreacties en adviezen. Bovendien wordt vastgesteld hoe en wanneer er geëvalueerd wordt op daadwerkelijk optredende milieugevolgen. Het vormt een bijlage bij het bestemmingsplan, en gaat als zodanig mee in de (inspraak)procedure. Het MER heeft een eigen procedure. Deze twee procedures zijn aan elkaar gekoppeld. In bijlage 1 is zowel de ruimtelijke als de m.e.r.-procedure weergegeven, inclusief alle termijnen en verantwoordelijke partijen.

1.5 Opbouw van dit milieueffectrapport

Eisen waaraan dit MER moet voldoen

Een MER moet aan een aantal eisen voldoen. Deze eisen zijn wettelijk bepaald (conform Wet milieubeheer). Hieronder staan de eisen opgesomd:

- een beschrijving van de voorgenomen activiteit en de wijze van uitvoering, met de (reële) alternatieven daarvoor, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven
- een aanduiding van het te nemen besluit of de besluiten waarvoor het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en alternatieven
- een beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben
- een beschrijving van de gevolgen van voorgenomen activiteit en alternatieven voor het milieu, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven
- een vergelijking van de alternatieven op basis van de bepaalde milieueffecten
- een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige milieueffecten van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen
- een overzicht van de leemten in kennis, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens
- een publieksvriendelijke samenvatting

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat de inleiding (onder andere doel bestemmingsplan, aanleiding m.e.r.).

De uitgangspunten en het kader van dit milieueffectrapport worden behandeld in hoofdstuk 2.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het plan en de alternatieven. Hoofdstuk 4 bevat de milieueffecten voor natuur. De overige milieueffecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 5 (steeds voorafgegaan door de referentiesituatie). De vergelijking van de scenario's en leemten in kennis staan in hoofdstuk 6 en 7. Onderdeel van de bijlagen is onder meer een verklarende woordenlijst. In de hoofdtekst wordt verder verwezen naar verschillende andere bijlagen.

2 Kader van dit MER

Dit hoofdstuk schetst het kader van dit MER: de aanleiding van het nieuwe bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel, het plan- en studiegebied en het relevante beleid waaruit het bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel is voortgekomen. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over besluiten die (nog) genomen moeten worden.

2.1 Aanleiding nieuw bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel

Buiten het feit dat het huidige bestemmingsplan voor het landelijk gebied van Schijndel op een aantal punten niet meer actueel zijn, zijn er twee procedurele redenen om nu een nieuw bestemmingsplan op te stellen:

1. Wet ruimtelijke ordening (Wro)

Met het nieuwe bestemmingsplan Landelijk Gebied wordt het bestemmingsplan "Buitengebied 2000", zoals gewijzigd bij het bestemmingsplan "Buitengebied Herziening 2008" volledig herzien. De Wro stelt dat vanaf 1 juli 2013 alle bestemmingsplannen ouder dan 10 jaar geactualiseerd zijn digitaal beschikbaar moeten zijn. Het nieuwe bestemmingsplan kan straks digitaal worden geraadpleegd.

2. Provinciaal beleid

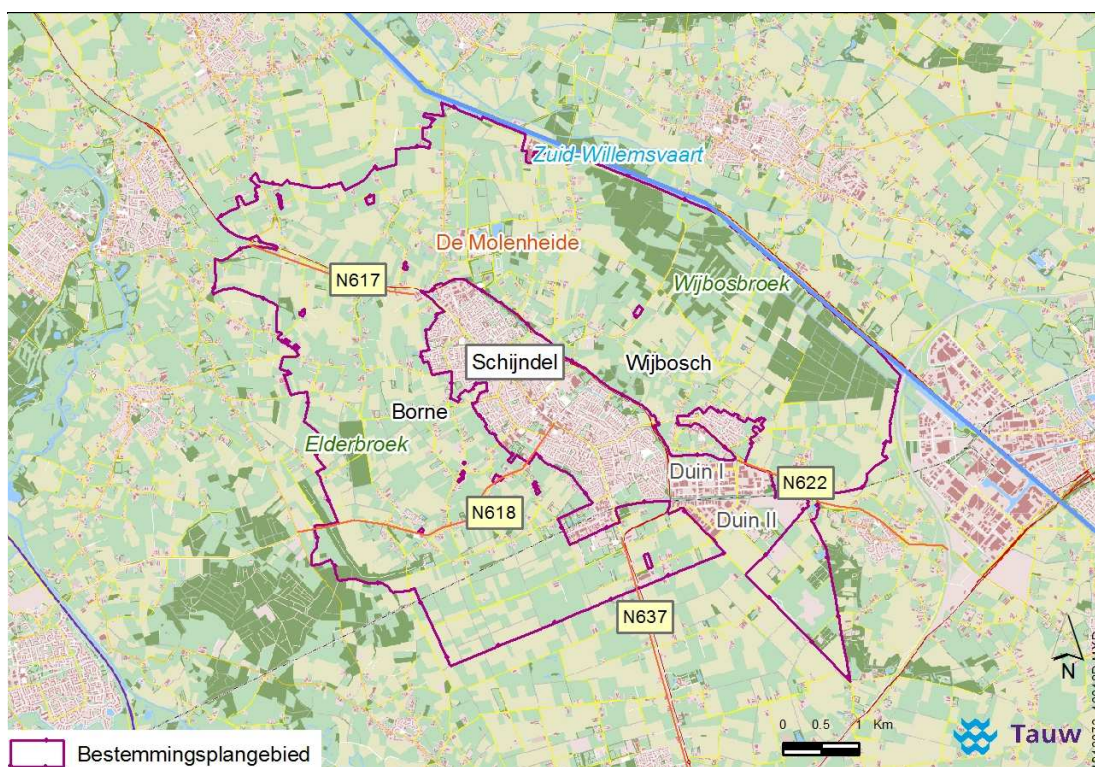
Vanaf 2010 is de provinciale 'Verordening Ruimte Noord-Brabant' van kracht. Deze provinciale regeling heeft rechtstreeks invloed op het bestemmingsplan: de gemeente krijgt opgelegd waaraan het bestemmingsplan moet voldoen. Bovendien stelt de Verordening dat alle ontwikkelingen in het buitengebied gepaard moeten gaan met een kwaliteitsverbetering van het buitengebied (landschapsinvesteringsregeling). Voor meer informatie over de provinciale verordening ruimte gaat u naar de site van de provincie Noord-Brabant. (bron: Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied).

2.2 Plan- en studiegebied

Plangebied

Het plangebied is het gebied waarop het bestemmingsplan Landelijk Gebied betrekking heeft. Afbeelding 2.1 geeft de begrenzing van het plangebied weer.

Het bestemmingsplan Landelijk Gebied beslaat een groot deel van het grondgebied van Schijndel, uitgezonderd de kernen kom Schijndel en Wijbosch en de bedrijventerreinen. Ten westen van Schijndel zijn twee Natura2000-gebieden gelegen. Het betreffen de gebieden 'Kampina en Oisterwijkse Vennen' en 'Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek'. In paragraaf 3.1 is een beschrijving opgenomen van de kenmerken van het plangebied.

Figuur 2.1 Plangebied bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel

Studiegebied

Het studiegebied is het gebied waar effecten kunnen optreden als gevolg van de ingreep. Het studiegebied kan per milieuthema verschillen. In de verschillende deelonderzoeken is per thema aangegeven wanneer het studiegebied afwijkt van het plangebied.

2.3 Kenschets veehouderij Schijndel in de huidige situatie

In de gemeente Schijndel is de grondgebonden veehouderij van oudsher sterk vertegenwoordigd. Binnen het plangebied zijn bijna 100 veehouderijbedrijven gevestigd. Bij 10 tot 20 bedrijven daarvan is in meer of mindere mate sprake van intensieve veehouderij.

In paragraaf 3.4 wordt nader ingegaan op de omvang en locaties (spreiding) van de veehouderij.

Verskil meitelling en gecorrigeerd vergunningenbestand gemeente Schijndel

In onderstaande tabel is het huidig gebruik vergeleken met de meitellingen zoals die door het CBS worden gepubliceerd (gecombineerde opgave 2012). Uit die vergelijking komen geen moverende redenen naar voren om het boven beschreven huidig gebruik aan te passen. De aantallen varkens laten een verschil zien van 27 % tussen meitelling en gegevens waarmee is gerekend. Volgens de gemeente Schijndel komt dit verschil (kleine tienduizend varkens) doordat een paar varkenshouders in het plangebied tevens varkens hebben in omliggende gemeenten. Die zitten tevens in deze gecombineerde opgave.

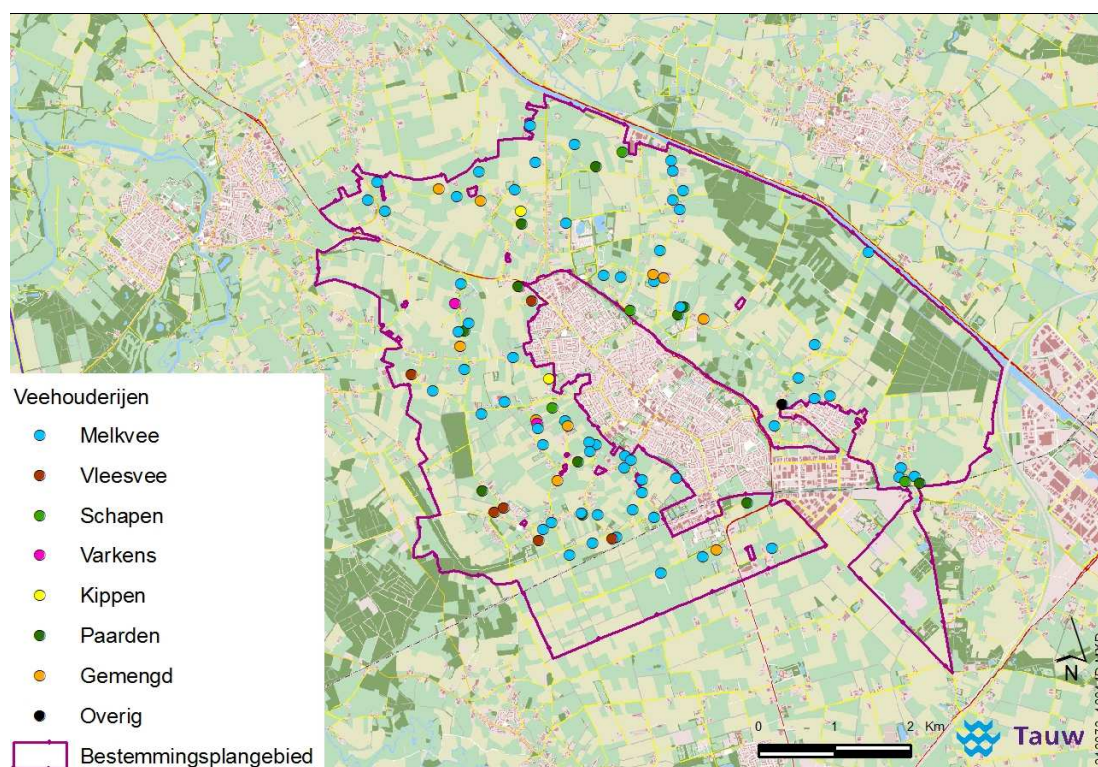
In het gecorrigeerde vergunningenbestand van de gemeente Schijndel (ten behoeve van het bereiken van de feitelijke situatie ten behoeve van de referentiesituatie Nbw) komen minder schapen voor dan conform de meitelling 2011 (gecombineerde opgave), te weten ruim 1.100. Dit aantal is uitgangspunt geweest voor de stikstofmodellering binnen de rekenmodule OPS. Voor de meitelling 2012 werden echter 2.051 schapen opgegeven. Dat komt doordat bij de meitelling lammeren wel moeten worden opgegeven, terwijl die niet onderdeel zijn van het vergunningenbestand. Lammeren zijn slechts tijdelijk aanwezig. Het leeuwendeel van de lammetjes die in het voorjaar wordt geboren gaat na 3 maanden (als de lammeren 18 kg hebben bereikt) naar slachterijen voor het lamsvlees.

In bijlage 4 wordt toegelicht op welke wijze de emissies zijn vertaald naar individuele en gebiedseigen depositiekarakteristieken.

Tabel 2.1 Overzicht van het aantal dieren per diersoort

Omschrijving	Rekedata 'feitelijk' na correcties web BVB	Aantallen mei-tellingen CBS 2012
Melk- en fokvee totaal	3268	3268
Vlees- en weidevee totaal	1277	933
schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg	938	2051
Geiten totaal	2840	1413
Varkens totaal	26.555	36.291

Kippen totaal	650	55
(Slacht)eenden totaal	40	-
Konijnen totaal	38	-
Paarden en pony's totaal	837	430

Figuur 2.2 De verspreiding van het type bedrijven

2.4 Samenhang met overige ontwikkelingen

Het bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel staat niet op zichzelf. Deze past binnen diverse beleidskaders van de overheid. In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsstukken weergegeven. Bijlage 3 bevat een uitgebreide beschrijving van het beleid.

2.4.1 Beleid rondom stikstofdepositie

Probleemschets stikstofdepositie

Om de voortdurende aantasting van biodiversiteit te keren zijn op Europees niveau natuurdoelen geformuleerd. De verschillende lidstaten moeten deze natuurdoelen realiseren teneinde een Europees natuurnetwerk te creëren, het Natura2000-netwerk.

Het blijkt dat de verzuring en eutrofiëring een lastig knelpunt is bij de implementatie van natuurbeschermingswetgeving (Nbw). Het gaat daarbij om de externe werking van stikstofemitterende activiteiten (landbouw, verkeer, industrie) op voor stikstofgevoelige natuur.

De ervaring leert dat het invloedsgebied waarbinnen nog een toename van de depositie van verzurende en eutrofiërende stoffen (zoals ammoniak) kan worden vastgesteld, veel groter is dan de invloedsgebieden van de aspecten als geur, fijn stof, geluid, verstoring, verkeersaantrekkende werking en dergelijke. Op basis van deze overwegingen is tot de conclusie gekomen dat de ordenende werking die uitgaat van de ammoniakemissies bepalend is voor de haalbaarheid van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden.

Stand-still voor eutrofiëring en verzuring

In grote delen van Nederland is sprake van een overbelaste situatie: de achtergronddepositie van stikstof overschrijdt de maximaal toelaatbare hoeveelheid stikstof die Natura2000-gebieden kunnen hebben (kritische depositiewaarde - KDW). Specifiek voor Schijndel liggen de achtergronddepositieniveaus tussen 1.000 en 3.500 mol/ha/jr. Dat betekent dat iedere mol stikstof extra in potentie leidt tot een (mogelijk significante) verslechtering van de natuurlijke kenmerken van omliggende Natura2000-gebieden. Op basis van jurisprudentie in relatie tot de overbelaste situaties kan er in Nederland wellicht '*geen mol stikstof extra meer bij*', de rek lijkt eruit. Als deze lijn zou worden doorgezet zijn individuele bedrijfsplannen alleen mogelijk als er sprake is van een dalende totale emissie / depositie vanuit deze bedrijven.

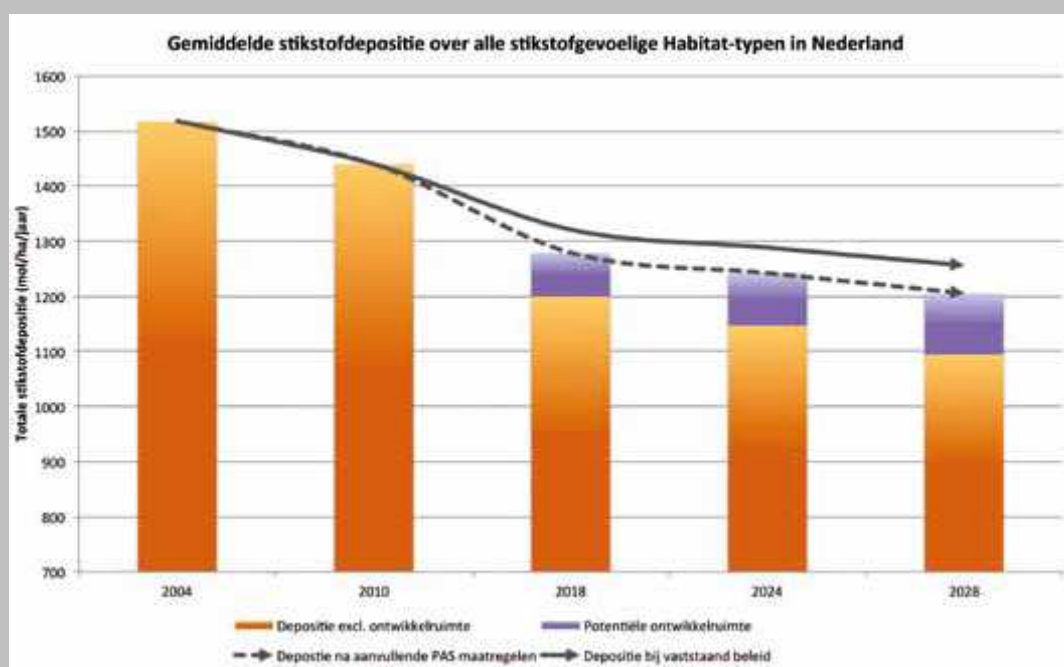
Via het toepassen van (BBT⁶-)maatregelen op bestaande (intensieve) veehouderijen lijkt er nog wel ruimte voor ontwikkelingen, wanneer gebruik gemaakt wordt van bijvoorbeeld saldering, het toepassen van emissiearme stalsystemen en het aanpassen van de voeding⁷ (nutriëntenmanagement). Binnen melkrundveehouderijen is via deze lijnen tussen de 20 en 40 % emissiereductie haalbaar. Dit is het percentage waar de sector van uitgaat in het kader van bijvoorbeeld de besluitvormingsprocessen rondom de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

⁶ BBT: Best Beschikbare Techniek

⁷ Deze laatste maatregel staat bekend als 'het voerspoor'

Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS)

De PAS beoogt de achteruitgang van de biodiversiteit (veroorzaakt door stikstofbelasting) te stoppen, zonder de economische ontwikkeling in gevaar te brengen. De aanvullende maatregelen uit de PAS moeten leiden tot een extra daling van stikstof. Een deel van die extra daling wordt benut om incidentele toenames te kunnen salderen, zodat er op gebiedsniveau voldoende zekerheid is dat er per saldo sprake is van een afname van de totale depositie. Op deze manier ontstaat er ontwikkelruimte (zie de onderstaande figuur).

Bronnen: de website over de PAS van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (<http://pas.natura2000.nl/pages/home.aspx>) en de brochure 'Hoe werkt de programmatiese aanpak stikstof?' (eveneens van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie)

Binnen de intensieve veehouderij wordt al uitgegaan van technische maatregelen die een reductie van 70 % tot 85 % bewerkstellingen. In de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) is 70 % reductie vooralsnog de minst vergaande nageschakelde techniek.

De Verordening Stikstof en Natura2000 van de provincie Noord-Brabant gaat uit van 85 % emissiereductie door nabehandelingstechnieken. Op de bestaande veehouderijen kan deze reductie (deels) worden ingevuld door extra dieren te houden. De inzet van techniek levert de agrarische bedrijven daarmee ontwikkelingsruimte op.

2.4.2 Mogelijke ontwikkelingen op nationaal niveau

In Nederland wordt het probleem van stikstofdepositie op Natura2000-gebieden zwaarder gevoeld dan in de ons omringende landen. Dat heeft onder andere te maken met veehouderijen die dicht bij elkaar liggen. In het overgrote deel van de Natura2000-gebieden liggen stikstofgevoelige habitats en in ruim vijftig gebieden is er sprake van fors overbelaste situaties. De landbouw levert een belangrijke bijdrage aan deze overbelasting (circa 35 %), maar niet de enige (verkeer, industrie).

Het gat tussen de huidige depositie van stikstof en de voor natuur nog te verdragen depositie is nog steeds groot. Het is de bedoeling dat binnen de PAS afspraken worden gemaakt over een daling van de stikstofdepositie, waaraan alle sectoren een bijdrage leveren. Deze afspraken worden juridisch geborgd. Daarnaast wordt ecologisch onderbouwd wat de vereiste daling van de stikstofdepositie moet zijn, waarmee de instandhoudingsdoelen kunnen worden bereikt. Daar kan op dit moment echter nog niet op vooruit worden gelopen. Bij dit MER is de Verordening Stikstof en Natura2000 Noord-Brabant richtinggevend.

2.4.3 Verordening Stikstof en Natura2000 gebieden provincie Noord-Brabant

Doel van de Verordening stikstof en Natura 2000, is het verminderen van de stikstofuitstoot op Natura2000-gebieden in Noord-Brabant. Veehouders die een nieuwe stal willen bouwen of een stal geheel of gedeeltelijk willen renoveren, moeten aan de verordening voldoen.

Veehouderijen zorgen voor uitstoot van stikstof in de vorm van ammoniak. Dit is niet goed voor de natuur. Veehouders moeten daarom hun plannen laten beoordelen door de provincie. Dit gebeurt via het aanvragen van een vergunning Natuurbeschermingswet of via een melding het kader van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Tijdens de beoordeling wordt getoetst of er bij nieuwbouw of renovatie voldoende technieken ingezet zijn om de uitstoot te beperken. Bijvoorbeeld de inzet van luchtwassers. Een deel van de overmatige stikstofuitstoot kan 'gesaldeerd' worden via de provinciale depositiebank. De Verordening stikstof en Natura 2000 biedt hier de mogelijkheid toe.

Jaarlijkse rapportage

De oorspronkelijke verordening uit 2010 is sinds 29 maart 2013 vervangen door de nieuwe, vereenvoudigde Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant 2013. Om zicht te krijgen op het effect van de verordening stelt de provincie jaarlijks een rapportage op. De nieuwe verordening is onder meer ingegeven door de uitkomst van die rapportages.

De verordening is gebaseerd op vier pijlers

Pijler 1. Toepassing emissiearme technieken

De eerste pijler gaat over de technische eisen die gesteld worden aan dierenverblijven. Nieuwe of vernieuwde dierenverblijven moeten voldoen aan de best beschikbare technieken om de stikstofemissie vanuit de stal te beperken. De eisen waaraan het bedrijf moet voldoen, staan in Bijlage 1 van de verordening en verschillen per diercategorie. Als er nieuwe erkende stalsystemen beschikbaar komen, wordt Bijlage 1 hier op aangepast. De eisen uit Bijlage 1 gaan verder dan de eisen uit het landelijke Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij).

Pijler 2. Salderen via de provinciale depositiebank

De tweede pijler is de depositiebank die de provincie beheert. De vulling van de bank bestaat uit stikstofdepositie van bedrijven, zoals in milieuvergunningen vastgelegd, die na 7 december 2004 zijn gestopt of ingekrompen. Deze datum van 7 december 2004 is in de Natuurbeschermingswet als referentiedatum voor stikstof opgenomen en overgenomen in de verordening.

Zodra de gemeenten deze oude milieuvergunningen ingetrokken hebben, wordt het saldo in de bank opgenomen. Voor de bedrijven die aan de technische eisen van de verordening voldoen, en toenemen in emissie en daarmee in stikstofdepositie op de habitattypen in Natura 2000-gebieden, saldeert de provincie de toename. Dat betekent dat een deel van het saldo van de bank voor dat bedrijf wordt gereserveerd en uit de bank wordt gehaald. De toename wordt via de depositiebank gereserveerd mits er voldoende saldo is in de depositiebank. Is dit niet het geval dan wordt de uitbreiding niet toegestaan.

Het is enkel toegestaan om te salderen via de depositiebank. Er kan niet meer verkocht worden ten behoeve van saldering met bijv. de buurman.

De bank houdt de depositieruime per habitatype en per Natura 2000-gebied bij.

Om voor een afname van stikstofdepositie te zorgen, wordt niet alle stikstof weer uitgegeven. Er vindt een afroaming plaats via de depositiebank door bij iedere melding wat extra's te salderen ten opzichte van de uitgangssituatie. Deze extra afname van stikstofdepositie is winst voor de natuur. De uitgangssituatie is een eerder verleende natuurbeschermingswetvergunning of anders de milieuvergunning die geldig was op de referentiedatum 7 december 2004.

Alle veehouderijbedrijven met een nieuw of vernieuwd dierenverblijf moeten een melding indienen bij de provincie. Deze meldingsplicht geldt voor nieuwe ontwikkelingen waarvoor een bouwvergunning nodig is en waarvoor de milieu- of omgevingsvergunning na 25 mei 2010 is aangevraagd.

Pijler 3. Saneren piekbelastingen

De derde pijler gaat over de piekbelasters. Dit zijn bedrijven met een zeer hoge stikstofdepositie op de gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. We spreken over piekbelasters bij een stikstofdepositie van meer dan 200 mol N per ha per jaar. De inzet is om deze bedrijven te verplaatsen, te saneren of te beëindigen. De rechten van bedrijven die stoppen komen tot maximaal 50 mol in de bank, de resterende afname van stikstofdepositie is winst voor de natuur.

Pijler 4. Monitoring en 'Hand-aan-de-kraan'

De vierde pijler is de monitoring en 'hand-aan-de-kraan'. Jaarlijks stelt de provincie een rapportage op over de ontwikkelingen van de stikstofdepositie per habitatype per Natura 2000-gebied. Belangrijke factoren hierbij zijn de omvang van de veestapel in Noord-Brabant en de mate waarin emissiearme stalsystemen zijn toegepast. Het kan zijn dat de daling van de stikstofdepositie onvoldoende is. Dan zijn aanvullende maatregelen mogelijk op het gebied van techniek, aangescherpte voorwaarden en/of het beperken van de omvang van de veestapel. Veehouderijbedrijven met nieuwe of vernieuwde dierenverblijven zullen in de meeste gevallen moeten investeren in emissiearme staltechnieken. Dit is winst voor de natuur. Daartegenover staat dat via de depositiebank stikstofdepositie voor bedrijven wordt gereserveerd en daarmee uitbreidingen mogelijk worden gemaakt. Tegelijkertijd fungeert de depositiebank daarmee als een monitoringsinstrument voor de ontwikkeling van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden.

2.4.4 Overig beleid

De belangrijke beleidsstukken zijn in onderstaande tabel opgenomen. Bijlage 3 bevat een uitwerking van het beleid.

Tabel 2.2 Belangrijkste beleidsstukken en hun relevantie voor dit MER

Beleidsstuk	Auteur	Relevant omdat,
Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro)	Rijk	De Wet ruimtelijke ordening regelt hoe de ruimtelijke plannen gemaakt en gewijzigd worden. Het Besluit Ruimtelijke Ordening is een uitwerking van de bepalingen in de Wro.
Flora- en Faunawet en Natuurbeschermingswet	Rijk	De soorten en gebieden in het plan- en studiegebied worden beschermd door de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet.
Wet geurhinder en veehouderij	Rijk	Deze wet normen geeft voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning).
Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en Regeling ammoniak en veehouderij (Rav)	Rijk	Het MER de gevolgen van de ammoniakdepositie op natuur beschrijft en daarbij toetst aan de Wav. De Rav geeft emissiefactoren voor ammoniak voor verschillende stalsystemen.
Besluit ammoniakemissie huisvesting	Rijk	Het de wettelijke ammoniakemissies vastlegt

Kenmerk R002-1212073HUU-cri-V01-NL

Beleidsstuk	Auteur	Relevant omdat,
veehouderij		waaraan uiterlijk in 2013 aan moet worden voldaan.
Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Rijk	Hierin staat wat de knelpunten met betrekking tot de uitstoot van fijn stof van veehouderijen zijn en hoe deze knelpunten moeten worden opgelost.
Wet Inrichting Landelijk Gebied	Rijk	Deze wet het kader vormt voor de ruimtelijke ordening van het landelijk gebied.
Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)	Rijk	Deze wet vastlegt op welke wijze er rekening moet worden gehouden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten, monumenten.
Structuurvisie Noord-Brabant	Provincie	De provincie hierin voor het gehele grondgebied een visie op hoofdlijnen vaststelt.
Verordening Ruimte	Provincie	In de Verordening Ruimte de provincie aangeeft hoe zij de Structuurvisie wensen te vertalen naar bestemmingsplannen.
Verordening stikstof en Natura2000 Noord-Brabant (2010)	Provincie	De provincie met de verordening een balans vindt tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.
Beleidsregels stikstof en beschermde natuurmonumenten	Provincie	De beleidsregel weergeeft op welke manier Gedeputeerde Staten met deze bevoegdheid omgaan waar het gaat om de invloed van N-depositie afkomstig van veehouderijen op de Beschermde natuurmonumenten.
Structuurvisie Ruimte (2012)	Gemeente	Deze visie bevat de gemeentelijke toekomstvisie en het toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven voor de komende jaren beschrijft.
Structuurvisie Buitengebied	Gemeente	Deze visie bevat de gemeentelijke toekomstvisie en het toetsingskader voor bij het toestaan van ontwikkelingen binnen bebouwingsconcentraties
Landschapsontwikkelingsplan (2005)	Gemeente	Het landschapsontwikkelingsplan vervult een

Beleidsstuk	Auteur	Relevant omdat,
		een sturende en stimulerende rol in het bestemmen, aanleggen, inrichten en beheren van gebieden.
Nota Recreatie en toerisme	Gemeente	Deze nota bevat het gemeentelijke beleid voor de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme.
Nota van Uitgangspunten Buitengebied	Gemeente	Met de 'Nota van uitgangspunten' de gemeenteraad de uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan heeft vastgesteld. In deze nota wordt een samenhangend beleid geformuleerd voor het buitengebied.

3 Het bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel

Dit hoofdstuk beschrijft de voorgenomen activiteit: het bestemmingsplan landelijk gebied Schijndel. Eerst volgt een algemene gebiedsbeschrijving. Vervolgens worden de belangrijkste kenmerken van het bestemmingsplan beschreven. Daarna wordt ingegaan op de scenario's waarvan de effecten worden onderzocht.

3.1 Gebiedsbeschrijving

Huidig ruimtegebruik in en om het plangebied

Het bestemmingsplan Landelijk Gebied beslaat een groot deel van het grondgebied van Schijndel, uitgezonderd de kernen kom Schijndel en Wijbosch en de bedrijventerreinen. Zie ook figuur 2.1 voor de plangrenzen van het bestemmingsplan.

Het gebied kenmerkt zich voornamelijk door een agrarisch cultuurlandschap met afwisseling van jonge heideontginning, kampen en bos.

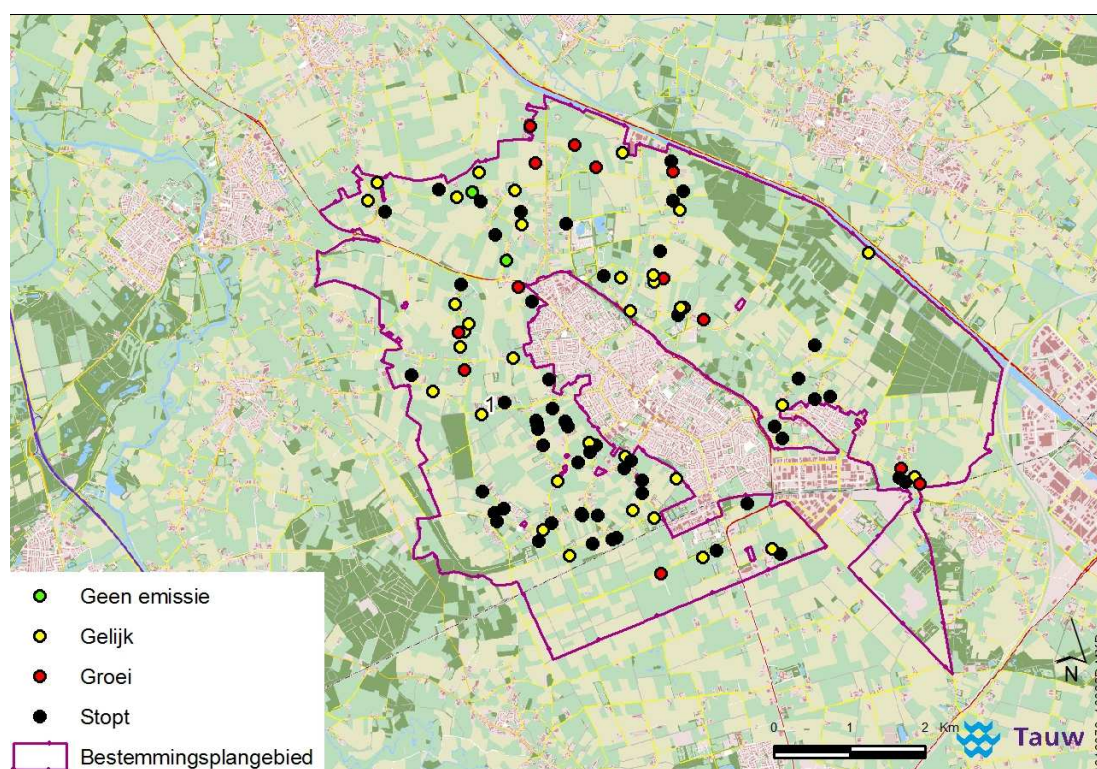
Binnen het plangebied zijn bijna 100 veehouderijen gevestigd. Bij 10 tot 20 bedrijven daarvan is in meer of mindere mate sprake van intensieve veehouderij.

Ontwikkelingen in en om het plangebied

Het buitengebied is in beweging. Het aantal agrarische bedrijven in de gemeente Schijndel neemt af (zie figuur 3.1). Met name delen ten oosten van de kern Schijndel en het gebied rond de

Molenheide hebben een matige tot zwakke economische bedrijfsstructuur. De laatste jaren is een groot deel van de agrarische bedrijven al gestopt.

Analyse van de Bedrijfsontwikkelplannen voor IV-bedrijven laat zien dat in de planperiode een groot deel van de intensieve veehouderijen verwacht te stoppen (circa 5 % per jaar)⁸. Eigenaren zoeken naar een nieuwe invulling of exploitatie van hun locatie, veelal wordt de bestemming omgezet in een burgerwoning. Het nu geldende bestemmingsplan is in dat opzicht verouderd. Daarom kunnen veel wenselijke ontwikkelingen in het buitengebied niet met een eenvoudig procedure worden gerealiseerd. Het nieuwe plan moet ruimte bieden aan gewenste functiewijzigingen naar niet-agrarische functies. De overblijvende agrarische bedrijven willen blijven ontwikkelen en groeien. Met deze groei is in het oude bestemmingsplan onvoldoende rekening gehouden.

Figuur 3.1 Locaties van de bedrijven die stoppen en bedrijven die naar verwachting groeien gedurende de planperiode. (1) Het bedrijf direct noordoostelijk van het bosgebiedje Elderbroek (zie figuur) ligt binnen de 250 meter zone in het kader van de Wav. Daarom is dit bedrijf aangemerkt als 'blijver'. Zie tevens paragraaf 4.5.2

⁸ Deze trend is ook bevestigd door ZLTO (februari 2013)

Naast de economische ontwikkeling spelen natuur en landschap een belangrijke rol. In het plangebied zijn er enkele grotere aaneengesloten terreinen met een primaire natuurfunctie aanwezig. Het gaat dan om de volgende gebieden:

- het Wijboschbroek;
- het Elderbroek;
- de Geelders.

De aanwezige natuur- en landschapswaarden worden beschermd in het nieuwe bestemmingsplan Landelijk Gebied.

3.2 Kenmerken van het bestemmingsplan

In deze paragraaf worden de doelstellingen, uitgangspunten en concrete ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt beschreven.

3.2.1 Doelstelling bestemmingsplan

Het bestemmingsplan Landelijk Gebied van de gemeente Schijndel richt zich niet alleen op de agrarische bedrijvigheid, omdat het aantal agrarische bedrijven steeds verder af neemt. Hierdoor ontstaan nieuwe kansen voor recreatie, toerisme en wonen in het buitengebied. Uiteraard met oog voor het behoud en de versterking van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in het buitengebied. Het bestemmingsplan Landelijk Gebied heeft twee doelstellingen:

1. de bestaande (landschappelijke, cultuurhistorische, ecologische, waterhuishoudkundige, archeologische) waarden van het buitengebied behouden en waar mogelijk versterken;
2. zorgen voor goede condities voor een gezonde en duurzame plattelandseconomie.

Kort gezegd wordt de stelregel gehanteerd dat agrarische ontwikkelingen mogelijk zijn indien de bestaande waarden niet onevenredig worden aangetast en waar mogelijk worden versterkt. Op basis van provinciale en gemeentelijke beleidsstukken bestaat een duidelijk overzicht van de aanwezige waarden en kwaliteiten in Schijndel. In het bestemmingsplan zijn deze waarden op verschillende manieren verankerd en beschermd.

Ruimtelijke kwaliteit

Op basis van Verordening Ruimte en regionale afspraken dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen de gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit in beeld gebracht te worden. Bouwplannen of gebruiksmogelijkheden die niet bij recht zijn toegestaan, maar wel via een afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid dienen een landschappelijke inpassing of kwaliteitsverbetering te realiseren. Vuistregel is dat ontwikkelingen met een grotere impact ook meer moeten investeren.

Natuur- en Landschap

De natuur- en landschapswaarden zoals opgenomen in de Verordening Ruimte en gemeentelijke beleidsdocumenten op verschillende manieren beschermd. In het geval natuur- en bosgebieden

is de bescherming in de geldende gebiedsbestemming. Natuurgebieden zijn bijvoorbeeld niet geschikt voor agrarische doeleinden. Gebieden nabij natuurgebieden zijn zodanig bestemd (Agrarisch met waarden – Natuur en landschap) dat zij een belangrijke buffer kunnen vormen voor de aanwezige natuurwaarden in de natuurgebieden.

In het geval van kleinschaligere landschapselementen ter plaatse van gebiedsbestemmingen met een (overwegend) agrarisch primaat, is bijvoorbeeld een 'Wro – zone' met vergunningsstelsel voor werken en werkzaamheden opgenomen.

Archeologie en cultuurhistorie

De archeologische (verwachtings)waarden zijn voor geheel Schijndel in beeld gebracht. Hierbij is het grondgebied van Schijndel in verschillende gradaties verdeeld. Gebieden met bekende archeologische waarden of een hoge verwachtingswaarde zijn strenger beschermd, dan gebieden met een lage verwachtingswaarde.

De cultuurhistorische waarden zijn ten tijde van het opstellen van het bestemmingsplan 'Buitengebied, Herziening 2008' in beeld gebracht. Deze waarden zijn door verschillende belangengroepen gecontroleerd en indien noodzakelijk opnieuw in het bestemmingsplan opgenomen.

3.2.2 Uitgangspunten bestemmingsplan

In maart 2012 is de Nota van Uitgangspunten van het bestemmingsplan Landelijk Gebied door de gemeenteraad van Schijndel vastgesteld. Hiermee zijn de belangrijkste beleidskeuzes voor het bestemmingsplan vastgelegd. Deze uitgangspunten zijn in deze paragraaf verwoord en vormen ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt.

Agrarische bedrijvigheid

- Uitbreiding van grondgebonden agrarische bedrijven is middels een wijzigingsbevoegdheid mogelijk tot 2 hectare binnen het LOG en in de andere bestemmingen tot 1,5 hectare. Daarbij dient een gedegen landschappelijke inpassing plaats te vinden.
- Uitbreiding van intensieve veehouderij is middels een wijzigingsbevoegdheid mogelijk binnen het LOG tot 1,5 hectare. Daarbij geldt dat ten minste 10 % van de oppervlakte van de aanduiding 'bouwvlak' wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing.
- Uitbreiding van intensieve veehouderij is middels een wijzigingsbevoegdheid mogelijk binnen de overige bestemmingen ter plaatse van de aanduiding 'reconstructiewetzone - verwevingsgebied' tot 1,5 hectare, mits sprake is van een duurzame locatie⁹.
- Omschakeling naar intensieve veehouderij is middels een wijzigingsbevoegdheid enkel mogelijk binnen het LOG tot een oppervlakte van 1,5 hectare.

⁹ Dit betekent dat omliggende functies niet belemmerd mogen worden en de aanwezige waarden (ruimtelijk, ecologisch, milieukundig of cultuurhistorisch) niet (onevenredig) aangetast mogen worden

- Omschakeling naar een productiegerichte paardenhouderij is middels een wijzigingsbevoegdheid mogelijk binnen alle bestemmingen (behoudens 'Agrarisch met waarden - Natuur') tot een oppervlakte van 1,5 hectare.
- Uitbreiding van overige niet- grondgebonden agrarische bedrijven is middels een wijzigingsbevoegdheid in alle gebiedsbestemmingen mogelijk tot 1,5 hectare.
- Omschakeling naar overige vormen van niet grondgebonden agrarische bedrijven is middels een wijzigingsbevoegdheid in alle bestemmingen (behoudens 'Agrarisch met waarden - Natuur' en 'Agrarisch met waarden - Natuur en Landschap') mogelijk tot 1,5 hectare.

Glastuinbouw / teeltondersteunende voorzieningen

- Glastuinbouw is mogelijk binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap'. De bouwhoogte bedraagt maximaal 7 meter. Middels een afwijkingsmogelijkheid is verhoging mogelijk tot 9 meter.
- Lage, tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen¹⁰ (hierna: TOV), geen bouwwerk zijnde (waaronder afdekfolies) worden bij recht toegestaan in alle bestemmingen behoudens de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur'
- Oprichting van tijdelijke voorzieningen (tot maximaal 3 meter hoog) is in 'Agrarisch met waarden - Kleinschalig landschap' en 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' binnen het bouwvlak toegestaan. Buiten het bouwvlak is middels een afwijkingsmogelijkheid realisatie mogelijk tot een maximum van 2 hectare. In 'Agrarisch met waarden - Open landschap' en 'Agrarisch - LOG' zijn deze TOV alleen binnen het bouwvlak toegestaan. In de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur' zijn TOV niet toegestaan
- Oprichting van (permanente) teeltondersteunende kassen wordt bij recht binnen het bouwvlak toegestaan tot maximaal 5000 m² in de bestemmingen 'Agrarisch - LOG', 'Agrarisch met waarden - Kleinschalig landschap' en in 'Agrarisch met waarden - Open landschap'. In 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap' kan dit via een afwijking worden toegestaan. In 'Agrarisch met waarden - Natuur' zijn deze TOV niet toegestaan
- Permanente teeltondersteunende voorzieningen wordt bij recht binnen het bouwvlak toegestaan binnen alle bestemmingen behoudens ter plaatse van 'Agrarisch met waarden - Natuur'

Woningbouw

- Een agrarische bedrijfswoning mag maximaal een inhoud hebben van 700 m³. Bij de bedrijfswoning is een bijgebouw toegestaan van 45 m². Bestaande tweede bedrijfswoningen worden conform de huidige situatie bestemd
- Er worden mogelijkheden geboden voor boerderijsplitsing (als het agrarisch bedrijf is beëindigd).

¹⁰ Teeltondersteunende voorzieningen zijn hagelnetten, plastic overkappingen, stellingen en containervelden

Nevenactiviteiten

- Een bed en breakfast is in alle bestemmingen behoudens LOG en 'Agrarisch met waarden - Natuur' toegestaan tot 25 % van het vloeroppervlak van de begane grond van het hoofdgebouw met een maximum van 50 m².
- Via een afwijkingsmogelijkheid zijn de volgende nevenactiviteiten toegestaan:
 - agrarisch verwante bedrijven zijn overal toegestaan
 - recreatie is overal toegestaan, met uitzondering van het LOG. Daarnaast is een afzonderlijke bed en breakfast in een vrijstaand bijgebouw toegestaan tot maximaal 10 bedden
 - niet agrarische bedrijven zijn binnen bebouwingsconcentraties toegestaan, binnen de bestemmingen 'Agrarisch met waarden - Open landschap' en 'Agrarisch met waarden - Kleinschalig landschap
 - zorg (zoals een zorgboerderij) is alleen toegestaan in bebouwingsconcentraties
- Bij de voorgaande nevenactiviteiten geldt de randvoorwaarde dat in totaal maximaal 40 % van de bebouwing en maximaal 40 % van de onbebouwde grond benut mag worden voor de nevenactiviteiten
- Het opstarten van een minicamping is uitsluitend in een zone van 100 meter rondom alle agrarische bouwvlakken via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk. Dit geldt niet voor het LOG. Belangrijkste voorwaarde is een goede landschappelijke inpassing waardoor de camping positief bijdraagt aan de belevingswaarde van het landschap. Het maximaal aantal toegestane kampeermiddelen bedraagt 25.

Functiewijziging / vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB)

In het buitengebied van Schijndel gelden de volgende hergebruiksmogelijkheden:

- Functiewijziging naar wonen is overal toegestaan, met uitzondering van het LOG.
- Wonen met (statische) opslag is overal toegestaan, met uitzondering van het LOG, tot maximaal 1.000 m².
- Recreatie is overal toegestaan, met uitzondering van het LOG.
- Semi-agrarische (agrarisch verwante) bedrijvigheid is overal toegestaan binnen de bebouwingsconcentraties, met uitzondering van het LOG.
- Niet-agrarische bedrijvigheid is overal toegestaan binnen de bebouwingsconcentraties, met uitzondering van het LOG.
- Zorg is uitsluitend toegestaan in bebouwingsconcentraties buiten het LOG.
- Bij de wijziging van een agrarisch bouwvlak naar een van bovenstaande bestemmingen geldt dat overtollige bedrijfsgebouwen worden gesloopt en een landschappelijke inpassing is vereist.

Sloopbonusregeling

- Bij sloop van overtollige bijgebouwen mag een beperkt deel worden teruggebouwd naast het gedeelte (woning of bijgebouw) dat bij recht is toegestaan. Hierdoor wordt de totale hoeveelheid bebouwd oppervlak c.q. bebouwing verminderd

Omvang en uitbreidingsmogelijkheden bedrijvigheid

- Uitbreidingsmogelijkheden en omschakelingsmogelijkheden worden uitsluitend geboden via een procedure. De ontwikkelingsmogelijkheden worden afgestemd op het vigerende bestemmingsplan en het vigerende beleid. De uitbreidingsmogelijkheid is doorgaans circa 10 %

Recreatieve 'sport'voorzieningen

- Voor de gronden aan de Dopheiweg bestaat het plan om de bestaande wielervedbaan uit te breiden tot een toptrainingslocatie voor de wielersport van regionaal belang. Aangezien nog niet duidelijk is of deze plannen tijdens de komende planperiode wel worden gerealiseerd, is in dit plan een wijzigingsbevoegdheid voor de betrokken gronden opgenomen

Projectgebied Vlagheide

- In het bestemmingsplan wordt voor het projectgebied Vlagheide een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee mogelijkheden kunnen worden geboden om bepaalde ontwikkelingen en functies toe te staan. Het betreft voornamelijk functies gericht op recreatie en toerisme

Ontwikkelingen die het bestemmingsplan niet mogelijk maakt

Het nieuwe bestemmingsplan maakt het volgende expliciet niet mogelijk:

- uitbreiding van of omschakeling naar een intensieve geiten- of schapenhouderij is uitgesloten;
- de uitbreiding van of omschakeling naar boomkwekerijen wordt niet mogelijk gemaakt;
- nieuwvestiging en omschakeling naar glastuinbouw wordt niet mogelijk gemaakt;
- nieuwe tweede bedrijfswoningen zijn niet mogelijk;
- er zijn geen mogelijkheden opgenomen om nieuwe woningen te realiseren;
- het binnen gebouwen gebruiken van meer dan één bouwlaag voor het houden van dieren is niet toegestaan. Uitzondering vormen volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.

3.3 Uitgangspunten bestemmingsplan Landelijk Gebied en het MER

Het MER is gebaseerd op de in paragraaf 3.2 benoemde uitgangspunten van het bestemmingsplan. Het is mogelijk dat de conclusies van het MER leiden tot aanpassing van de uitgangspunten van het bestemmingsplan. In hoofdstuk 7 is beschreven of en op welke wijze de uitgangspunten van het bestemmingsplan zijn gewijzigd.

3.4 Omgang met agrarische bestemmingen in het bestemmingsplan

Deze paragraaf gaat in op de wijze waarop de gemeente Schijndel omgaat met specifiek de agrarische doeleinden en bestemmingen in het bestemmingsplan Landelijk gebied.

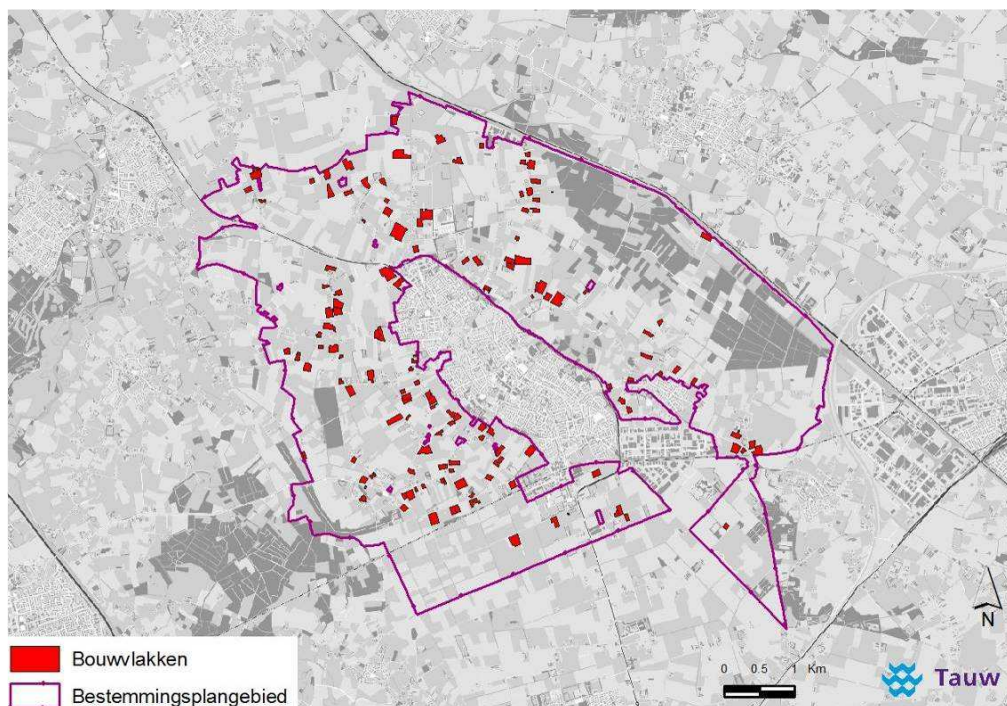
3.4.1 Type agrarische bedrijven

In het bestemmingsplan worden de volgende type agrarische bedrijven onderscheiden:

- Grondgebonden bedrijven (uitgezonderd boomkwekerij)
- Intensieve veehouderij (ivh)
- Intensieve geiten- en schapenhouderijen
- Paardenhouderij
- Overig niet- grondgebonden bedrijven (b.v. champignonkwekerij, vleesrunderbedrijf)
- Glastuinbouw
- Boomkwekerijen

3.4.2 Agrarische doeleinden

Landbouw is een van de belangrijkste sociale en economische dragers voor het buitengebied van Schijndel. Op figuur 3.1 is te zien welke bouwvlakken er in het vigerende plan zijn toegekend aan de verschillende agrarische bedrijven in het plangebied. In figuur 2.2 is aangegeven om welke type bedrijven het gaat.

Figuur 3.2. Bouwvlakken binnen het plangebied

In het buitengebied zijn grofweg vijf gebiedsbestemmingen van toepassing. Deze worden onderstaand beschreven en in figuur 3.2 weergegeven.

Gebiedsbestemmingen

De gebiedsbestemmingen in het bestemmingplan zijn als volgt samen te vatten.

De gronden met de bestemming '**Natuur**' of '**Agrarisch met waarden - Natuur**' behoren tot de Ecologische Hoofdstructuur en zijn hoofdzakelijk bestemd tot Natuur. Daar waar het gaat om gronden die agrarisch in gebruik zijn, wordt de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur' opgenomen. Er liggen geen agrarische bouwvlakken binnen deze bestemming.

Ter plaatse van de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur' blijft agrarisch gebruik van de gronden mogelijk. In de regeling is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee een wijziging naar de bestemming Natuur mogelijk wordt gemaakt.

De gronden met de bestemming '**Agrarisch met waarden - Natuur en landschap**' behoren tot de groenblauwe mantel, wat inhoudt dat de gebieden nabij belangrijke natuurgebieden liggen. Het ontwikkelingsperspectief is gericht op de ontwikkeling van "diensten" die het landelijke gebied aan de samenleving kan bieden. Agrarisch natuurbeheer, groene- en blauwe diensten, vormen van agrarische verbreding die zijn gericht op de beleving van rust en ruimte, en de ontwikkeling van met name grondgebonden melkveehouderijen.

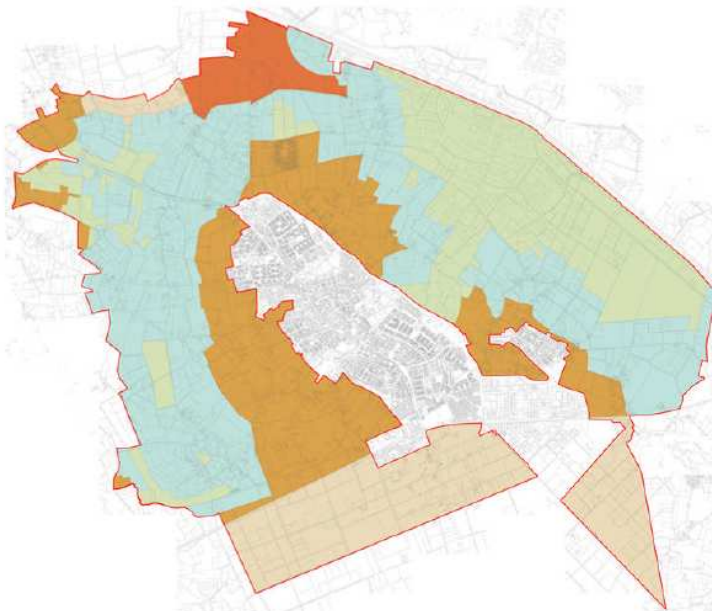
Voor de gronden met de bestemming '**Agrarisch met Waarden - Kleinschalig landschap**' richt de bestemming zich op de bescherming van het kleinschalige en waardevolle landschap.

Voor de gronden met de bestemming '**Agrarisch met Waarden - Open landschap**' richt de bestemming zich op het beschermen van de landschappelijke waarden en het behoud van de agrarische functie. Met omschakelingsmogelijkheden naar niet agrarische functies wordt terughoudend omgegaan. Daarnaast worden voor bepaalde functies binnenplanse wijzigingsmogelijkheden opgenomen.

De gronden met de bestemming '**Agrarisch - LOG**' liggen binnen het Landbouw Ontwikkeling Gebied (hierna: LOG) 't Woud. In dit gebied staan de ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw centraal. Ruimere mogelijkheden worden geboden aan intensieve veehouderij en andere vormen van niet-grondgebonden landbouw. Nevenactiviteiten of hoofdactiviteiten die conflicteren met de agrarische functie worden niet mogelijk gemaakt.

Legenda:

	Natuur/ Agrarisch met waarden - Natuur
	Agrarisch met waarden - Natuur en Landschap'
	Agrarisch-LOG
	Agrarisch met waarden - Open Landschap
	Agrarisch met waarden - Kleinschalig Landschap

Figuur 3.3. Gebiedsbestemmingen in bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel

Uitbreidingsmogelijkheden grondgebonden agrarische bedrijven

In het bestemmingsplan wordt een uitbreiding van agrarische bedrijven tot maximaal 2 hectare toegestaan binnen het LOG en een uitbreiding tot maximaal 1,5 hectare voor de overige gebieden. Op provinciaal niveau is er geen maatvoering aangegeven voor de maximaal toegestane omvang van grondgebonden agrarische bedrijven.

Wel dient, als gevolg van de uitbreiding, geen intensieve veehouderij te ontstaan. In de Verordening Ruimte zijn de volgende voorwaarden voor uitbreiding van grondgebonden agrarische bedrijven opgenomen:

- geen regels met betrekking tot de omvang van grondgebonden bedrijven
- de regeling voor landschappelijke kwaliteit is wel van toepassing
- aangetoond moet worden dat de uitbreiding noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering
- in groenblauwe mantel dient bij uitbreiding te worden bijgedragen aan natuur- en landschapswaarden

Uitbreidingsmogelijkheden intensieve veehouderij

Op agrarische bedrijfslocaties die zijn gelegen in extensiveringsgebied is uitbreiding van en omschakeling naar een intensieve veehouderij niet toegestaan. Op agrarische bedrijfslocaties in verwevingsgebied is uitbreiding en omschakeling naar intensieve veehouderij slechts onder strikte randvoorwaarden mogelijk, waarbij onder meer aan de volgende regels moet worden voldaan:

- nieuwvestiging van een intensieve veehouderij is niet toegestaan

- hervestiging (op een bestaand agrarisch bouwvlak) van en omschakeling (van een grondgebonden agrarisch bedrijf) naar intensieve veehouderij binnen een bestaand bouwvlak zijn uitsluitend toegestaan op een duurzame locatie, om dit aan te tonen dient een omgevingstoets uitgevoerd te worden
- binnen gebouwen mag ten hoogste één bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen, waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden
- uitbreiding en vormverandering van bouwvlakken voor intensieve veehouderij is toegestaan tot ten hoogste 1,5 hectare op een duurzame locatie. Tenminste 10 % van het bouwvlak dient in dat geval te worden aangewend voor een goede landschappelijke inpassing

Op agrarische bedrijfslocaties in het landbouwontwikkelingsgebied is uitbreiding en omschakeling naar intensieve veehouderij onder randvoorwaarden mogelijk, waarbij onder meer aan de volgende regels moet worden voldaan:

- nieuwvestiging van een intensieve veehouderij is niet toegestaan
- hervestiging (op een bestaand agrarisch bouwvlak) van en omschakeling (van een grondgebonden agrarisch bedrijf) naar intensieve veehouderij binnen een bestaand bouwvlak is toegestaan
- binnen gebouwen mag ten hoogste één bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen, waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden
- uitbreiding en vormverandering van bouwvlakken voor intensieve veehouderij is toegestaan tot ten hoogste 1,5 hectare op een duurzame locatie. Tenminste 10 % van het bouwvlak dient in dat geval te worden aangewend voor een goede landschappelijke inpassing

M.e.r.-plicht wijzigingsplan (ex. Wro art. 3.6 eerste lid onder a)

Als voor een wijzigingsplan (bijvoorbeeld ten behoeve van het vergroten van een bouwvlak) de drempels uit categorie C14¹¹ (intensieve veehouderij) van het Besluit-m.e.r. worden overschreden zal een dergelijk plan (en de milieuvergunning) rechtstreeks m.e.r.-plichtig zijn.

Als een wijzigingsplan betrekking heeft op een intensieve veehouderij, maar de drempels uit categorie C14 worden niet overschreden, dient beoordeeld te worden of er mogelijk sprake is van significant negatieve effecten op de omliggende Natura2000-gebieden. Als daar sprake van is zijn de wijzigingsplannen (en de milieuvergunningen) ook planm.e.r.-plichtig (via een Passende beoordeling). Omdat de provincie Noord-Brabant de Verordening Stikstof en Natura2000 heeft vastgesteld, is er geen sprake meer zijn van stikstofdepositietoename op Natura2000-areaal.

3.5 Methodiek berekening ammoniakemissie

¹¹ De C-lijst behorende bij het hoofdstuk milieueffectrapportage van de Wet milieubeheer op grond waarvan een m.e.r.-plicht geldt

Gebiedsgerichte benadering

Het onderzoek in dit MER wordt uitgevoerd in het kader van een ruimtelijk plan. Dit betekent dat de effecten op 'strategisch niveau' duidelijk moeten worden. Dit vraagt om een gebiedsgerichte benadering omdat op projectniveau de kennis over details ontbreekt. De gebiedsgerichte benadering spitst zich dan ook toe op een onderbouwde kwantificering van de emissies uit het plangebied en depositie op Natura2000-areaal.

In bijlage 4 is een uitgebreide omschrijving van de gehanteerde methodiek opgenomen.

Vanuit de beschikbare informatie is een model gebouwd waarin unieke informatie wordt gekoppeld aan de individuele percelen. Maar om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten is het wel noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen. De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype en het aantal dieren. Het aantal dieren wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het bouwvlak. Om het gebied te kunnen karakteriseren is een overzicht gemaakt van de relatieve bijdrage aan de emissies door de verschillende diergroepen. De navolgende tabel geeft dit emissieprofiel van het gebied weer.

Tabel 3.1 Het emissieprofiel van het plangebied (feitelijke vee aantallen)

Diergroep	Relatieve bijdrage aan de emissies
Melkvee	38,7%
Varkens	47,2%
Vleesvee	6,5%
Pluimvee	0,1%
Overig	7,5%

In de gebiedsgerichte modellering zijn de vier diergroepen die meer dan 95 % van het emissieprofiel vullen gebruikt om de gevoeligheid van de depositie voor gebiedsgerichte sturing te onderzoeken.

De emissies van de restgroep zijn gedurende deze studie gefixeerd. Bijlage 4 beschrijft de door ons gevolgde methodiek waarbij gebruik is gemaakt van de computerapplicaties OPS en GIS om de individuele emissiegegevens om te zetten in algemene depositiecontouren.

3.6 Te onderzoeken alternatieven en scenario's

De effecten van de landbouw zullen aan de hand van verschillende alternatieven en scenario's in beeld worden gebracht (zie hieronder). De overige ontwikkelingen, zoals die omtrent verbreding van de landbouw en kwaliteitsslagen binnen de recreatieve sector, zullen niet via scenario's worden beschouwd. Van deze ontwikkelingen zal een inschatting van de (milieu)gevolgen worden gegeven als hier maximaal op wordt ingezet.

Wij onderscheiden voor de veehouderijbedrijven de volgende alternatieven/scenario's:

- Referentiesituatie: huidige situatie + autonome ontwikkeling (inclusief genomen maatregelen AmvB Huisvesting)
- Maximale ontwikkelmogelijkheden van de landbouwsector
- Alternatieven indien de worst-case scenario niet haalbaar blijkt. Bekeken wordt of alternatieven op de Nota van Uitgangspunten haalbaar zijn om eventuele effecten weg te nemen.
- Tot slot wordt onderzocht of het scenario dat ten grondslag ligt aan de uitwerking van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden wel voldoende realiteitswaarde heeft met rekenschap van functioneren Verordening Stikstof en Natura2000. Doel is vaststellen of binnen het plangebied voldoende salderingsruimte aanwezig zal zijn om de geboden agrarische ontwikkelruimte per gebiedszone (extensivering, verweving en landbouwontwikkeling) te accommoderen

Tot slot wordt onderzocht of het scenario dat ten grondslag ligt aan de uitwerking van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden wel voldoende realiteitswaarde heeft.

In bijlage 4 van dit MER worden de scenario's nader toegelicht.

Verschil tussen alternatief en scenario

Scenario: dat wat de gemeente 'overkomt', er is geen actieve sturing door de gemeente, externe invloeden zoals economische of maatschappelijke ontwikkelingen zijn bepalend voor de ontwikkelingen in het plangebied.

Alternatief: daar waar keuzeruimte aanwezig is voor het gemeentebestuur, er is actieve sturing mogelijk in welke ontwikkelingen wel en niet gewenst zijn.

3.7 Referentiesituatie

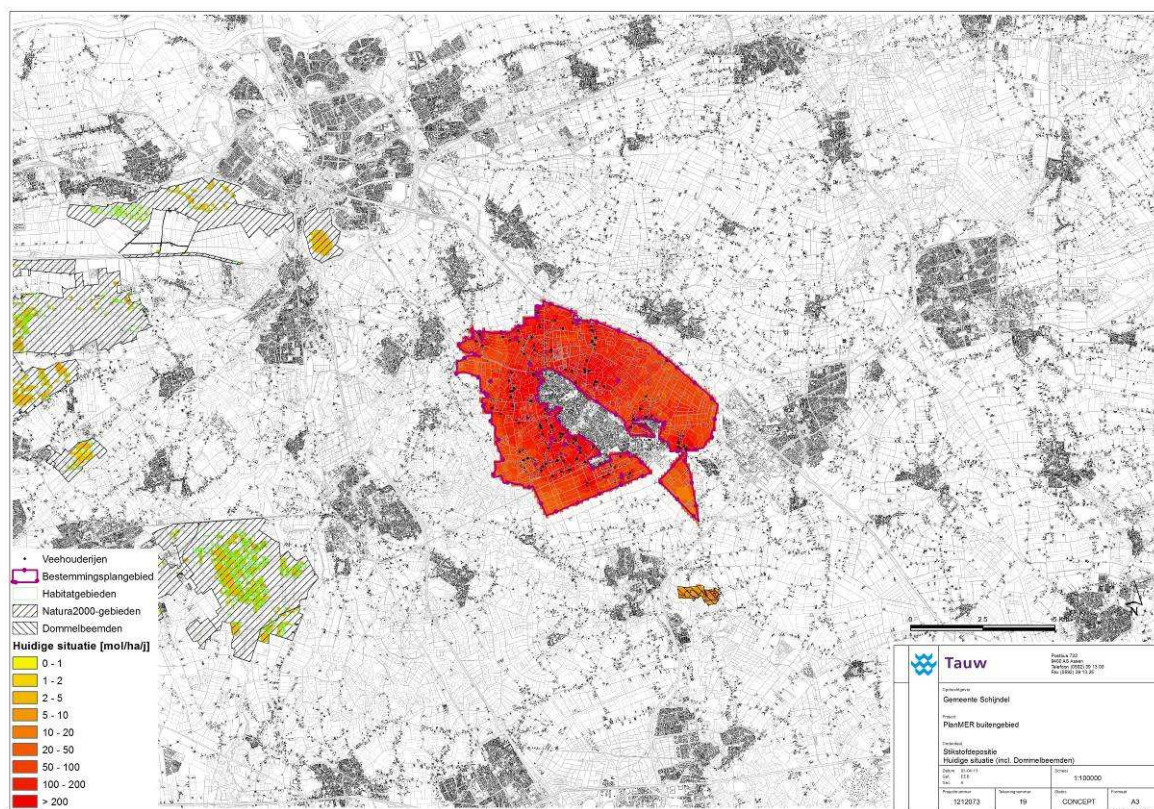
Met dit MER wordt invulling gegeven aan de vereisten, die voortvloeien uit de Natuurbeschermingswet en Wet milieubeheer. De referentiesituaties die gehanteerd worden voor de effectbeschouwingen zijn echter voor beide kaders verschillend.

3.7.1 Referentie vanuit de Natuurbeschermingswet (Nbw)

Vanuit de directe en indirecte kaders die worden gesteld vanuit de Natuurbeschermingswet wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met het 'huidig gebruik'. De basis voor de bepaling van het huidige gebruik in dit MER zijn de vergunningen geweest zoals die staan geregistreerd in de provinciale database WEB-BVB. Op basis van de geregistreerde gebruiksgegevens zoals die uit deze database zijn geëxporteerd is een eerste gebiedskaart gemaakt. Deze is vervolgens gecorrigeerd naar de feitelijke situatie, gebruik makend van de gebiedskennis zoals die bij de gemeente beschikbaar is. Zo zijn bijvoorbeeld de inrichtingen verwijderd die nog wel vergund waren maar waarvan bekend was dat er niet langer sprake is van enige bedrijfsvoering. In het bestemmingsplan Landelijk Gebied zijn deze agrarische bedrijven, indien mogelijk 'wegbestemd'. Deze percelen hebben veelal een woonbestemming toegekend gekregen.

Ook zijn er correcties doorgevoerd op de bedrijfsvoering van de overige inrichtingen. Daarmee is bewerkstelligd dat deze referentiesituatie zo goed als mogelijk overeenkomt met de definitie van 'huidig gebruik' zoals die voortkomt uit de Natuurbeschermingswet. In eerste instantie zijn de bouwvlakken uit het bestemmingsplan overgenomen. Op basis van WEB-BVB is, na correctie tot 'huidig gebruik' aan elk van deze bouwvlakken een emissiepunt gekoppeld.

In bijlage 4 wordt toegelicht op welke wijze de emissies zijn vertaald naar individuele en gebiedseigen depositiekarakteristieken. Het resultaat van deze gebiedsgerichte modellering is weergegeven in figuur 3.3.

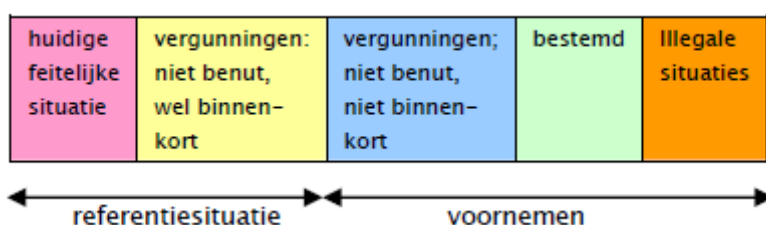
Figuur 3.4 Huidige situatie: depositie van verzurende en eutrofiërende stoffen vanuit de in bedrijf zijnde agrarische ondernemingen in het plangebied (in mol/ha/jaar)

3.7.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm)

Vanuit de eisen die de Wet milieubeheer aan een MER stelt wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met de referentiesituatie (huidige situatie + de autonome ontwikkeling). Daarvoor geldt dat in eerste instantie de huidige situatie in het referentiejaar beschreven moet worden en vervolgens de te verwachte autonome ontwikkelingen. Het gaat om de ontwikkelingen die voortkomen uit autonoom (reeds vastgesteld) beleid.

De referentiesituatie bestaat uit:¹²

- De huidige feitelijke situatie: alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonderd illegale activiteiten
- De toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden
- Generieke, planoverstijgende ontwikkelingen, zoals normen die voortvloeien uit het strikt handhaven van het Besluit Huisvesting (voor veehouderij) of het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Figuur 3.5 Referentiesituatie en voornemen schematisch (bron Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplannen, Commissie voor de m.e.r., 29 mei 2012)

Vanuit het ruimtelijk spoor zijn er geen relevante autonome ontwikkelingen waar rekening mee gehouden moet worden. Vanuit de sectorale wetgeving is die er wel. Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij van 8 december 2005 (verder afgekort als Besluit huisvesting) is voor het grootste deel verantwoordelijk voor de autonome ontwikkeling waar in dit MER rekening mee wordt gehouden. Dit Besluit schrijft namelijk voor dat de ammoniakemissies voor drie hoofdcategorieën dieren uiterlijk in 2013¹³ aan de grenswaarden uit het Besluit moeten voldoen. Voor rundvee, varkens en kippen zijn daartoe een aantal emissiegrenswaarden vastgesteld, zonder dat is voorgeschreven met welke middelen deze grenswaarden gehaald dienen te worden. Opgemerkt wordt dat 1 januari 2013 als formele datum geldt waarop deze grenswaarden gerealiseerd moeten zijn. Er is echter in sommige gevallen spraken van een actief gedoog beleid, en in andere gevallen is er sprake van een (onbedoelde) achterstand in de strikte handhaving.

Met het Besluit huisvesting wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland.

Het Besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden.

¹² Bron van deze opsomming is de Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplan van de Commissie voor de m.e.r. van 29 mei 2012.

¹³ Daarmee wordt voor deze ontwikkeling voldaan aan de randvoorwaarde dat het aannemelijk is dat ze plaats zal hebben binnen de periode van 10 jaar die geldt als "houdbaarheidstermijn" voor bestemmingsplannen

Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden. Voor de melkrundveehouderij heeft dit in de praktijk geen verstrekkende consequenties omdat de grenswaarde overeenkomt met de huidige bedrijfsvoering. Voor de intensieve veehouderij heeft het strikt handhaven van deze grenswaarden consequenties hebben voor de sector.

Bij het vaststellen van de autonome ontwikkeling is met het Besluit huisvestingrekening gehouden in de gebiedsgerichte modellen die zijn gebruikt.

3.8 Maximale ontwikkelmogelijkheden van de landbouwsector

Vervolgens is vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit het plangebied ('worstcase'). De algemene uitgangspunten in het gebiedsgerichte onderzoek naar de effecten van eutrofiëring en verzuring op de Natura2000-gebieden zijn daarin:

- het maximaal opvullen van de bouwvlakken
- geen verdergaande inzet van emissiebeperkende maatregelen ten opzichte van autonome ontwikkelingen

Voor het maximaal opvullen van elk bouwvlak is daarbij uitgegaan van de maximale toename die nog past binnen de onderstaande randvoorwaarden. Zo geldt bijvoorbeeld dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag mag worden gebruikt voor het houden van dieren.

Tabel 3.2 Uitbreidingsruimte binnen het bestemmingsplan

	Uitbreiding van het bouwvlak voor bedrijfsdoeleinden	Gedeelte voor landschappelijke inpassing	Totale, maximale uitbreiding incl. landschappelijke inpassing
Grondgebonden agrarische bedrijven			
Agrarisch in LOG	2 ha	Niet gekwantificeerd	2 ha
Agrarisch in overige bestemmingen	1,5 ha	Niet gekwantificeerd	1,5 ha
Intensieve agrarische bedrijven			
Intensieve veehouderij (alleen in verwevingsgebied en in het LOG)	1,35 ha	0,15 ha	1,5 ha

Op basis van de uitgangspunten in tabel 3.2 is de maximale groei van de sector vastgesteld die binnen het plan mogelijk wordt gemaakt. Het tweede vertrekpunt voor dit scenario is dat er geen verdergaande emissiebeperkende maatregelen zijn ingezet dan zoals die op basis van het Besluit huisvesting al zijn verwerkt. Aanname ten behoeve van de gebiedsgerichte modellering is daarom geweest dat het aantal dieren, en dus de emissies, recht evenredig toenemen met de toename van het bebouwd oppervlak. Het verschil met de referentiesituatie is dus het aantal dieren dat wordt gehouden. De emissie per dier is gelijk gehouden. Bijlage 4 gaat in meer detail op deze methodiek.

Na de worstcase op deze manier in te richten is een gebiedsdepositie berekend: de depositie op de Natura2000-gebieden vanuit het plangebied. Deze geldt als de maximale toename van de depositie die op basis van het opvullen van de planologische ruimte zou kunnen worden bereikt, zonder rekening te houden met andere krachten die op de landbouwsector inwerken.

In onderstaand tekstkader wordt geschetst welke krachten dat zoal zijn. Bij de verdere ontwikkeling van scenario's, en bij de beoordeling hiervan, is daar rekening mee gehouden.

Ontwikkellijnen vanuit het worstcase scenario

De totale ontwikkelruimte die het bestemmingsplan biedt aan de individuele percelen is vanuit ruimtelijk perspectief aanvaardbaar en inpasbaar. Stallen van 2 ha passen, als aan alle randvoorwaarden en kwaliteitseisen uit het plan wordt voldaan, op die plaatsen waar dat in het plan wordt mogelijk gemaakt.

Voor alle veehouderijen in het gebied geldt echter dat uitbreiding alleen mogelijk is als kan worden aangetoond dat er geen netto toename is van de bijdrage op de verzuring en eutrofiering in de omliggende Natura2000 gebieden. In eerste instantie biedt de provinciale Stikstof-verordening de kaders voor externe saldering die daartoe kan worden aangewend.

Voor de grondgebonden melkveehouderij geldt dat er in de huidige situatie al sprake is van een veebezetting van ongeveer 2 melkkoeien per hectare. Een dergelijke veebezetting is al hoog. Bij een (veel) hogere veebezetting kan eigenlijk niet langer gesproken worden van een grondgebonden melkveehouderij.

3.9 Alternatief op de Nota van Uitgangspunten

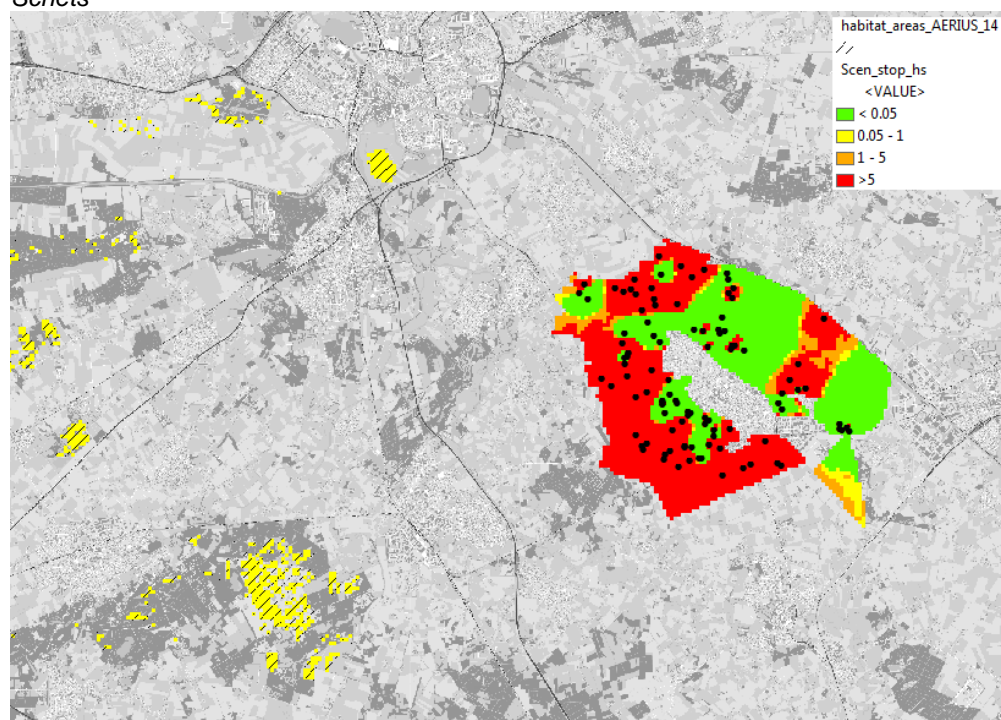
Vooruitlopend op de rekenresultaten die in hoofdstuk 4 van dit MER gepresenteerd worden stellen we vast dat de maximale ontwikkelingsmogelijkheden die de Nota van Uitgangspunten biedt, zonder maatregelen, een toename van de depositie op de kwalificerende habitats zal veroorzaken. In de overspannen situatie ter plaatse (de depositie is hoger dan de kritische depositiewaarde van de kwalificerende habitats) kan dus een significant effect niet worden uitgesloten.

Daarom is eerst onderzocht of er een voor de hand liggend alternatief bestaat op de Nota van Uitgangspunten. In dat alternatief is de oorspronkelijke randvoorwaarde losgelaten dat alle bestaande rechten in het nieuwe bestemmingsplan gerespecteerd blijven. Gezocht is naar het effect van een tweetal planologische maatregelen:

- het wegbestemmen van de percelen, die in het hun Bedrijfs Ontwikkelings Plan (BOP) hebben aangegeven de bedrijfsvoering binnen afzienbare tijd te beëindigen;
- het wegnemen van het recht op het bedrijfsmatig houden van dieren van de percelen die in de huidige situatie een bedrijfsomvang hebben van minder dan 30 NGE.

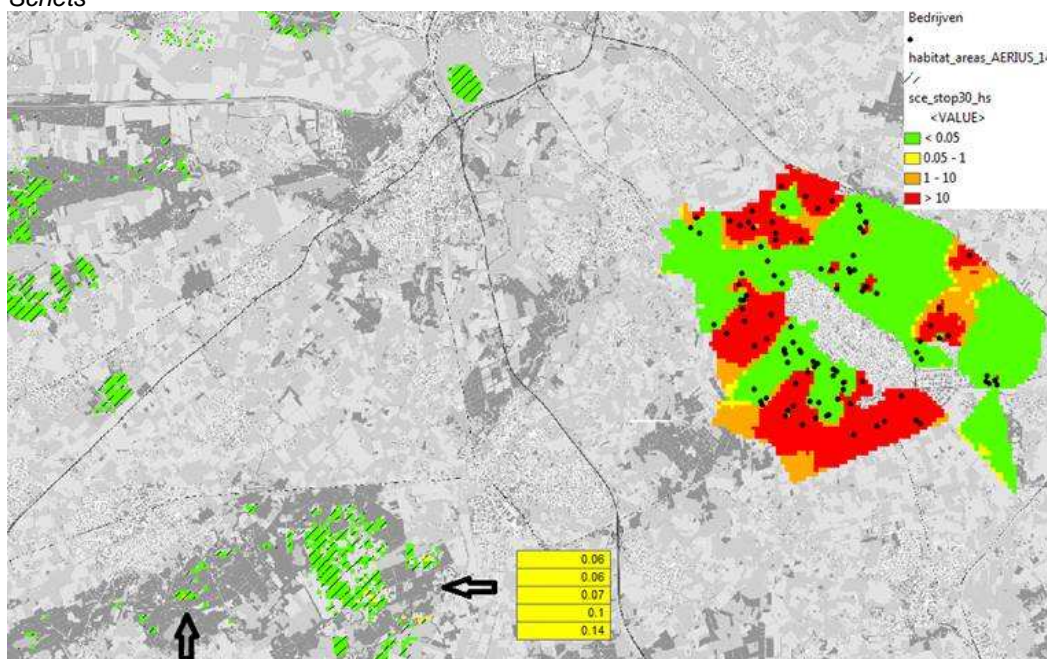
Op basis van een globale berekening is vastgesteld dat de afname van de emissies ten gevolge van de eerste planologische ingreep onvoldoende zal zijn om de resterende bedrijven de kans te geven te groeien tot aan de grenzen van de vigerende bouwvlakken, zelfs niet als er de stalmaatregelen worden toegepast die de provinciale verordening verlangt, in combinatie met het nemen van stalmaatregelen aan de bestaande dierenverblijven (iets dat de verordening niet voorschrijft). De onderstaande schets laat zien dat er op alle kwalificerende habitats sprake zal zijn van een toename van de depositie, zelfs als de groei van de bedrijven beperkt wordt tot de omvang van de vigerende bouwvlakken (en er dus geen sprake is van doorgroei tot 1,5 of 2,0 hectare).

Schets

Vervolgens is het effect van de tweede planologische maatregel globaal doorgerekend, weer in combinatie met een groeibeperking tot aan de huidige bouwvlakken. De onderstaande schets laat zien dat in een gebied van ongeveer 10 ha, er dan nog steeds sprake is van een zekere toename van de depositie, te veel om significante effecten uit te kunnen sluiten.

Schets

Overigens, alle bovenstaande varianten op dit alternatief zullen gepaard gaan met onrealistisch hoge veebezettingen in de melkveesector. Oplopend tot ongeveer 10 melkkoeien per hectare. Een en ander betekent dat het “wegbestemmen” van de BOPers, zelfs niet in combinatie met het wegbestemmen van de “hobbyboeren” (< 30 NGE) kan gelden als realistisch alternatief op de oorspronkelijke Nota van Uitgangspunten. Ten eerste omdat zelfs met de meest stringente set aan maatregelen ter plaatse van de blijvers, significante effecten nog niet kunnen worden uitgesloten. En ten tweede omdat er vanuit bedrijfskundig perspectief helemaal geen ruimte is voor een dergelijke groei van de grondgebonden veehouderij.

Conclusie

Op basis van deze globale resultaten is besloten om dit alternatief op de Nota van Uitgangspunten niet nog verder uit te werken omdat hierboven in voldoende mate is aangetoond dat dit alternatief geen uitvoerbaar bestemmingsplan op zal leveren.

3.10 Dynamiek in de sector

Het is niet realistisch om er van uit te gaan dat alle bestaande veehouderijen gedurende de planperiode zullen blijven bestaan. In bijlage 4 wordt daar dieper op in gegaan. Al gedurende een langere periode is er sprake van een trend waarbij elk jaar ongeveer 5 % van de boeren er mee stopt. Echter, het is redelijk om rekening te houden met het fenomeen dat niet levensvatbare bedrijven vaak een overgangsfase meemaken waarin de bedrijfsactiviteiten wel worden voortgezet, maar er van groei geen sprake meer is. Een populatie kenmerkt zich dus door een deel stoppers, een deel blijvers en een deel groeiers. In figuur 3.1 is een overzicht opgenomen van de percelen die mogelijk binnen de planperiode zullen stoppen met het bedrijfsmatig houden van dieren.

De gemeente Schijndel heeft, onder andere vanuit de BOP, een redelijk goed beeld van de te verwachten dynamiek binnen de sector binnen haar eigen grondgebied. Er zijn voldoende redenen om aan te nemen dat binnen de planperiode, elk jaar ongeveer 5 % van de agrarische bedrijven zal stoppen¹⁴.

Berekeningen tonen aan dat als alle bedrijven zouden groeien tot bouwvlakken van 1,5-2 ha, de totale veebezetting op zou lopen tot 10 stuks melkvee per hectare (zie ook bijlage 4). Omdat dit geen realistisch perspectief is moeten we ervan uitgaan dat het percentage groeiers beperkt zal blijven tot ongeveer 10 % van de populatie. In combinatie met 5 % stoppers per jaar zou dat na 10 jaar resulteren in een beperkte groei van de veebezetting tot 3,1 melkkoeien per ha. Dit is dan ook een reële aanname voor de gebiedsdynamiek waar we bij de emissie- en depositieberekeningen vanuit zijn gegaan.

3.11 Onderzoek naar het effect van de Provinciale verordening 2010

Op basis van de hier boven beschreven te verwachten dynamiek binnen de agrarische sector is onderzocht wat het effect zou zijn van het toepassen van de maximale streefemissies uit de Provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000. De werking van deze verordening wordt gevat en nagebootst in scenario 5 (bijlage 4).

De Verordening Stikstof en Natura 2000 is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank.

¹⁴ Deze trend is door ZLTO bevestigd (februari 2013)

Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling. De Verordening stelt aan veehouderijen de eis dat nieuwe stallen met behulp van de laatste emissiereducerende technieken worden gebouwd en de eis dat deze bedrijven in 2028 gemiddeld aan BBT++ voldoen. Hierdoor zal de algehele ammoniakemissie van veehouderijen afnemen en zal hierdoor minder depositie op Natura2000-gebieden plaatsvinden.

De verordening richt zich in eerste instantie op nieuw te bouwen stallen. Om de werking van de verordening te kunnen simuleren zijn in het gebruikte GIS-model de bouwvlakken gesplitst. Dat maakt het mogelijk de emissies uit de bestaande stallen te fixeren op de autonome ontwikkelingen vanuit het Besluit huisvesting. Voor alle uitbreidingen ten opzichte van de bestaande stallen is gerekend met de streefemissies die in de bijlage van de verordening Stikstof en Natura2000 zijn opgenomen.

Omdat in dit scenario ook de voorzienbare bedrijfsontwikkelingen zijn verdisconteerd geven de uitkomsten van de berekeningen inzicht in de vraag of stoppende bedrijven binnen de gemeente voldoende salderingsruimte bieden om de groei-ruimte die het bestemmingsplan mogelijk maakt ook te benutten, binnen de randvoorwaarden die worden gesteld in de Provinciale verordening 2010.

In hoofdstuk 7 komt terug of en welke aanpassingen aan het bestemmingsplan nodig zijn.

3.12 Nader onderzoek niet nodig

In de gebiedsgerichte modellering wordt, rekening houdend met de te verwachten dynamiek op lokaal niveau, de meeste ontwikkelkracht toegekend aan de grootse bedrijven. Als deze bedrijven uitbreiden kan dat lokaal zorgen voor een piekbelasting op een in de buurt gelegen kwalificerende habitat binnen de begrenzing van een Natura2000-gebied. In principe leidt een dergelijke piekbelasting tot een ongewenst effect op de lokale instandhoudingsdoelstellingen. Echter, vooruitlopend op de resultaten die in hoofdstuk 4 worden weergegeven kan worden vastgesteld dat er rondom de groeiende bedrijven die tot ontwikkeling komen in het scenario dat de werking van de provinciale verordening simuleert, er geen sprake is van lokale piekbelastingen die zich uitstrekken over kwalificerende habitats. Aanvullende lokale maatregelen (zoals extra scherpe zonering rondom N2000 gebieden) zijn dan ook niet nodig gebleken.

3.13 Onderzochte scenario's

Samenvattend omvat het onderzoek naar de depositie op Natura 2000 gebieden de volgende alternatieven/scenario's:

- Bepalen van de huidige situatie
- Bepalen van de autonome ontwikkeling
- Bepalen van de (effecten van) de worst case

- Bepalen van de (effecten van) twee varianten op scenario 5, waarmee de werking van de provinciale verordening wordt onderzocht, in samenhang met de onderbouwde dynamiek die in het plangebied is te verwachten

Daarnaast is vastgesteld dat er geen realistisch alternatief is op de Nota van Uitgangspunten.

Ook is gebleken dat het niet nodig is om aanvullende lokale maatregelen te nemen omdat de piekbelastingen die voortkomen uit scenario 5 niet tot onaanvaardbare effecten leiden.

In bijlage 4 worden de gehanteerde onderzoeksmethodiek nader toegelicht.

4 Effecten op de natuurgebieden en -waarden

In milieueffectrapporten voor bestemmingsplannen buitengebied vormt de effectbepaling op natuur een belangrijk onderdeel. In dit hoofdstuk is getoetst of de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan wezenlijke negatieve effecten hebben op relevante natuurwaarden. In paragraaf 4.4 is de Passende beoordeling opgenomen. Deze Passende beoordeling maakt integraal onderdeel uit van dit hoofdstuk. De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan gelet op wet- en regelgeving is het vertrekpunt vormt en daarmee een belangrijk toetsingscriterium.

4.1 Beoordelingskader

De ontwikkelingsruimte van het bestemmingsplan kan op verschillende manieren van invloed zijn op beschermde natuur. In onderstaande tabel is aangegeven welke beoordelingskaders zijn toegepast voor dit onderdeel.

Tabel 4.1 wijze van beoordeling Natuur

Natuur		
Aspect	Criterium	Beoordeling
Natura 2000	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op instandhoudingsdoelen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief
Beschermde natuurmonumenten	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op 'oude doelen' door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief
Ecologische Hoofdstructuur	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op wezenlijke waarden en kenmerken door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief
Flora- en faunawet	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op zwaarder beschermde soorten, mogelijkheid overtreding verbodsbepalingen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief

De bovenstaande beoordelingskaders komen in dit hoofdstuk achtereenvolgens aan bod. Hiermee wordt een volledig beeld gevormd van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan op het gebied van de natuurwetgeving en -beleid.

4.2 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De natuurwaarden binnen en buiten het plangebied van het bestemmingsplan Landelijk Gebied van Schijndel zijn voornamelijk gekoppeld aan de bestaande bos- en natuurgebieden, maar ook aan landschapselementen en bebouwing daarbuiten. Er zijn natuurwaarden aanwezig die zijn beschermd door de Flora- en faunawet, provinciale gebiedsbescherming en de Natuurbeschermingswet 1998.

4.2.1 Autonome ontwikkeling biodiversiteit

Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden voor het buitengebied van Schijndel is geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. De onderbouwing van deze keuze leest u in de volgende alinea's.

Achteruitgang biodiversiteit

Uit de Balans van de Leefomgeving 2012 [Planbureau voor de leefomgeving (PBL), 2012] blijkt dat de achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland gemiddeld gestabiliseerd is. Dit gemiddelde beeld wordt echter sterk gekleurd door de toename van algemene soorten. Voor veel zeldzame soorten is sprake van een aanhoudende teruggang. Met name soorten die hoge eisen stellen aan de kwaliteit van het leefgebied en soorten die kenmerkend zijn voor het agrarisch landschap nemen in veel gevallen nog steeds sterk af. Deze negatieve trend valt onder meer te verklaren doordat milieucondities onvoldoende verbeteren. Door aanhoudende verdroging, vermesting, verzuring en een gebrek aan ruimtelijke samenhang blijft sprake van een 'vervlakking' van de biodiversiteit.

Wetgeving

Er mag van worden uitgegaan dat de gebieds- en soortenbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet, behoud en ontwikkeling van de EHS en andere ruimtelijke beschermingsregimes een belangrijke bijdrage leveren aan het remmen van de achteruitgang van biodiversiteit. Dat er desondanks toch nog steeds sprake is van een vervlakking van de biodiversiteit hangt, zoals hiervoor omschreven, dus vooral samen met een onvoldoende verbetering van duurzame milieucondities. Hoewel de milieucondities de laatste decennia wel verbeterd zijn, is momenteel sprake van een afvlakking van de snelheid van verbetering. Binnen de planperiode van het bestemmingsplan Landelijk Gebied zullen daardoor de gestelde doelen voor duurzame milieucondities voor behoud van biodiversiteit nog niet gehaald worden.

Hoewel er veel onzekerheid is over de doelstellingen in de tijd, geldt wel dat de ambities voor het realiseren van de EHS grotendeels overeind blijven. In het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn heeft Nederland zich verder verplicht om zorg te dragen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden. Ook voor veel Europees en nationaal bedreigde soorten geldt dat sprake blijft van een passende bescherming via de Flora- en

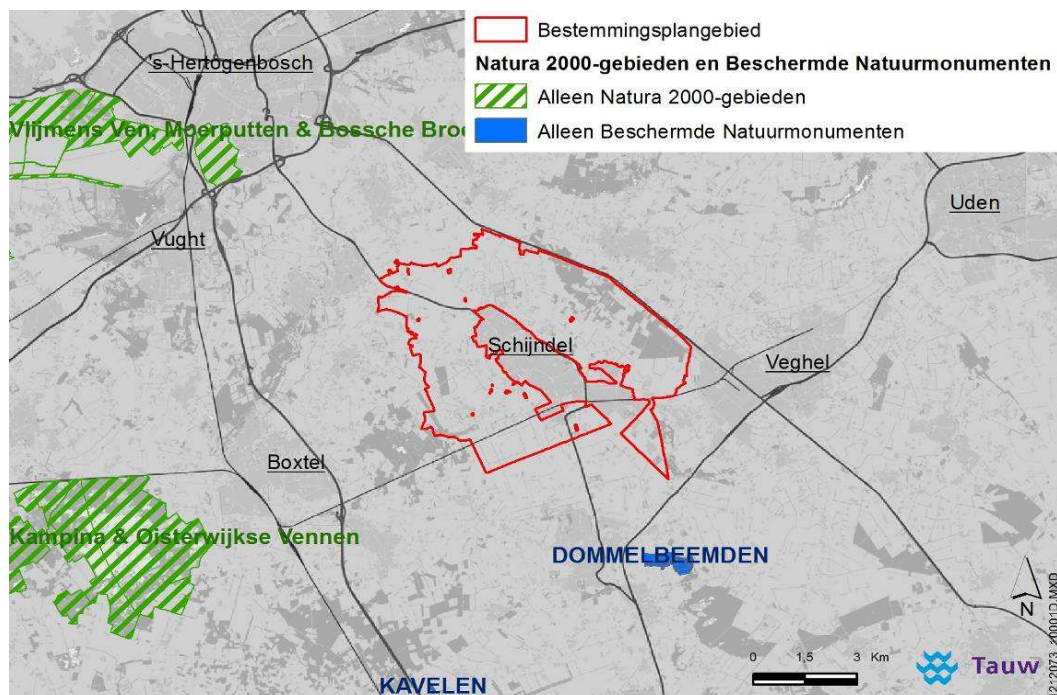
faunawet, waar het gaat om bijvoorbeeld ruimtelijke ingrepen zowel binnen als buiten natuurgebieden.

Inpassing in ruimtelijk beleid en toetsing

Beïnvloeding van milieucondities hangt veelal samen met langlopende beleidsambities en ontwikkelingen op landelijke of zelfs internationale schaal. Deze worden niet wezenlijk beïnvloed door het ruimtelijke ordeningsspoor op lokale schaal, en blijven hier verder buiten beschouwing. Vanuit het perspectief van het bestemmingsplan hanteren we daarom als uitgangspunt dat de autonome ontwikkeling van natuurwaarden op basis van geldend beleid en geldende wetgeving minimaal neutraal zal (moeten) zijn. Dit betekent concreet dat we de autonome ontwikkeling gelijk stellen aan de huidige situatie. De toetsing van effecten op natuur vindt daarom plaats op basis van de huidige situatie.

4.2.2 Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten

In ruime omgeving van de gemeente liggen diverse gebieden die zijn beschermd onder de Natuurbeschermingswet 1998. Dit zijn Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten (zie figuur 4.1 en tabel 4.2). Uitgangspunt in milieueffectrapport is de aanname dat significant negatieve effecten op gebieden die meer dan tien kilometer van het plangebied liggen zijn uit te sluiten vanwege de tussengelegen afstand en de aard van de ontwikkelingen.

Figuur 4.1 Plangebied in relatie tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten

Tabel 4.2 Nabijgelegen (<10 km) Natura 2000-gebieden en de daarbinnen gelegen Beschermde natuurmonumenten. Per gebied is de minimale tussengelegen afstand (indicatief) weergegeven tot het buitengebied van Schijndel.

Natura 2000-gebieden	Afstand (km)	Beschermde Natuurmonumenten	Afstand (km)
Kampina & Oisterwijkse Vennen	7,0		
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	5,2		
		Dommelbeemden	2,2
		Kavelen	6,7

De gebiedsbeschrijving en de beschrijving van de doelen per gebied zijn opgenomen in bijlage 6. Hier staan ook de kritische depositiewaarde en gevoeligheidsklasse per habitatype vermeld.

4.2.3 Ecologische hoofdstructuur

Alle grotere natuurgebieden, ook de gebieden die niet zijn aangemerkt als Natura 2000-gebied of Beschermde natuurmonument, zijn in Nederland planologisch beschermd. Deze gebieden maken deel uit van de *Ecologische Hoofdstructuur* (EHS), het samenhangende netwerk van natuurgebieden in Nederland. Het beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Ruimtelijke ingrepen in de EHS met negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Een dergelijk project met deze effecten kan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Een initiatiefnemer is in dit geval verplicht om de negatieve effecten te mitigeren. Dit houdt in dat het optreden van negatieve effecten wordt voorkomen of beperkt door aanvullende maatregelen te treffen. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om de optredende schade te herstellen [ministerie van LNV, 2007].

In Provincie Noord-Brabant zijn gebieden met natuurwaarden beschermd. Dit is vastgelegd in de Verordening ruimte [Provincie Noord-Brabant, 2012a] die regels stelt ten aanzien van:

- De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)
- Het Beheergebied Ecologische Hoofdstructuur
- De Ecologische Verbindingszones (EVZ)
- De Attentiegebieden EHS

Binnen het plangebied zijn al deze typen beschermde gebieden aanwezig (zie figuur 4.2). In de navolgende paragrafen is het provinciaal beleid per gebiedstype toegelicht.

EHS - Ecologische hoofdstructuur

Het bestemmingsplan dient regels te stellen betreft het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de 'ecologische waarden en kenmerken' van de Ecologische Hoofdstructuur. De 'ecologische waarden en kenmerken' zijn de natuurbeheertypen die zijn vastgesteld in de beheertypen- en ambitiekaart van het Natuurbeheerplan [Provincie Noord-Brabant, 2012b]. Ontwikkelingen dienen niet alleen te worden getoetst op directe effecten, maar ook op indirecte effecten. Negatieve effecten moeten waar mogelijk worden beperkt. Overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.

Beheergebied Ecologische Hoofdstructuur

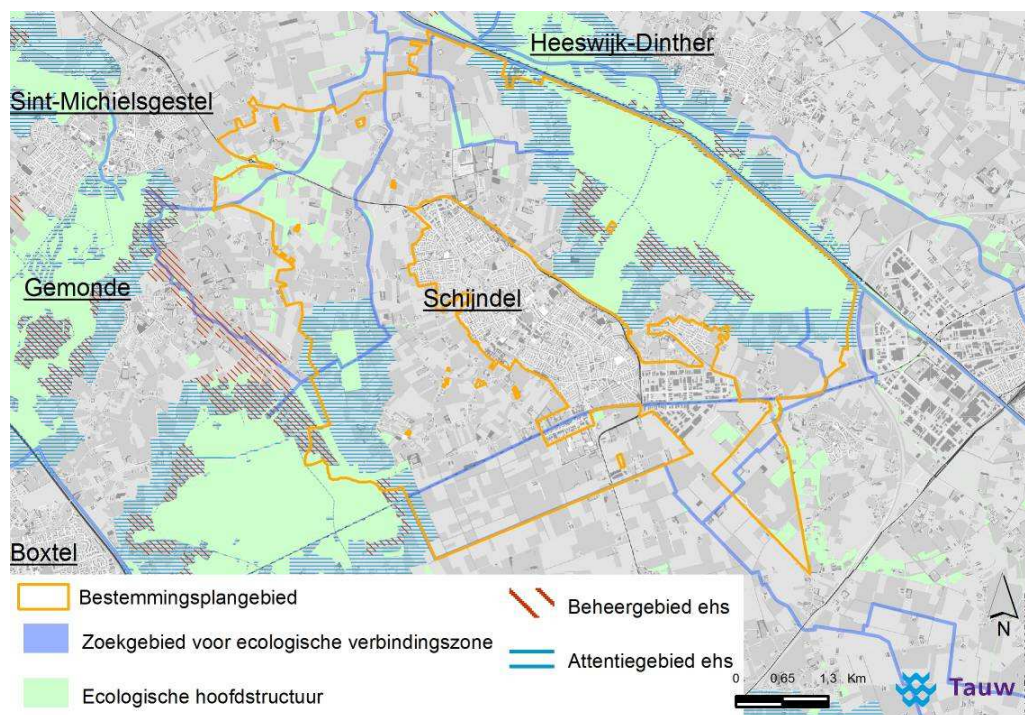
De 'ecologische waarden en kenmerken' van het Beheergebied Ecologische Hoofdstructuur moeten worden beschermd door regels en zonerings in het bestemmingsplan. Binnen het plangebied zijn alleen beheergebieden gelegen van het type 'Botanisch waardevol grasland'.

EVZ - Ecologische Verbindingszones

Het bestemmingsplan moet realisatie van Ecologische Verbindingszones mogelijk maken. Hierbij is het vooral van belang regels te stellen die bebouwing en grote oppervlakteverharding in het gebied beperken. Een Ecologische Verbindingszone loopt langs de Beeksche waterloop door het noordwestelijke deel van het plangebied, tussen natuurgebied De Geelders (buiten het plangebied) via het boscomplexje Elderbroek (in het plangebied) verder westelijk langs Schijndel richting Zuid-Willemsvaart.

Attentiegebieden EHS (voormalig 'Natte natuurparels')

In een bestemmingsplan dat in 'attentiegebied EHS' is gelegen mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die een negatief effect hebben op de waterhuishouding van de hierbinnen gelegen EHS.

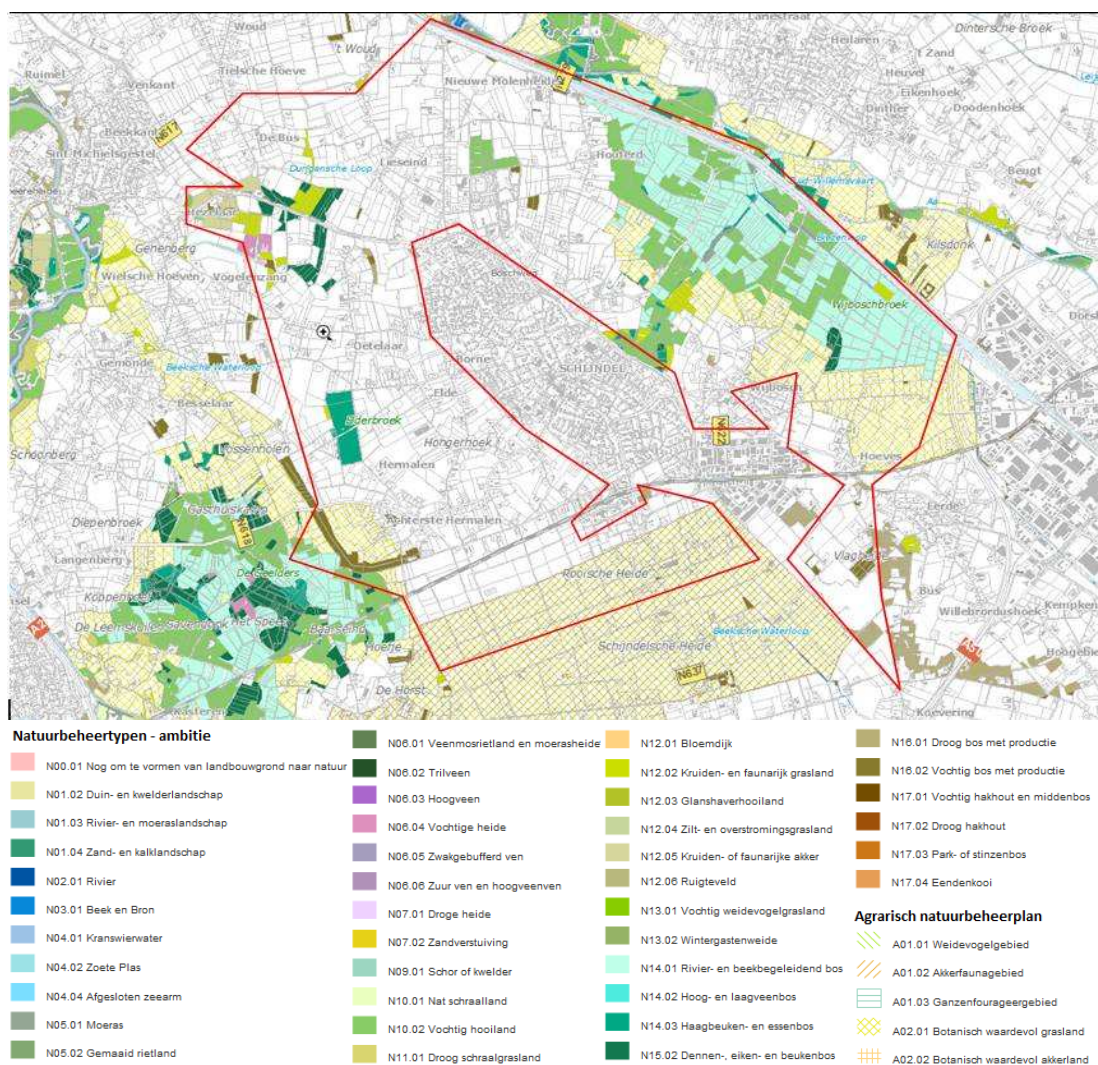
Figuur 4.2 Ecologische hoofdstructuur van Noord-Brabant in en rondom het plangebied.

4.2.4 Agrarisch natuurbeheergebied

Naast de EHS is er binnen het plangebied ook agrarisch natuurbeheergebied aanwezig (zie figuur 4.3). Het gaat om de typen:

- Weidevogelgebied en akkerfaunagebied (alleen in de zuidwestpunt van het plangebied)
- Botanisch waardevol grasland

Voor deze gebieden gelden niet de wezenlijke waarden en kenmerken zoals bij de EHS en het beheergebied EHS. De aanwijzing en bescherming van deze gebieden is gebaseerd op gesubsidieerd vrijwillig agrarisch natuurbeheer.

Figuur 4.3 Natuurbeheertypen – ambitie en agrarisch natuurbeheertypen [Provincie Noord-Brabant, 2012]

4.2.5 Flora- en faunawet

Diverse dier- en plantsoorten zijn door de Flora- en faunawet zwaarder beschermd. Deze soorten zijn genoemd in tabel 2 en 3 behorende bij de Flora- en faunawet. De bescherming houdt in dat bij werkzaamheden of ruimtelijke ingrepen, schade aan deze soorten moet worden voorkomen. Als dit niet mogelijk is, dan moet er worden gewerkt met een ontheffing. Vogelnesten die in gebruik zijn, zijn altijd beschermd. De nesten van een aantal vogelsoorten zijn ook buiten de broedperiode beschermd. Dit zijn de vogelnesten uit categorie 1 t/m 4 van de Flora- en faunawet [LNV, 2009].

In categorie 5 zijn meer algemeen voorkomende vogels opgenomen. Van deze soorten is voorafgaand aan concrete ruimtelijke ontwikkelingen op inrichtingsniveau met mogelijke effecten op natuur, een inventarisatie gewenst. In sommige gevallen, bijvoorbeeld als de soort lokaal zeer beperkt broedt, is ook van deze soorten jaarronde instandhouding van het nest noodzakelijk. Omdat deze soorten vrij algemeen voorkomen, zijn zij in deze toetsing verder niet afzonderlijk behandeld.

In de twee onderstaande tabellen is weergegeven welke zwaarder beschermde soorten (tabel 2 en 3) en jaarrond beschermde vogelnesten (categorie 1 t/m 4) worden verwacht voor te komen in het plangebied. Deze verwachting is gebaseerd op actuele verspreidingsgegevens, aangevuld met overige gebieden die op basis van deskundigenoordeel betreft biotoop en verspreiding geschikt zijn. Het betreft een verwachting op uurhokniveau (vijf bij vijf kilometer). Of de soorten daadwerkelijk voorkomen in het plangebied, is afhankelijk van de aanwezige biotopen en lokale verspreiding. Het merendeel van de genoemde soorten beperkt zich tot natuur- en bosgebieden. Slechts een deel hiervan komt ook daadwerkelijk voor in agrarisch landschap. Juist op deze soorten zijn ontwikkelingen in het nieuwe bestemmingsplan Landelijk Gebied van invloed. In de onderstaande alinea's is toegelicht waar deze soorten in het agrarisch buitengebied te verwachten zijn.

Tabel 4.3 Zwaarder beschermde soorten en vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, die kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied.

Legenda: Ff-wet = Flora- en faunawet. HR = Habitatrichtlijn. VR = Vogelrichtlijn. Bronnen:

[Naturalis 1999-2010; Floron, 2011; Ravon, 2012; Sovon, 2012; Broekhuizen et al. 1992; Limpens et al. 1997; expert judgement].

Agrarisch gebied		
Soortgroep	Soortnaam	Bescherming
Vaatplanten	Drijvende waterweegbree	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Gele helmbloem	Ff-wet Tabel 2
	Klein glaskruid	Ff-wet Tabel 2
	Lange ereprijs	Ff-wet Tabel 2
	Steenbreekvaren	Ff-wet Tabel 2
	Tongvaren	Ff-wet Tabel 2
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter	Ff-wet Tabel 3
	Das	Ff-wet Tabel 3
	Eekhoorn	Ff-wet Tabel 2
	Steenmarter	Ff-wet Tabel 2
Vleermuizen	Baardvleermuis	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Franjestaart	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV

Agrarisch gebied

Soortgroep	Soortnaam	Bescherming
	Gewone dwergvleermuis	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Gewone grootoorvleermuis	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Kleine dwergvleermuis	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Laatvlieger	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Meervleermuis	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Ruige dwergvleermuis	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Tweekleurige vleermuis	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Watervleermuis	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Rosse vleermuis	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
Jaarrond beschermde vogelnesten (categorie 1-4)	Buizerd	Ff-wet en VR Cat. 1-4
	Gierzwaluw	Ff-wet en VR Cat. 1-4
	Huismus	Ff-wet en VR Cat. 1-4
	Kerkuil	Ff-wet en VR Cat. 1-4
	Ooievaar	Ff-wet en VR Cat. 1-4
	Ransuil	Ff-wet en VR Cat. 1-4
	Roek	Ff-wet en VR Cat. 1-4
	Steenuil	Ff-wet en VR Cat. 1-4
	Bittervoorn	Ff-wet Tabel 3
	Grote modderkruiper	Ff-wet Tabel 3
	Kleine modderkruiper	Ff-wet Tabel 2
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Ff-wet Tabel 2
	Kamsalamander	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Poelkikker	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
	Rugstreeppad	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV
Weekdieren	Platte schijfhoren	Ff-wet en HR Tabel 3 en Bijlage IV

Vaatplanten

In het agrarisch gebied komen diverse zwaarder beschermde vaatplanten voor. Het merendeel van deze soorten groeit op bouwwerken zoals oude muren, waterkeringen en waterputten: Gele Helmbloem, Steenbreekvaren, Klein glaskruid en Tongvaren. Drijvende waterweegbree komt behalve in natuurgebieden (vennen en dergelijke) incidenteel ook voor in sloten en beken in het agrarisch gebied. Lange ereprijs groeit op vochtige standplaatsen zoals oevers langs beken en sloten [Van der Meijden, 2005].

Grondgebonden zoogdieren

Een aantal grondgebonden zoogdieren kan voorkomen in het agrarisch gebied, waaronder Steenmarter, Boomarter en Eekhoorn. Steenmarter heeft onder meer verblijfplaatsen in gebouwen zoals agrarische schuurtjes. Boomarter en Eekhoorn hebben verblijfplaatsen in bomen, maar foerageren ook in het agrarisch gebied. Ook de Das foerageert in het agrarisch gebied.

Vleermuizen

Diverse vleermuissoorten kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied. Een deel van deze soorten maakt gebruik van bebouwing als vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast kunnen alle genoemde soorten gebruik maken van bijvoorbeeld bomenrijen in het agrarisch gebied als vliegroute of als foerageergebied.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

In het agrarisch buitengebied kunnen een aantal vogelsoorten broeden waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 1 t/m 4). Zo broeden de Steenuil en Kerkuil in hoge bebouwing en de Huismus en Gierzwaluw in en onder dakbedekking. Roek, Buizerd en Ransuil broeden in hoge bomen, zoals in houtwallen in het agrarisch gebied. Ooievaar broedt op hoge bouwwerken zoals schoorstenen of op palen.

Amfibieën

De soorten Alpenwatersalamander, Kamsalamander en Poelkikker komen, behalve in natuurgebieden, soms ook voor in het agrarisch gebied. Hierbij worden sloten, poelen en overhoeken als leefgebied gebruikt. Daarnaast kan de Rugstreeppad voorkomen in het agrarisch buitengebied. Deze soort bevolkt relatief makkelijk tijdelijke habitats, met name wanneer sprake is van ondiepe wateren en vergraven zandige terreinen zoals bij braakliggende bouwterreinen.

Vissen

Kleine modderkruiper en Bittervoorn komen voor in waterlopen in het agrarisch gebied. Grote Modderkruiper kan ook voorkomen in waterlopen in het agrarisch gebied, meestal in de wat bredere watergangen met hogere kwaliteit van watervegetatie.

Weekdieren

De Platte schijfhoren komt incidenteel voor in het agrarisch buitengebied. De soort komt meestal voor in sloten met een goede waterkwaliteit en oeverbegroeiing.

Tabel 4.4 In omgeving voorkomende zwaarder beschermde soorten en vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, die vooral voorkomen in bos- en natuurgebieden.

Legenda: Ff-wet = Flora- en faunawet. HR = Habitatrichtlijn. VR = Vogelrichtlijn. Bronnen:

[Naturalis 1999-2010; Floron, 2011; Ravon, 2012; Sovon, 2012; Broekhuizen et al. 1992; Limpens et al. 1997].

Bos- en natuurgebieden			
Soortgroep	Soortnaam	Bescherming	
Vaatplanten	Beenbreek	Ff-wet	Tabel 2
	Brede orchis & rietorchis	Ff-wet	Tabel 2
	Gevlekte orchis & bosorchis	Ff-wet	Tabel 2
	Grote keverorchis	Ff-wet	Tabel 2
	Jeneverbes	Ff-wet	Tabel 2
	Kleine zonnedauw	Ff-wet	Tabel 2
	Klokjesgentiaan	Ff-wet	Tabel 2
	Ronde zonnedauw	Ff-wet	Tabel 2
	Spaanse ruiter	Ff-wet	Tabel 2
	Stijf hardgras	Ff-wet	Tabel 2
	Vleeskleurige orchis	Ff-wet	Tabel 2
	Waterdrieblad	Ff-wet	Tabel 2
	Wilde gagel	Ff-wet	Tabel 2
Jaarrond beschermde broedvogelnesten (categorie 1 – 4)	Boomvalk	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Grote gele kwikstaart	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Havik	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Slechtvalk	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Sperwer	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
	Wespendief	Ff-wet en VR	Cat. 1-4
Reptielen	Hazelworm	Ff-wet	Tabel 3
	Levendbarende hagedis	Ff-wet	Tabel 2
Amfibieën	Boomkikker	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
	Heikikker	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV
Vissen	Rivierdonderpad	Ff-wet	Tabel 2
Dagvlinders	Heideblauwtje	Ff-wet	Tabel 3
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Ff-wet en HR	Tabel 3 en Bijlage IV

4.3 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen

In en nabij het plangebied zijn de volgende Natura2000-gebieden gelegen op een zekere afstand. Daar zijn effecten van veranderingen in de stikstofdepositie te verwachten: Kampina & Oisterwijkse Vennen en het Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. Gezien de ligging is ook het Beschermd natuurmonument Dommelbeemden bij de analyse betrokken.

4.3.1 Effecten ten opzichte van het huidig gebruik

Uit de berekeningen blijkt dat voor de Natura2000-gebieden en Beschermd natuurmonumenten geldt dat het uitbreiden van de veehouderijbedrijven in het plangebied, zonder gebruik te maken van de mogelijkheden die door de techniek worden geboden, tot resultaat heeft dat de depositie toeneemt in het gehele Natura2000-gebied. In alle kwalificerende habitats zou er dan sprake kunnen zijn van een toename van de depositie met meer dan 50 mol N/ha/jaar.

De onderstaande tabellen tonen de rekenresultaten van uitgevoerde berekeningen met betrekking tot de depositie van stikstof in de Kampina & Oisterwijkse Vennen en het Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en de Dommelbeemden. De toelichting op de maatregelen die onderdeel uitmaken van scenario 5 staan beschreven in bijlage 4. Voor een toelichting op de werking van de verordening wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

Gezien de afstand tussen de emissiepunten binnen de veehouderijen in het plangebied en de omringende Natura 2000-gebieden en omdat de maatregelen uit de Brabantse stikstofverordening worden toegepast op een aannemelijke dynamiek binnen de populatie van agrarische ondernemers, zal in deze gebieden geen sprake meer zijn van een toename van de depositie.

Tabel 4.5 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen de Kampina & Oisterwijkse Vennen (ten opzichte van het huidig gebruik): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

de Kampina & Oisterwijkse Vennen		Scenario's		
		Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld, incl. betrekken omschakelmogelijkheden)	Scenario 5.1: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha	Scenario 5.2: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha, icm 2,0 ha in 't LOG
Toename / afname	Verskil in depositie (mol/ha/jaar)			
+	>10	92	0	0
+	0-10	241	0	0
-	0-1	0	307	333
-	>1	0	26	0

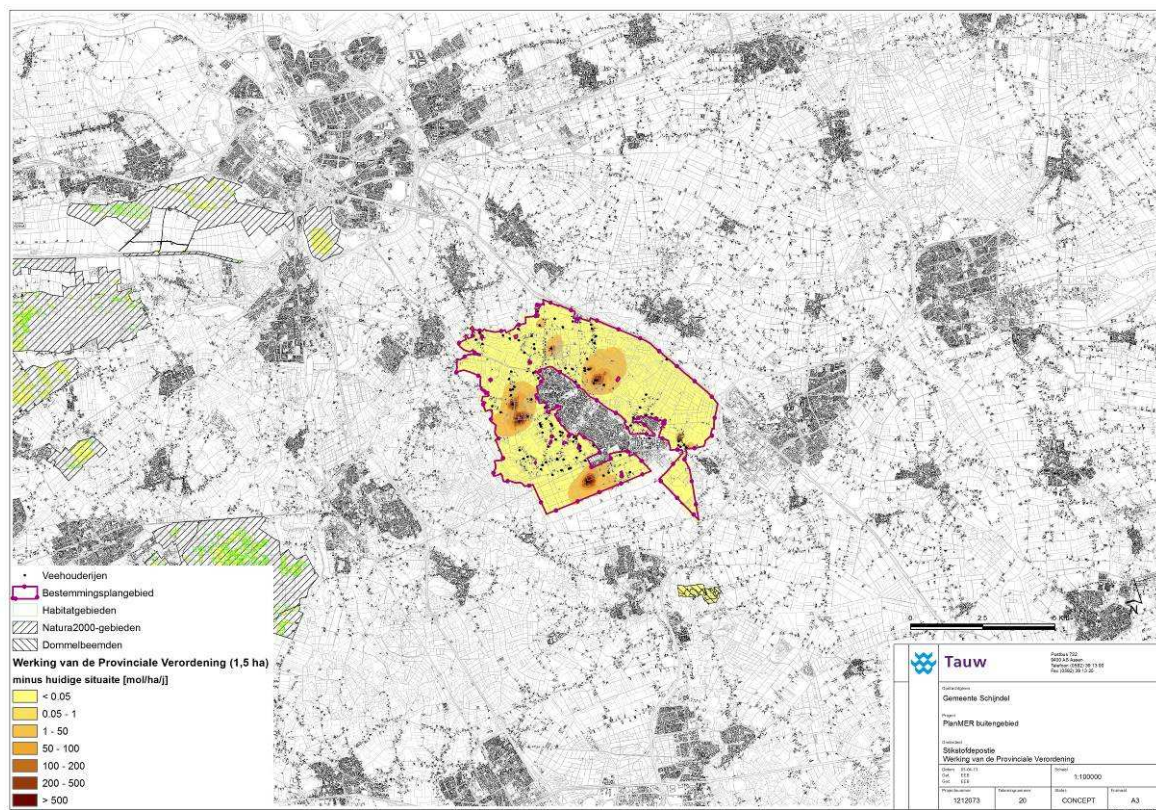
Tabel 4.6 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen het Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (ten opzichte van het huidig gebruik): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

het Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek			Scenario's	
Toename / afname	Verskil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld, incl. betrekken omschakelmogelijkheden) 1,5 ha	Scenario 5.1: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha	Scenario 5.2: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha, icm 2,0 ha in 't LOG
+	>10	10	0	0
+	0-10	92	0	0
-	0-1	0	101	102
-	>1	0	1	0

Tabel 4.7 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen de Dommelbeemden (ten opzichte van het huidig gebruik): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

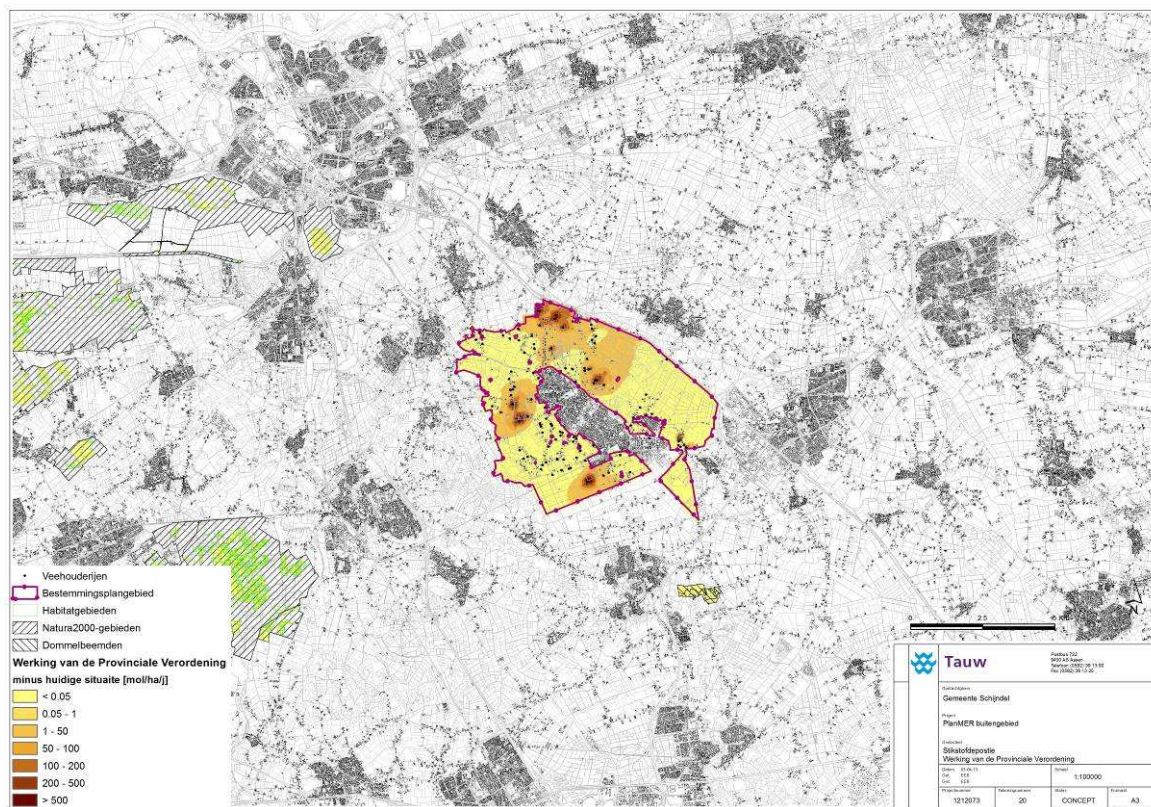
de Dommelbeemden			Scenario's	
Toename / afname	Verskil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld, incl. betrekken omschakelmogelijkheden) 1,5 ha	Scenario 5.1: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha	Scenario 5.2: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha, icm 2,0 ha in 't LOG
+	>10	20	0	0
+	0-10	41	0	0
-	0-1	0	27	38
-	>1	0	34	23

De gebiedsgerichte berekeningen tonen aan dat er in het reële scenario, dat uitgaat van de maatregelen die genomen moeten worden vanuit de provinciale stikstofverordening, met de daarbij behorende emissiereductie, er in het plangebied voldoende salderingsruimte aanwezig is om een wijzigingsbevoegdheid tot 1,5 hectare mogelijk te maken. De resultaten van de bijbehorende verspreidingsberekeningen zijn weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 4.4 Scenario 5: effect op de depositie, ten opzichte van het huidige gebruik, dat voortkomen uit de maatregelen zoals voorgeschreven in de provinciale stikstofverordening (in combinatie met de wijzigingsbevoegdheden tot 1,5)

In het concept ontwerpbestemmingsplan is echter ook nog sprake van een wijzigingsbevoegdheid tot 2,0 ha die gebruikt kan worden door de melkveehouders die zich in het LOG bevinden (noordelijk deel plangebied, zie figuur 3.2). Deze extra uitbreiding zorgt lokaal voor een verhoogde toename van de depositie zoals wordt aangetoond in de onderstaande figuur.

Figuur 4.5 Scenario 5: effect op de depositie, ten opzichte van het huidige gebruik door maatregelen zoals voorgeschreven in de provinciale stikstofverordening (in combinatie met de wijzigingsbevoegdheden tot 1,5 en 2,0)

De maximale ontwikkelingsmogelijkheden die het vertrekpunt van de planvorming oorspronkelijk bood, leiden dus tot effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in de directe omgeving van het plangebied. Dit is aangetoond met doorrekenen van het zogenaamde worstcase scenario (voor de goede orde, onderdeel van dit worstcase scenario zijn tevens de omschakelingsmogelijkheden (o.m. via wijzigingen) zoals aangeven in paragraaf 3.2.2). Echter, het is vervolgens aangetoond dat het niet realistisch is om te verwachten dat van deze maximale ontwikkelingsmogelijkheden gebruik gemaakt kan worden en zal worden. Door de maatregelen te nemen die voortkomen uit de Brabantse stikstofverordening is berekend dat het plan onder die voorwaarden wel uitvoerbaar is, ook met wijzigingsbevoegdheden tot 1,5 en 2,0 ha.

Overigens wordt opgemerkt dat op 26 maart 2013 een wijzigingsvoorstel van artikel 19kd van de Natuurbeschermingswet in stemming is gebracht in de Eerste Kamer en is aangenomen. Het moment van inwerkingtreding van deze wetswijziging is tot op heden echter nog niet bekend. Wel kan uit artikel 19kd (lid 1 sub b) Nbw 1998 afgeleid worden dat voor wat betreft de stikstofemissie de maximale mogelijkheden van het nieuwe plan vergeleken mogen worden met de stikstofemissie uit de maximale mogelijkheden uit het vorige plan. Dat wil zeggen dat bij de vraag of voor wat betreft stikstof een passende beoordeling moet worden verricht, deze gelet op het gewijzigde artikel 19kd Nbw ontkenkend zou kunnen worden beantwoord, indien de planologische mogelijkheden uit het vorige plan één op één zouden worden overgenomen, en dat is in dit bestemmingsplan het geval. De strekking van de nieuwe tekst van 19kd lid 1 sub b Nbw is namelijk dat, als er bij het vaststellen van een nieuw (bestemmings)plan per saldo geen sprake is van een toename van de depositie ten opzichte van de depositie die mogelijk was in het plan zoals dat gold op de referentiedatum (7 december 2004) er per definitie geen sprake is van een significant effect. Overigens zijn de ontwikkelmogelijkheden voor agrarische bedrijven in het nieuwe bestemmingsplan beperkter dan in het vigerende bestemmingsplan.

4.3.2 Verschil ten opzichte van de autonome ontwikkeling

In de onderstaande tabellen zijn de effecten op de depositie vergeleken ten opzichte van de autonome ontwikkelingen zoals die in 2013 worden voorgeschreven door het Besluit huisvesting. In de autonome ontwikkeling is er dus al wel sprake van een zekere daling van de emissie. Dat verklaart dat er ten opzicht van de autonome ontwikkeling in vrijwel alle kwalificerende habitats sprake is van een geringe toename van de depositie.

Tabel 4.8 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen de Kampina & Oisterwijkse Vennen (ten opzichte van de autonome ontwikkelingen): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

de Kampina & Oisterwijkse Vennen		Scenario's		
Toename / afname	Verschil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5.1: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha	Scenario 5.2: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha, icm 2,0 ha in 't LOG
+	>1	333	0	0
+	0-1	0	314	333
-	0-1	0	19	0
-	>1	0	0	0

Tabel 4.9 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen het Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (ten opzichte van de autonome ontwikkelingen): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

het Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek		Scenario's		
Toename / afname	Vershil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5.1: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha	Scenario 5.2: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha, icm 2,0 ha in 't LOG
+	>1	102	0	0
+	0-1	0	102	102
-	0-1	0	0	0
-	>1	0	0	0

Tabel 4.10 Arealen kwalificerend habitat (in hectare) binnen de Dommelbeemden (ten opzichte van het huidig gebruik): inzicht in de toe/afname van de depositie bij de verschillende scenario's

de Dommelbeemden		Scenario's		
Toename / afname	Vershil in depositie (mol/ha/jaar)	Worstcase (bouwvlakken volledig opgevuld)	Scenario 5.1: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha	Scenario 5.2: werking van de verordening tot een wijzigingsbevoegdheid van 1,5 ha, icm 2,0 ha in 't LOG
+	>1	61	0	0
+	0-1	0	61	61
-	0-1	0	0	0
-	>1	0	0	0

4.4 Effecten Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten (Passende Beoordeling)

In omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten. Omdat deze gebieden alle ruim buiten het plangebied liggen (zie tabel 4.2), zijn alleen indirecte effecten mogelijk van de ontwikkelingsmogelijkheden van het bestemmingsplan. Deze effecten zijn in de volgende paragrafen getoetst.

4.4.1 Natura 2000-gebieden

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, kunnen van invloed zijn op verschillende typen gevoeligheden van Natura 2000-gebieden. Deze mogelijke effecten zijn schematisch weergegeven in tabel 4.11. In de navolgende alinea's zijn de effecten verder toegelicht. De effecten zijn beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelen van de

nabijgelegen Natura 2000-gebieden. In bijlage 6 zijn de instandhoudingsdoelstellingen per habitattypen in de verschillende Natura 2000-gebieden opgenomen, inclusief bijbehorende kritische depositiewaarden en gevoeligheidsklassen.

Tabel 4.11 Mogelijke effecten van ontwikkelingsmogelijkheden op gevoeligheden van Natura 2000-gebieden.

Legenda: 'X' = mogelijk effect. '-' = geen effect. De nabijgelegen gebieden zijn genoemd in tabel 4.2

Ontwikkelings- mogelijkheid	Mogelijk (indirect) effect	Gevoeligheid	
		Verzuring en vermesting	Verstoring
Uitbreiding agrarische bouwvlakken	Toename stikstofdepositie	X	-
	Toename betreding	-	X
Intensivering recreatief medegebruik	Toename stikstofdepositie door recreatief verkeer	X	-
	Mogelijk beïnvloede gebieden	Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden

Verzuring en vermesting

Verzuring en vermesting kunnen worden veroorzaakt door:

- Uitbreiding van agrarische bouwvlakken
- Intensivering van recreatief verkeer.

Uitbreiding agrarische bouwvlakken

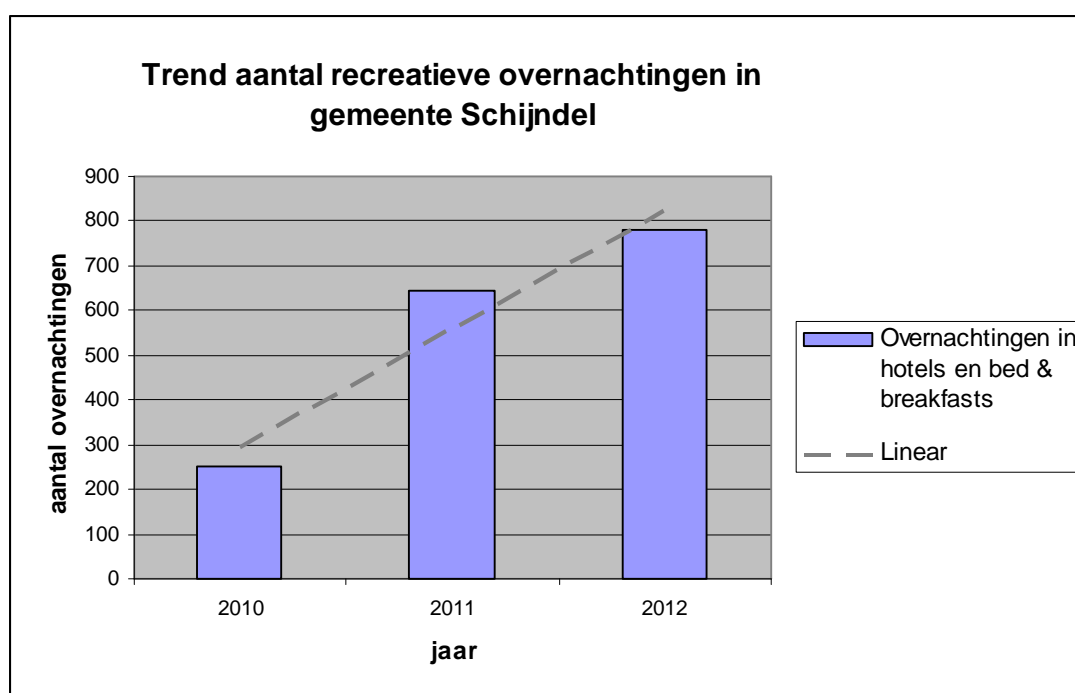
Uitbreiding van agrarische bouwvlakken kan leiden tot toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door uitbreiding van bouwvlakken zijn echter uitgesloten, omdat:

- Uit de modellering van scenario 5 (die de werking van de verordening nabootst) blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie is op de aangewezen habitattypen (zie figuur 4.5)
- De aangewezen habitat- en vogelrichtlijnsoorten zijn minder gevoelig voor stikstofdepositie dan de habitattypen.

Intensivering recreatief verkeer

Het bestemmingsplan maakt het mogelijk om recreatief medegebruik van het agrarisch buitengebied uit te breiden. Hierdoor kan de stikstofdepositie ten gevolge van recreatief verkeer toenemen. Effecten op instandhoudingsdoelen van habitattypen zijn echter uitgesloten omdat:

- Het aantal overnachtingen in het buitengebied is ondanks de stijgende trend, nog steeds zeer beperkt (bijna achthonderd overnachtingen in hotels en bed & breakfasts in 2012, zie figuur 4.5). Dit aantal moet nog worden verdeeld over de recreatiedagen in het jaar.
- Het aandeel van stikstofuitstoot van recreatief verkeer ten opzichte van agrarische bedrijven is zeer beperkt
- De afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebieden is groot (> 5 km, zie tabel 4.2)

Figuur 4.6 Aantal recreatieve overnachtingen per jaar in gemeente Schijndel [Gemeente Schijndel, 2013]

Verstoring

Ontwikkelingsmogelijkheden voor recreatief medegebruik van het agrarisch buitengebied kunnen leiden tot een toename van recreanten in Natura 2000-gebied, wat kan leiden tot verstoring van habitatrictlijnsoorten. Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten omdat:

- De afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is vrij groot (5,2 km tot het Vlijmens Ven & Moerputten & Bossche Broek). Daardoor is een bezoek van deze gebieden vanuit verblijfsrecreatie in het buitengebied Schijndel minder voor de hand liggend
- Verstoring ten gevolge van recreatief gebruik zal naar verwachting beperkt zijn door doelgerichte inrichting en beheer van de Natura 2000-gebieden. Zo zijn delen van de parken in verstoringsevoelige perioden afgesloten voor publiek en liggen de wandelpaden niet in de meest verstoringsevoelige delen van de parken.

4.4.2 Beschermde natuurmonumenten

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, kunnen van invloed zijn op de 'oude doelen' van Beschermde natuurmonumenten. Deze mogelijke effecten zijn schematisch weergegeven in tabel 4.12. In de navolgende alinea's zijn de effecten verder toegelicht.

Tabel 4.12 Mogelijke effecten van ontwikkelingsmogelijkheden op 'oude doelen' van Beschermde natuurmonumenten. Legenda: 'X' = mogelijk effect. '-' = geen effect. Voor nabijgelegen gebieden, zie tabel 4.2.

Ontwikkelings- mogelijkheid	Mogelijk effect	'oude doelen'		
		Planten en voedselrijkdom	Vogels	Natuurschoon
Uitbreiding agrarische bouwvlakken	Toename stikstofdepositie	X	-	-
Intensivering recreatief medegebruik	Toename stikstofdepositie door verkeer	X	-	-
	Toename betreding	-	X	X
Mogelijk beïnvloede gebieden		Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden

Planten en voedselrijkdom

Dit doel is zeer vergelijkbaar met de bescherming van de gevoeligheden 'verzuring' en 'vermesting' van Natura 2000-gebieden, zoals op de voorgaande pagina is benoemd. Het kan worden beïnvloed door toename van stikstofdepositie door:

- Uitbreiding van agrarische bouwvlakken
- Toename van recreatief verkeer door intensivering van recreatief (mede)gebruik

Uitbreiding agrarische bouwvlakken

Uitbreiding van agrarische bouwvlakken kan leiden tot toename van stikstofdepositie in de nabijgelegen Beschermde natuurmonumenten 'Dommelbeemden' en 'Kavelen':

Effecten op (voedselarme) plantengemeenschappen in Kavelen zijn uitgesloten omdat:

- Het gebied op een ruime afstand ligt van het plangebied (6,7 km)
- In dichterbij gelegen gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden (Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek) geen toename is van stikstofdepositie
- Het aanwijzingsbesluit van Kavelen benoemt geen voedselarme biotopen als bijzondere waarde

Effecten op (voedselarme) plantengemeenschappen in de Dommelbeemden zijn uitgesloten:

- Het getoetste scenario 5 leidt niet tot een toename van stikstofdepositie in het gebied Dommelbeemden
- Het aanwijzingsbesluit (zie bijlage 6) noemt waarden als 'gradiënten in voedselrijkdom' en beschrijft vegetatietypen die vergelijkbaar zijn met de stikstofgevoelige habitattypen 'blauwgraslanden' en 'glanshaver en vossenstaartheuvels'

Intensivering recreatief verkeer

Het bestemmingsplan maakt het mogelijk om recreatief medegebruik van het agrarisch buitengebied uit te breiden. Hierdoor kan de stikstofdepositie ten gevolge van recreatief verkeer toenemen. Effecten op stikstofgevoelige plantengemeenschappen in Beschermden Natuurmonumenten zijn echter uitgesloten omdat:

- Het aandeel aan stikstofuitstoot ten gevolge van toegenomen recreatief medegebruik is zeer beperkt ten opzichte van dat van agrarische bedrijven
- De afstand tussen het plangebied en Beschermden natuurmonumenten is ruim (2,2 km tot de Dommelbeemden, 6,7 km tot Kavelen)

Vogels

Intensivering van recreatief gebruik kan effect hebben op broed- rust- en foerageergebied van vogels en de hiervoor noodzakelijke rust. Dit doel is zeer vergelijkbaar met de gevoeligheid 'verstoring' van Natura 2000-gebied. Effecten op dit doel zijn dan ook uitgesloten om gelijke redenen als genoemd in paragraaf 4.3.1, alinea 'verstoring'.

Natuurschoon

Intensivering van recreatief gebruik kan een indirect effect hebben op natuurschoon middels betreding en vervuiling door recreanten. Effecten op natuurschoon zijn uitgesloten. De redenen hiervoor zijn gelijk aan de punten die zijn genoemd in paragraaf 4.3.1, alinea 'verstoring'. Aanvullend hierop geldt dat vervuiling zich veelal zal beperken tot de drukst bezochte delen van de gebieden (de paden). Het beheer en de inrichting van deze gebieden is afgestemd op dit gebruik, door geplaatste prullenbakken en schoonmaakacties.

4.4.3 Conclusies Passende beoordeling Natura 2000-gebieden

De maximale ontwikkelingsmogelijkheden die het ontwerp-bestemmingsplan Landelijk Gebied biedt, leiden tot mogelijk significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden de Kampina & Oisterwijkse Vennen en het Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en het Beschermden natuurmonument de Dommelbeemden. Dit is aangetoond op basis van het doorrekenen van het worstcase scenario. Echter, het is inzichtelijk gemaakt dat het niet realistisch is om te verwachten dat van deze maximale ontwikkelingsmogelijkheden gebruik gemaakt kan worden. Doorgerekend is dat het plan onder de voorwaarden die gelden vanuit de provinciale stikstofverordening (het reële scenario) wel uitvoerbaar is. Met inachtneming van deze

voorwaarde aan uitbreiding dan wel intensivering, dat de emissie van stikstof aantoonbaar niet toeneemt, wordt het effect van de mogelijkheden van bestemmingsplan als neutraal beoordeeld.

Zoals al eerder opgemerkt, na de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 19kd Nbw gelden er andere spelregels voor de saldering van conserverende bestemmingsplannen. Op dat moment geldt voor een conserverend bestemmingsplan (i.c. per saldo geen toename van de depositie) dat er geen sprake is van significante effecten. In het MER is afdoende inzichtelijk gemaakt dat de projecten die het plan mogelijk maakt, na de inwerkingtreding van de nieuwe tekst van de Nbw 19kd, in principe uitvoerbaar zijn, op basis van projectsaldering.

Het effect is in alle gevallen voor dit aspect als neutraal (0) beoordeeld.

4.5 Effecten op de Ecologische Hoofdstructuur

Het bestemmingsplan is *het* instrument dat zorg moet dragen voor de planologische borging van de EHS. Om deze inpassing te beoordelen is getoetst op twee punten:

1. Planologische bescherming door regels en zonering van de EHS
2. Effecten van ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan op de EHS

4.5.1 Toewijzing en zonering van bestemmingen

Toewijzing

De EHS (zie paragraaf 1.2.3) is correct ingepast de bestemmingen en gebiedsaanduidingen in het bestemmingsplan. Dit is schematisch weergegeven in de onderstaande tabel. Voor deze bestemmingen zijn gepaste regels gesteld ter bescherming van natuurwaarden in de EHS. Daarnaast zijn er wijzigingsbevoegdheden gesteld om de realisatie van de Ecologische Verbindingszone mogelijk te maken.

Tabel 4.13 De wijze waarop de Ecologische Hoofdstructuur is ingepast in het bestemmingsplan [Pouderoyen, 2012]

Provinciale verordening Noord-Brabant	Bestemmingsplan Landelijk gebied
EHS	Bestaande natuur Natuur
	Agrarische gronden Agrarisch met waarden - Natuur
Ecologische verbindingzone	Wro-zone – wijzigingsgebied ecologische verbindingzone

Zonering

Op één locatie verschilt de zonering van de EHS in het bestemmingsplan ten opzichte van de zonering van de provincie. Dit is weergegeven in figuur 4.7. Het betreft een gebied van ongeveer

0,6 hectare, wat bestemd is als 'sport'. Dit gebied heeft als functieaanduiding 'schietinrichting, indoor boogbaan'.

Naar verwachting vindt de meeste activiteit plaats in het gebouw zelf. Het natuurdoeltype (ambitie 2012-2013) van dit gebied is 'vochtig bos met productie' [Provincie Noord-Brabant, 2012]. Dit natuurdoeltype heeft een lage biodiversiteit en heeft geen bijzondere waarde voor zeer verstoringsgevoelige dieren. Het gebruik als schietinrichting leidt daarom niet tot aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS.

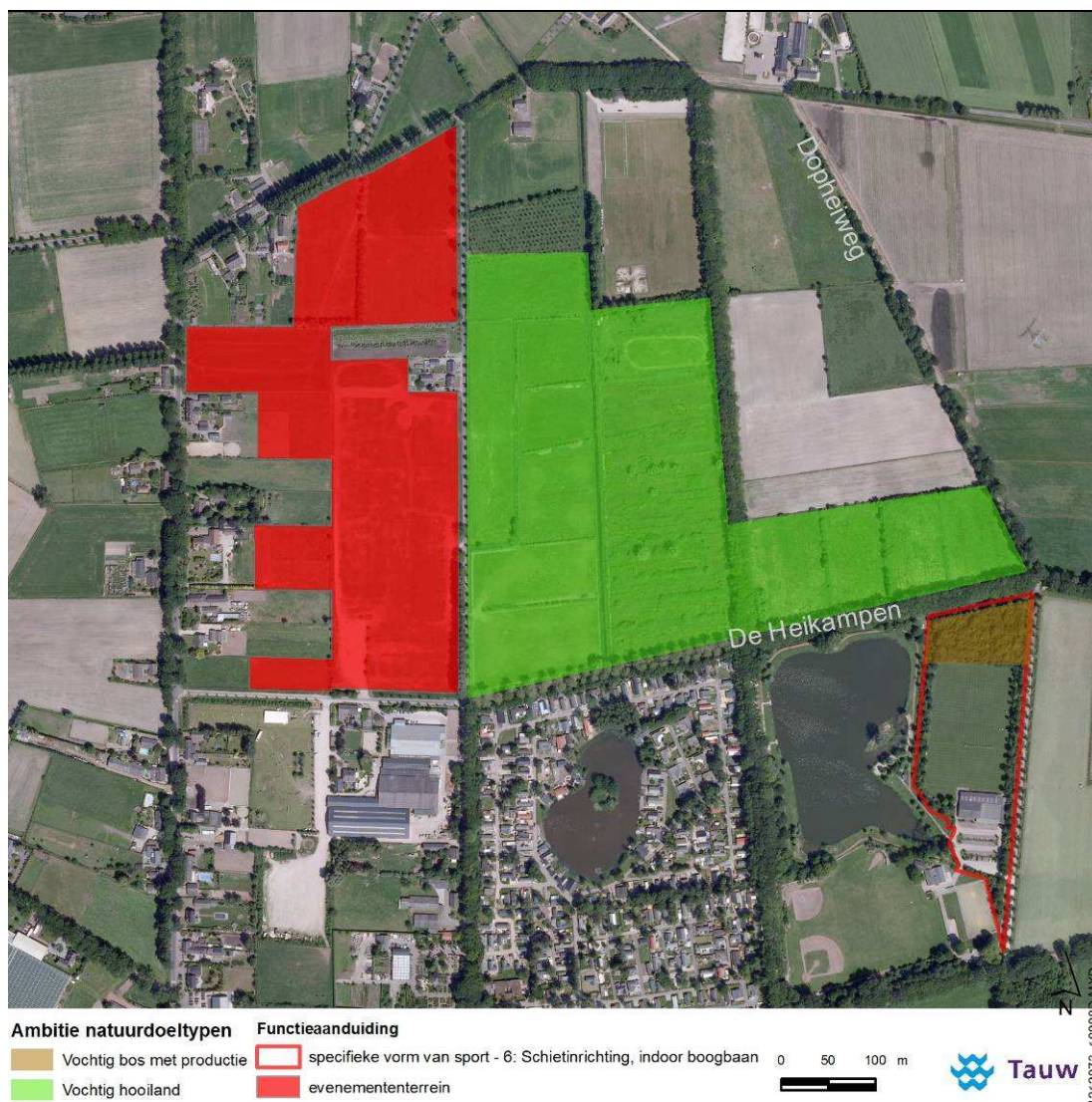
4.5.2 Ontwikkelingsmogelijkheden

Er zijn drie typen ontwikkelingsmogelijkheden van het bestemmingsplan die mogelijk effect hebben op de EHS. Dit zijn:

- Het evenemententerrein De Molenheide
- Uitbreiding van agrarische bouwvlakken (areaalverlies en stikstofdeposities op delen van de EHS die tevens in het kader van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) zijn aangemerkt als voor verzuring gevoelig)
- Door verstoring of stikstofdepositie ten gevolge van intensivering van recreatief medegebruik in het buitengebied

Evenementterrein De Molenheide

Het bestemmingsplan maakt het mogelijk om eens per jaar een evenemententerrein te organiseren op de locatie die is aangegeven in figuur 4.7. Het gaat om het muziek-evenement 'Paaspop'. De locatie waarop dit evenement mag worden gerealiseerd, ligt direct naast de EHS. Het evenement leidt niet tot betreding van de naastgelegen EHS. Wel kan het evenement indirect effect hebben op de EHS door verstoring (geluid, licht, trilling). Het natuurdoeltype (ambitie 2012) van dit deel van de EHS is 'vochtig hooiland'. Dit natuurdoeltype is in dit geval vooral van botanische waarde. Door het verkavelingspatroon en de laanstructuren heeft het gebied geen belangrijke waarde als weidevogelgebied. Daarom leidt deze ontwikkelingsmogelijkheid niet tot aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS.

Figuur 4.7 Ligging EHS (ambitie natuurdoeltypen 2012-2013, Provincie Noord-Brabant 2012) ten opzichte van schietinrichting en evenemententerrein [Provincie Noord-Brabant, 2012]

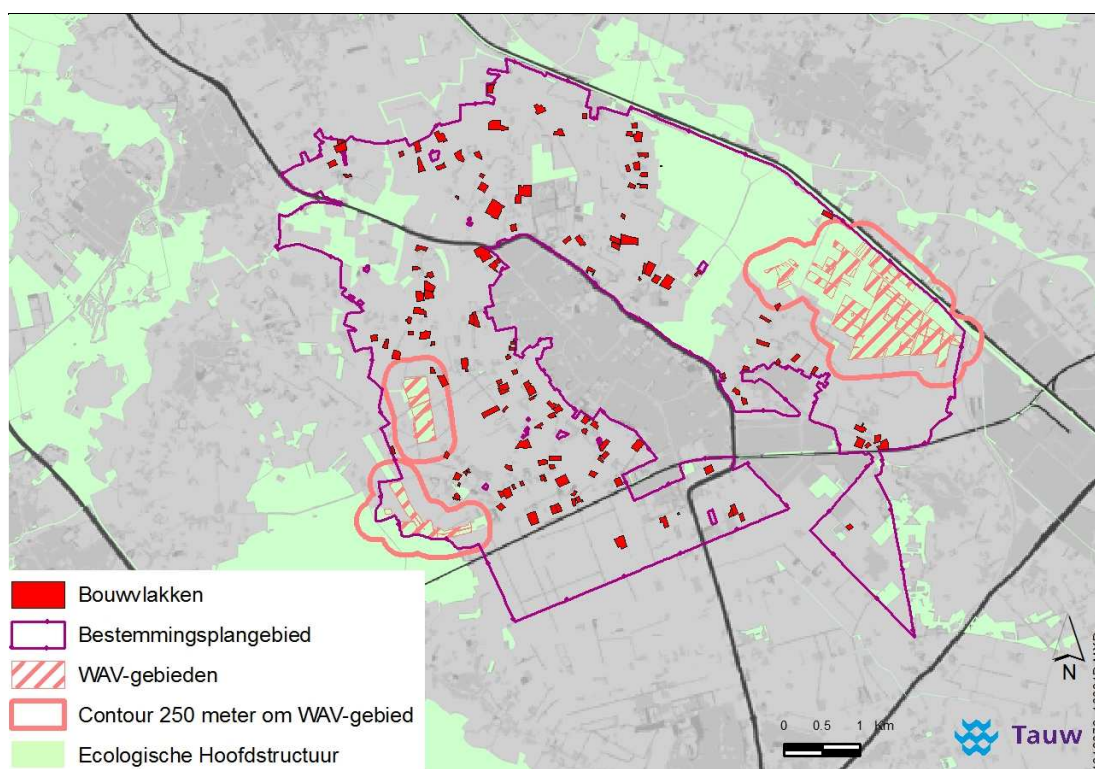
Uitbreiding agrarische bouwvlakken

Voor gebieden binnen de EHS zijn beperkende bouwregels gesteld. Daarom is het niet mogelijk agrarische bouwvlakken uit te breiden in de EHS. De wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS zullen dan ook niet worden geschaad.

Voor verzuring gevoelig gebieden (Wav-gebieden)

In onderstaand kaartbeeld zijn de kwetsbare gebieden als bedoeld in de Wet ammoniak en veehouderij binnen de gemeente Schijndel weergegeven (Wav-gebieden). Van west naar oost betreft dit:

- Bosgebied 't Hoefje (waterwingebied Brabant Water)
- Elderbroek
- Wijboschbroek

Figuur 4.8 Kwetsbare gebieden als bedoeld in de Wet ammoniak en veehouderij

Kenmerkend voor alle drie de gebieden is dat het bosgebieden zijn op relatief voedsel- en basenrijke leembodems. Met name het Elderbroek en Wijboschbroek hebben een nat karakter door het optreden van kalkrijke kwel, waardoor in het verleden op veel locaties rabatten zijn aangelegd voor de teelt van populieren. Vanuit de cultuurhistorische waarden worden populierenweiden en rabatbossen behouden. Intussen wordt echter ook op ruime schaal gestreefd naar natuurlijker bosbeheer. Daardoor is ook soortenrijk bos met, naast populier, ook boomsoorten als es, zwarte els en eik tot ontwikkeling gekomen.

Kenmerkend voor deze bossen is verder de rijke ondergroei met struiken zoals inlandse vogelkers en een zeer soortenrijke voorjaarsflora met soorten zoals bosanemoon, slanke sleutelbloem, eenbes, bospaardestaart, zwartblauwe rapunzel en knikkend nagelkruid. Bosgebied 't Hoefje bestaat lokaal in het zuidelijk deel uit ouder bos met essen en populieren, dat enigszins vergelijkbaar is met de bostypen in het Elder- en Wijboschbroek. Het grootste deel is echter jonger, waardoor nu nog meer sprake is van een potentie voor structuur- en soortenrijk bos dan een actuele kwaliteit. Behalve dat soortenrijke vegetaties aanwezig zijn, zijn deze structuurrijke bossen ook van groot belang voor een gevarieerde (broed)vogelbevolking.

De basenrijke leembodems en het optreden van kwel zorgen ervoor dat de gebieden beperkt kwetsbaar zijn voor de verzurende effecten van stikstofdepositie. Verzuring wordt effectief gebufferd. Deze bossen hebben verder van nature een tamelijk voedselrijk karakter. Dit wordt in de eerste plaats veroorzaakt door de vruchtbare vochtige bodem. Daarnaast breekt ook het bladstrooisel van bijvoorbeeld populieren snel af, waardoor voedingsstoffen weer snel vrij komen. Hoewel verruiging een bedreiging kan vormen bij een groot aanbod aan stikstof, heeft dit in deze bostypen een relatief beperkte invloed op de soortenrijkdom van de vegetatie. Belangrijke reden daarvoor is dat het merendeel van de aanwezige plantensoorten vroeg in het jaar bloeit en zaad vormt, voordat de bomen in blad komen en ook voordat sterke verruiging kan plaatsvinden. Verder in het jaar wordt verruiging voorkomen door beschaduwing door het op dat moment gesloten bladerdek van de bomen.

Intensivering van recreatie

Het bestemmingsplan biedt ontwikkelruimte voor verblijfsrecreatie in het agrarisch buitengebied. Dit kan leiden tot een toename van recreatiedruk in de EHS. Het effect van deze stijging op de EHS is echter verwaarloosbaar klein om de volgende redenen:

- Het aantal overnachtingen in het buitengebied is ondanks de stijgende trend, nog steeds zeer beperkt (bijna achthonderd overnachtingen in hotels en bed & breakfasts in 2012, zie figuur 4.6). Dit aantal moet nog worden verdeeld over de recreatiedagen in het jaar. Slechts een klein deel van deze verblijfsrecreanten zal een bezoek brengen aan de EHS
- De meeste natuur in en om de gemeente is geconcentreerd in uitgestrekte gebieden. Hierdoor is er een duidelijk verschil in recreatieve delen en rustigere delen. Dit maakt de natuurwaarden, zoals broedvogels, minder kwetsbaar voor een beperkte toename van recreanten
- Het beheer van de kwetsbare delen van de EHS is erop gericht om negatieve effecten van recreatie te voorkomen

4.5.3 Conclusie

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van de EHS voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan

Landelijk Gebied biedt leiden niet tot aantasting van de EHS. Hierdoor is er geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

4.6 Agrarisch natuurbeheer

Op diverse locaties binnen het plangebied liggen agrarische natuurbeheergebieden. In de zuidwestpunt van het plangebied ligt een gebied met het agrarisch natuurbeheertype 'weidevogelgebied' (zie figuur 4.8). Dit gebied is hoofdzakelijk bestemd als 'agrarisch met waarden – open landschap'. Binnen deze bestemming is het mogelijk om binnen de bouwvlakken windmolens tot 15m hoog te plaatsen. Winturbines kunnen een negatief effect hebben op vogels (verstoring en aanvlieging) [Winkelman et al. 2008]. Er kan voor worden gekozen om het plaatsen van windmolens in dit gebied verbinden aan een omgevingsvergunning. Op deze manier kan vooraf worden bepaald of er sprake is van een schadelijk effect op (weide)vogels. Omdat het gebied geen onderdeel is van de EHS, is dit geen verplichting vanuit de natuurwetgeving.

Figuur 4.9 Agrarisch beheergebied zuidwestpunt plangebied

4.7 Effecten beschermde soorten Flora- en faunawet

Bij toetsing aan de Flora- en faunawet wordt doorgaans gekeken naar overtreding van verbodsbepalingen, en de hieruit volgende ontheffingsplicht. Bij een bestemmingsplan zal hiervan

geen sprake zijn. In dit geval wordt bepaald of de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt redelijkerwijs uitvoerbaar zijn op dit punt.

4.7.1 Belang van het plangebied als leefgebied

Het leefgebied van zwaarder beschermde soorten die kunnen voorkomen in het plangebied is grofweg onder te verdelen in twee groepen (zie ook paragraaf 4.2.4):

- Bos- en natuurgebieden
- Het agrarisch gebied

Bos- en natuurgebieden

Effecten op soorten die vooral voorkomen in bos- en natuurgebieden (zie tabel 4.4) worden voorkomen door de beperkende bouw- en gebruiksregels in deze gebieden (bestemming natuur). Hierbinnen worden dusdanig weinig ontwikkelingen mogelijk gemaakt, dat er geen belemmeringen zijn voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan [Pouderoyen, 2012].

Het agrarisch buitengebied

Een groot deel van de soorten die voorkomen in het agrarisch gebied (zie tabel 4.3) leeft vooral in en om landschapselementen. Dit leefgebied wordt beschermd door de beperkende bouwregels in Wro-zone omgevingvergunning landschapselementen. Er zijn daarom betreft Flora- en faunawet geen beperkingen voor de uitvoerbaarheid van deze bestemming. Veel van de soorten die leven in landschapselementen, komen ook voor in overige delen van het agrarisch buitengebied, bijvoorbeeld om te foerageren.

Bescherming van het leefgebied van soorten die tevens in overige delen van het agrarisch gebied (zie tabel 4.3) is in de bestemmingsplanregels slechts beperkt vastgelegd. Dit is ook niet noodzakelijk. In het bestemmingsplan zijn namelijk geen mogelijkheden opgenomen voor grootschalige ingrepen in groenstructuren, bebouwingsstructuren en het watersysteem. Ontwikkelingsmogelijkheden die effect kunnen hebben op deze soorten zijn vooral beperkt tot agrarische bouwblokken.

Lokaal kunnen de volgende typen werkzaamheden effect hebben op beschermde soorten: bouw- en sloopwerkzaamheden, het kappen van beplanting of het kleinschalig aanpassen van ontwatering. Hoewel door het lokale karakter van deze ontwikkelingen de duurzame instandhouding op gebiedsniveau niet snel in het geding is, kan bij uitvoering wel sprake zijn van een overtreding van verbodsbepalingen Flora- en faunawet en een daaruit volgende ontheffingsplicht.

Uitvoeringspraktijk

De uitvoeringspraktijk van de ontheffingverlening Flora- en faunawet leert dat er doorgaans een duidelijke voorkeur is voor het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van de negatieve effecten.

Dit geldt dan ook als voorwaarde voor het voorkomen van een ontheffingsplicht of het verkrijgen van een ontheffing als dit onverhoopt toch nodig is. Voor alle genoemde beschermde soorten bestaan er in de praktijk ruime mogelijkheden om effecten te voorkomen of te minimaliseren door een passende locatiekeuze, inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere mitigerende (verzachtende) maatregelen worden getroffen zoals het aanbieden van alternatieve broedgelegenheid (bijvoorbeeld nestkasten) en kan de kwaliteit van het omringende leefgebied worden behouden of zelfs verbeterd. Dit betekent wel dat bij de aanwezigheid van beschermde soorten een gericht plan en/of werkprotocol dient te worden ontwikkeld, waarbij de aanwezige waarden worden ontzien en het leefgebied wordt ingepast in de ruimtelijke ontwikkeling.

Recente jurisprudentie laat zien dat ontheffingen voor categorie 1 t/m 4-vogelsoorten of overige tabel 3-soorten met een negatieve trend niet zondermeer worden afgegeven. Onderstaande tabel geeft daarom een overzicht van de maatregelen die getroffen kunnen worden indien verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) mogelijk worden aangetast van te verwachten tabel 3-soorten en vogels. Omdat voor vogelsoorten ad-hoc maatregelen vaak moeilijker inpasbaar zijn, verdient het aanbeveling om een gericht gebiedsdekkend plan te ontwikkelen. Onderdeel van een dergelijk plan is versterking van de populatie in het gebied. Hierdoor zullen effecten op de staat van instandhouding minder snel optreden. Naast het treffen van maatregelen zelf, dienen de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) te worden uitgevoerd.

Tabel 4.14 Inschatting van geschikt leefgebied, effectbepaling en voorbeelden mogelijke mitigerende maatregelen van enkele soorten (niet limitatief).

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Buizerd, havik, slechtvalk, sperwer, boomvalk en wespendif	In het plangebied is veel hoogopgaande laanbeplanting aanwezig (karakteristiek voor Schijndel), alsmede enkele aangesloten boscomplexen. Buizerd, sperwer en boomvalk zijn wat minder kritisch qua locatiekeuze en broeden zowel in boscomplexen ook in deze laanbeplanting. De wespendif zal met name rustige, meer aaneengesloten bossen verkiezen als leefgebied.	Bij het kappen van hoge bomen langs de lanen en in aaneengesloten bossen verdwijnt nestgelegenheid en mogelijk een jaarrond beschermd nest.	Niet van toepassing mits voldoende bomen en bosschages in het plangebied blijven staan. Eventueel aanplanten van bomen en bosschages. Zie ook soortenstandaard ¹⁵ .

¹⁵ Bron: <http://www.hetInVloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/soortenstandaards>

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
	Slechtvalken hebben hoge masten en hoge gebouwen met daarin nestkasten nodig om in te broeden. Deze soort zal incidenteel in het plangebied aanwezig zijn.		
Roek	In het plangebied staan laanbomen en groepen hoge bomen die potentiële geschikte broedlocaties voor de roek zijn. De akkers en grasvelden voorzien in geschikt foerageergebied.	Bij het kappen van hoge bomen verdwijnt broedgelegenheid en mogelijk een jaarrond beschermd nest.	Als roeken in het plangebied broeden, moet voorzien worden in een alternatieve nestgelegenheid wanneer de betreffende nestgelegenheid geveld wordt. Dit kan door het aanplanten van bomen. Deze bomen zijn bij voorkeur van dezelfde soort en omvang als de bomen waar de kolonie zich in bevindt. Zie ook soortenstandaard.
Ransuil	Bosschages en dichte naaldbomen in tuinen zijn geschikt als nestlocatie en vaste rust- en verblijfplaats. Voldoende nesten van zwarte kraai en ekster die als nest van de ransuil kunnen dienen. Uitgestrekt agrarisch gebied biedt voldoende foeragemogelijkheden.	Door het kappen van bomen verdwijnt broedgelegenheid en mogelijk een jaarrond beschermde verblijfplaats.	Behoud van voldoende bosschages en open landschap om te foerageren. Eventueel aanplanten van bomen in de nabijheid van geschikt foerageergebied.
Steenuil	Niet onderzocht is of binnen het plangebied territoria van steenuilen voorkomen. Het plangebied biedt evenwel geschikt leefgebied in de vorm van erven met schuren die in nestgelegenheid voorzien. Boerderijen met bomenrijen, paaltjes, grasland, rommelhoekjes voorzien in	Zeer gevoelig voor ruimtelijke ontwikkelingen door de onlosmakelijke samenhang tussen de vaste verblijfplaats en de functionele leefomgeving (foerageergebied) in de directe omgeving van de vaste verblijfplaats.	Inventariseren van territoria van steenuilen. Plekken waar geen steenuilen zitten of waar gebouwd wordt geschikt maken voor steenuilen in combinatie met het aanbieden van alternatieve vaste verblijfplaatsen (nestkasten). Zie ook soortenstandaard.

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
	geschikt foerageergebied.		
Kerkuil	Niet onderzocht is of binnen het plangebied territoria van kerkuilen voorkomen. Het plangebied biedt evenwel geschikt leefgebied in de vorm van erven met schuren die in nestgelegenheid voorzien. Boerderijen met bomenrijen, paaltjes, grasland, rommelhoekjes en uitgestrekt agrarisch gebied voorzien in geschikt foerageergebied.	Gevoelig voor ruimtelijke ontwikkelingen. Vergelijkbaar met steenuil maar kerkuil is in staat om vliegend foerageergebieden te bereiken die verder van zijn vaste verblijfplaats af liggen.	Inventariseren van territoria van kerkuilen. Op plekken waar geen kerkuilen zitten of waar gebouwd wordt kan een alternatieve vaste verblijfplaats (nestkast) worden aangeboden in een gebouw dat geschikt is als broedlocatie en binnen het bereik van geschikt foerageergebied ligt. Zie ook soortenstandaard.
Rugstreepad, poelkikker, kamsalamander en Alpenwatersalamander	Geschikt leefgebied komt voor in het gehele gebied. Voortplantingswateren bestaan uit de -kleine- watergangen. Landhabitat kan onder andere bestaan uit schuilplaatsen onder of nabij bebouwing.	In staat om snel nieuw leefgebied te koloniseren. Bij de beperkte ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan toestaat is een kans dat de rugstreepad het gebied koloniseert, voortzetting van de werkzaamheden is dan in overtreding van de flora- en faunawet. Bij vergraving van watergangen kan schade optreden.	Afschermen van werkgebieden zodat kolonisatie wordt voorkomen. Eventueel aanwezige dieren wegvangen en in tijdelijk alternatief habitat (evt. nieuwe watergangen) uit zetten. Bij vergraving van watergangen dient aangrenzend alternatief leefgebied voorhanden te zijn en/of kunnen de watergangen geschikt gehouden blijven. Zie ook soortenstandaard.
Gierzwaluw, huismus en vleermuizen	Woningen herbergen potentiële verblijfplaatsen. Daarnaast kunnen de bomen in het gebied een rol spelen als paarplaats voor de Ruige dwergvleermuis en als onderdeel van vliegroutes.	Bij aantasting verblijfplaatsen (sloop) kunnen effecten optreden. Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk. Kap van bomen kan resulteren in aantasting van	Mitigerende maatregelen bestaan uit het - na inventariseren - aanbrengen van tijdelijke of permanente alternatieve verblijfplaatsen (vogelkasten of geschikte vleermuis kasten). Zie ook soortenstandaard voor huismus, gierzwaluw, gewone

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
		vliegroutes of paarplaatsen. Ook renovaties of verbouwingen kunnen verblijfplaatsen aantasten.	en ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Aantasting van vliegroutes kan voorkomen worden door het (her)plaatsen/of planten van bomen of struikgewas.
Ooievaar	Nestelt op speciale ooievaarspalen of op speciale geprepareerde plekken op daken, bomen in het plangebied lijken niet geschikt te zijn.	Bij aantasting (sloop, renovatie of grote verbouwingen) kunnen effecten optreden. Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk.	
Bittervoorn, kleine – en grote modderkruiper	Geschikt leefgebied komt voor in het gehele gebied. Voortplantingswateren bestaan uit de kleinere en grotere (bittervoorn) watergangen.	Bij vergraving van watergangen kan schade optreden.	Mitigerende maatregelen bestaan uit het creëren van geschikt alternatief leefgebied (watergangen) en/of geschikt houden van de te vergraven watergang en tijdens uitvoering voorkomen van verwonding en doding van individuen. Zie ook soortenstandaard.
Platte schijfhoren	Geschikt leefgebied komt voor in het gehele gebied. Voortplantingswateren bestaan uit de watergangen.	Bij vergraving van watergangen kan schade optreden.	Mitigerende maatregelen bestaan uit het creëren van geschikt alternatief leefgebied (watergangen) en/of geschikt houden van de te vergraven watergang en tijdens uitvoering voorkomen van verwonding en doding van individuen

Voor tabel 2-soorten kan worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Door tijdig maatregelen te treffen kan ook voor tabel 3-soorten en vogels aangetoond worden dat een overtreding van de verbodsbepalingen effectief kan worden voorkomen.

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen (zie onder andere tabel 4.7), zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten.

Dit betekent ook dat geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn.

4.7.2 Conclusie

Aangaande de Flora- en faunawet zijn er voor het bestemmingsplan geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid. De nieuwbouw en herbouw van stallen, het vergraven van kleine watergangen, renovaties of verbouwingen aan huizen, vergraven van overhoekjes en de kap van bomen kunnen negatieve effecten op beschermde (tabel 2- en 3-) soorten teweeg brengen. Echter; er zijn ruimschoots mogelijkheden de negatieve effecten te voorkomen door periodisering (buiten kwetsbare periode werken) en het tijdig treffen van maatregelen. Voor sloop van gebouwen of vergraven van grote wateren is een omgevingsvergunning vereist. Eventuele negatieve effecten op beschermde soorten kunnen ook dan voorkomen worden door het treffen van maatregelen en periodisering.

Bij afwezigheid van effecten is een ontheffing niet aan de orde. Voorgaande betekent wel dat ook tijdig inzicht moet zijn verkregen of en zo ja welke en voor welke functies beschermde soorten voorkomen in of nabij een locatie waar werkzaamheden plaatsvinden. Hierdoor is het bestemmingsplan op grond van de Flora- en faunawet redelijkerwijs uitvoerbaar. Het effect is neutraal (0).

4.8 Samenvatting effecten op natuur

In onderstaande tabel is de beoordeling van de effecten op natuur samengevat. De beoordeling is toegelicht in onderstaande paragrafen.

Tabel 4.14 Beoordeling effecten op natuur, per onderdeel.

Legenda: '-' = negatief, '0' = neutraal, '+' = positief

Onderdeel	Beoordeling
Natura 2000	0
Beschermde natuurmonumenten	0
Ecologische Hoofdstructuur	0
Agrarisch natuurbeheer	0
Flora- en faunawet	0
Totaal	0

Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten

Het bestemmingsplan buitengebied Schijndel is betreft de bescherming van Natura 2000-gebieden en Beschermd natuurmonumenten redelijkerwijs uitvoerbaar. Effecten van stikstofdepositie ten gevolge van uitbreiding van bouwvlakken of toename van recreatief medegebruik zijn uitgesloten vanwege de maatregelen die getroffen zijn in de provinciale verordening over stikstofsaldering. Het effect op Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten is dus als 'neutraal' beoordeeld.

Ecologische Hoofdstructuur

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van de EHS voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. De ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Het bestemmingsplan is daarom redelijkerwijs uitvoerbaar betreft de EHS. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

Agrarisch natuurbeheer

Ten zuidoosten van het plangebied ligt een gebied met het agrarisch natuurbeheertype 'weidevogelgebied'. Binnen dit gebied is het mogelijk om windmolens tot 15m te plaatsen op de agrarische bouwvlakken. Dit kan negatief effect hebben op (weide)vogels. Deze ontwikkelingsmogelijkheid kan daarom voor dit gebied worden verbonden aan een wijzigingsbevoegdheid. Vooralsnog is hiervoor is geen directe verplichting vanuit de natuurwetgeving. Daarom is het effect op dit onderdeel als 'neutraal' beoordeeld.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van plant- en diersoorten en vogelnesten in Nederland. Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter, en maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvan op voorhand een negatief effect op beschermde soorten wordt verwacht. Incidenteel kunnen ruimtelijke ontwikkelingen die voortvloeien uit het nieuwe bestemmingsplan, een effect hebben op zwaardere beschermde soorten of vogelnesten. In dit geval kan in de planning- en uitvoeringsfase overtreding van de wet worden voorkomen. Afhankelijk van de soort(en) en het project, kan dit door te werken met een ecologische gedragscode, het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen, of het aanvragen van een ontheffing. Daarom is het effect op dit onderdeel als 'neutraal' beoordeeld.

5 Milieueffecten overige thema's

In hoofdstuk 4 zijn de effecten voor natuur beschreven. Dit hoofdstuk geeft de effecten voor de andere thema's weer. De volgende thema's komen achtereenvolgens aan de orde: landschap, cultuurhistorie en archeologie, water en bodem, verkeer, woon- en leefmilieu

5.1 Methodiek effectenonderzoek

De milieueffecten hebben betrekking op het plan- en studiegebied. De reikwijdte van het studiegebied kan per aspect verschillen. Om effecten correct te kunnen bepalen, moet eerst een goede referentiesituatie worden vastgelegd. Ten opzichte van wat scoren de scenario's beter of slechter? De referentiesituatie betreft de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Deze zijn eerder in hoofdstuk 3 al globaal beschreven. In dit hoofdstuk wordt voor elk milieuaspect de meer specifieke referentiesituatie toegelicht.

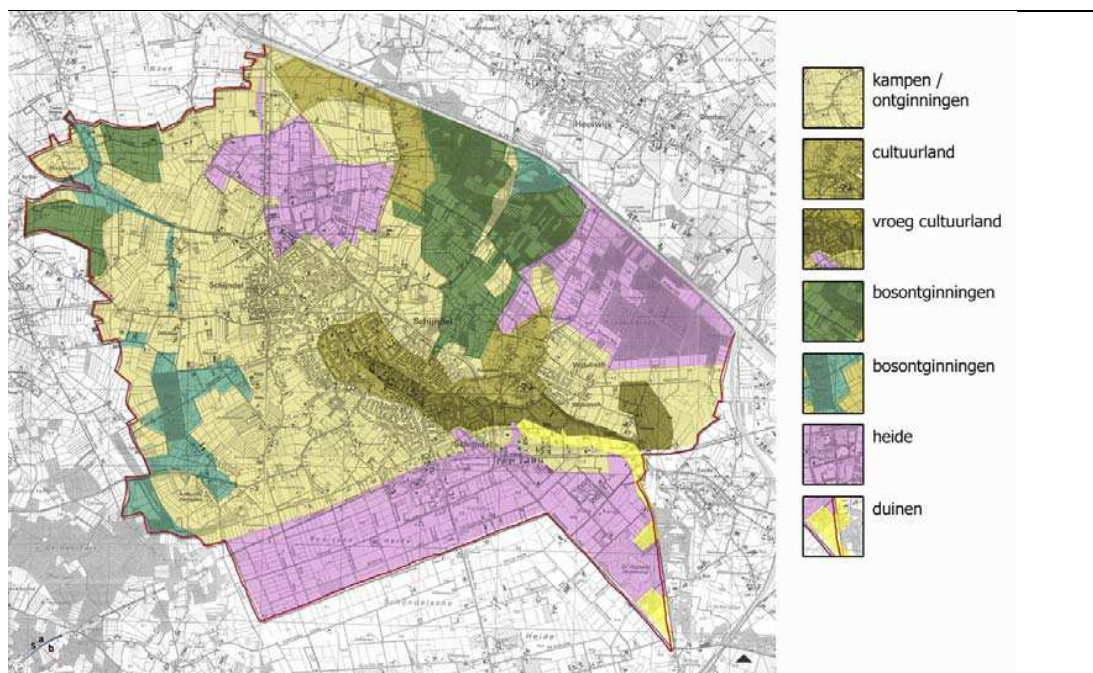
5.2 Beoordelingskader

Tabel 5.1 beoordelingscriteria

Aspect	Criterium	Beoordeling
Landschap	Landschappelijke kwaliteit. Mate van aantasting of versterking van de landschappelijke identiteit, het landelijke karakter en verscheidenheid in de verschillende deelgebieden, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien.	Kwalitatief
Cultuurhistorie	Cultuurhistorische waarde. Aantasting of behoud waardevolle cultuurhistorische structuren, clusters en elementen.	Kwalitatief
Archeologie	Archeologische waarde. Aantasting of behoud van de archeologische waarden.	Kwalitatief
Water	Voorkomen aantasting veerkracht watersysteem en aantasting waterbergend vermogen.	Kwalitatief
Verkeer	Knelpunten binnen verkeersstructuur als gevolg van planuitvoering en verkeersveiligheid.	Kwalitatief
Woon en leefmilieu	Toe- / afname geurgehinderden, verbetering/verslechtering van woon- en leefklimaat (cumulatieve geurbelasting), geluidhinder en fijn stof.	Kwalitatief / kwantitatief

5.3 Landschap

5.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Figuur 5.5.1 Ontginingsvormen Schijndel (bron: Landschapontwikkelingsplan Schijndel 2005)

Op grond van geomorfologie, bodemsoorten en landschappelijke kenmerken kunnen in het agrarisch buitengebied van de gemeente Schijndel de volgende landschapstypen worden onderscheiden (bron: Structuurvisie Buitengebied Schijndel, 2011):

- Het besloten kampenlandschap met aangrenzend de broekgebieden; De plaatselijke kampen, bosontginningen en broekgebieden zijn nauw met elkaar verweven, en lopen subtiel in elkaar over. Juist de rijke en subtiële aaneenschakeling van landschap zorgt voor een besloten en kleinschalig landschap
- De open rationeel verkavelde heideontginningen uit de 19^e eeuw (Rooische heide en Vlagheide)
- Het natte onbebouwde Wijboschbroek met haar populierenweides

Het Landschapontwikkelingsplan (LOP Schijndel, 2005) van Schijndel beschrijft de verschillende landschappelijke karakteristieken. Een belangrijke karakteristiek in het landschapsbeeld van

Schijndel is de aanwezigheid van relatief veel laanbeplanting die de onderliggende wegenstructuur begeleidt. Dit raster van beplante wegen maakt de variatie in ontginningsvormen tot op de dag van vandaag zichtbaar. Verder worden de volgende landschappelijke karakteristieken onderscheiden (bron: LOP Schijndel, 2005):

Figuur 5.5.2 Intacte laanbeplanting in de gemeente Schijndel (bron: Schijndels Erfgoed, 2012)

Gehuchten

Vanouds vond bewoning plaats op geïsoleerd gelegen kampen, temidden van woeste gronden. Woonbebouwing lag daardoor verspreid over het gebied en echte komvorming kwam vrijwel niet voor. Wel zijn er enkele wegen die vroegere grenzen vormden tussen woest en ontgonnen gebied, waarlangs de boerderijen op kortere afstand van elkaar zijn gelegen en daardoor enigszins gehuchten vormen. Te denken valt aan Elde, Achterste Hermalen, Hoeves, Houterd, Lieseind, Keur, Willibrordushoek. Nog sterker verspreide bewoning kenmerkt het gebied van de voormalige Rooische en Schijndelse Heide. In het gedeelte Wijbosch komt geen bewoning voor.

Gesloten akkercomplexen (kampen)

De heterogeniteit van de ondergrond maakte het vaak onmogelijk om op grote aaneengesloten complexen landbouw te bedrijven. Er werden daarom kleine akkerbouw of weidegebiedjes aangelegd op de hoger gelegen dekzandkopjes, de zogenaamde kampen. De kampen werden omgeven door een levende haag. Ook werden op nattere en lemige gronden populieren in de houtkanten gepoot.

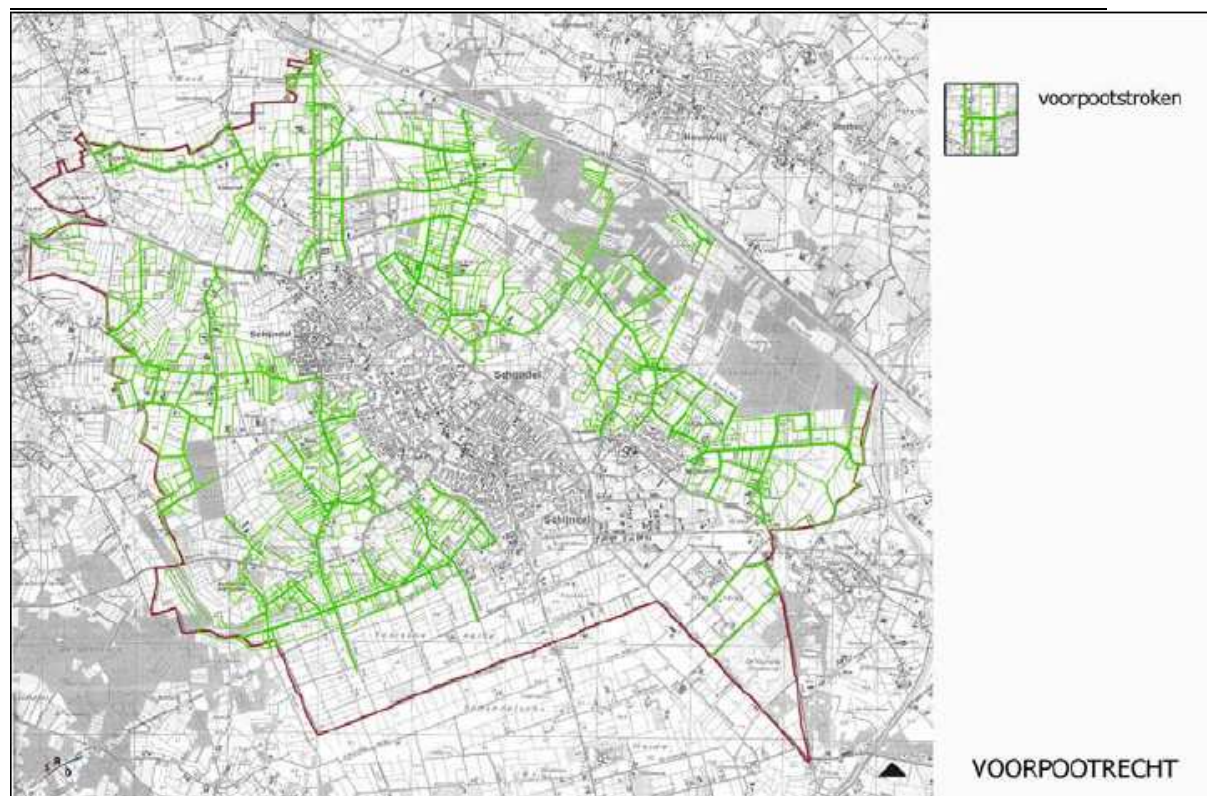
Deze grootste ontginningsgolf duurde tot circa 1310, het tijdstip dat de gemeynten werden opgericht. Deze gemeynten beheerden de gemeenschappelijke woeste gronden en voorkwamen verdere ontginning daarvan. In het gebied ten westen van Schijndel lagen de kampen als eilandjes omgeven door de woeste (broek)gronden dichtbij elkaar. Tot 1900 tekenden die kampen zich vaak nog mooi af door hun met bomen of struiken beplante voorpootstroken. Na 1900 zijn de heggen geleidelijk buiten gebruik geraakt. Hierdoor is de zichtbaarheid van de kampen afgenomen en werden de hakhoutwallen schaars.

Open akkercomplexen

Een reorganisatie van grondgebruik en bewoning leidde in de twaalfde en dertiende eeuw tot een concentratie van bouwlanden: de zogenaamde open akkercomplexen. Een dergelijk open akkergebied is een enkele hectaren groot gebied met bouwlanden. Dat geheel werd door een houtwal of andere hogere begroeiing omgeven. Op de open akkers kwam geen bewoning (boerderijen of landarbeiderswoningen) voor.

Voorpootstroken

Mogelijk al vanaf de vijftiende eeuw, maar in ieder geval in de zeventiende eeuw kwamen in dit gebied de zogenaamde 'voorpootstroken' rondom de kampen voor. De boeren, die onderdeel uitmaakten van een zogenaamde gemeynten kregen het recht om in een strook van enkele tientallen meters breed rondom hun kamp eigen bomen te planten. De opbrengst uit deze voorpootstrook was een welkome aanvulling op het inkomen van de boer. Deze voorpootstroken zijn nog op enkele plaatsen herkenbaar: rondom de kamp de Oetelaar, Plekkershoetke en Overkamp. Na 1900 zijn de voorpootstroken veel minder herkenbaar geworden. De grond ervan werd bij het aangrenzende perceel getrokken en ontdaan van bomen. Eventuele nieuwe wegen op ontgonnen gronden werden juist buiten die voormalige voorpootstroken aangelegd.

Figuur 5.5.3 Voormalige voorpoetstroken in de gemeente Schijndel (LOP, 2005)

Streepjesverkaveling met populieren

Op de topografische kaarten van voor 1900 en eerder valt een overheersende "streepjesverkaveling" op. Deze bestaat uit rijtjes van kleine lange percelen met een omvang van circa 25 bij 125 meter. De streepjes vormden groepsgewijs één eigendom. De verstreping is vermoedelijk primair ingegeven door de natte toestand van deze lemige gronden. Door het aanleggen van slootjes verkreeg men een grotere waterberging en potentieel ook een betere afwatering. De verstreping stamt uit de tweede helft van de achttiende eeuw. In die zelfde tijd werd het kweken van populieren in deze streek bijzonder populair. In Schijndel was de populierenteelt zeer dominant. Rond 1900 was het zeer algemeen populieren te telen op zeer kleine 'streepvormige percelen', omheind met heggen en bomen. Het populierenlandschap betrof de gehele gemeente met uitzondering van de open akkers en de Rooische Heide. Het populierenhout diende voor de klompenmakerij. Na de Tweede Wereldoorlog zijn de streepjes gaan verdwijnen vanwege de verbeterde ontwatering. Daarmee is ook de populierenbeplanting minder herkenbaar geworden, maar nog steeds van waarde.

Figuur 5.5.4 Populierenbeplanting gemeente Schijndel (bron: Schijndels Erfgoed, 2012)

5.3.2 Effecten op landschap

Beoordelingsaspect

- Mate van aantasting van de landschappelijke karakteristiek (met als uitgangspunt het maximaal opvullen van ontwikkelmogelijkheden in het bestemmingsplan voor landbouw en recreatie)

Doel

In het bestemmingsplan wordt in navolging van de gemeentelijke Structuurvisie voor het buitengebied het volgende specifieke doel nagestreefd als het gaat om het behoud en de ontwikkeling van het landschap:

- 'Uitgangspunt is dat de ruimtelijke ontwikkeling slechts doorgang kan vinden, indien er geen negatieve effecten optreden voor de leefgebieden van planten en dieren [...] en er geen verslechterde situatie optreedt op het gebied van ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten' (bron: Structuurvisie Buitengebied, 2011).

Proces: afwegingen en keuzes die ten aanzien van landschap al zijn gemaakt

De gemeente wil stimuleren dat het landschap in de gemeente verder wordt versterkt, dat de landschappelijke kwaliteit wordt ingezet voor recreatie en toerisme en niet in de laatste plaats dat de plaatselijke bevolking van dit landschap kan genieten, mede doordat het goed toegankelijk is. Om dit te bereiken is in 2005 een landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld. Hierin wordt, uitgaande van de bestaande kwaliteiten, de gewenste ontwikkeling vastgelegd en concrete afspraken gemaakt om die ontwikkeling ook daadwerkelijk te realiseren. Deze afspraken zijn gemaakt met diverse belangenpartijen, waaronder de ZLTO en verschillende natuur- en landschapbeherende partijen. Het LOP is ook als uitgangspunt gebruikt voor de Structuurvisie Buitengebied (2011) op basis waarvan het bestemmingsplan Buitengebied en dit planMER wordt opgesteld. In de Structuurvisie is voor alle agrarische bebouwingsclusters in het buitengebied aangegeven wat de ontwikkelmogelijkheden zijn, onder andere vanuit landschap. De keuzes met betrekking tot de ontwikkelingsruimte voor de landbouw, recreatieve ontsluiting en landschapsherstel zijn vooruitlopend op de totstandkoming van dit bestemmingsplan zodoende afgestemd met de vertegenwoordigers van de verschillende sectoren en zijn, als het gaat om de uitbreidingsruimte voor de agrarische sector binnen de agrarische bebouwingsclusters, tot op perceelsniveau getoetst aan de gezamenlijke visie en ambitie. In het bestemmingsplan wordt deze ambitie ruimtelijk verankerd.

Randvoorwaarden landschap

De bestaande landschapswaarden zijn als volgt in het bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel beschermd:

- Middels de bestemming 'agrarisch- met waarden'. Waarbij onderscheid wordt gemaakt naar kleinschalig landschap, natuur en landschap en open landschap
- Middels een bestemmingsplanregeling voor de bescherming van landschappelijke waarden, waarbij de onderstaande waarden middels een Wro-zone zijn aangeduid op de plankaart:
 1. Waardevolle beek / beekrelict
 2. Steilrand
 3. Waardevolle laanbeplanting
 4. Open akker
- Middels een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden
- Wanneer ontwikkelingen in het buitengebied plaatsvinden wordt op basis van de provinciale Verordening Ruimte een kwaliteitsverbetering van het landschap vereist. Concreet betekent dit dat passende functies zich kunnen ontwikkelen, als er ook een prestatie/investering voor het landschap tegenover staat. Deze investering kan verder gaan dan een landschappelijke inpassing

Effecten op landschap ten gevolge van nieuwvestiging

Nieuwvestiging van (agrarische) bedrijven en de bouw van woningen in het buitengebied heeft doorgaans de grootste landschappelijke impact. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven en nieuwbouw van burgerwoningen is echter in de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant en daarmee in het bestemmingsplan niet toegestaan. Nu binnen het bestemmingsplan geen sprake zal zijn van rechtstreekse nieuwvestiging van agrarische bedrijven en woningen zal de landschappelijke kwaliteit van gebieden waar van oudsher weinig agrarische bebouwing voorkomt (Rooische heide) alsmede de landschappelijke kwaliteit van de gebieden met verspreide agrarische bebouwing behouden (kampenlandschap) blijven.

Effecten op landschap ten gevolge van omschakeling op bestaand bouwvlak

Het geheel of gedeeltelijk overstappen naar een andere vorm van landbouw dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm wordt met name toegestaan in gebieden met een primair agrarische functie. Zo is omschakeling naar intensieve veehouderij (dan wel naar grondgebonden landbouw) in Schijndel alleen mogelijk in LOG 't Woud. Omschakeling naar grondgebonden landbouw is daarnaast ook mogelijk in die gebieden waar de agrarische ontwikkeling voorop staat. Hierbij dient vervolgens te worden aangetoond dat de ruimtelijke kwaliteit wordt versterkt en dat wordt voorzien in een kwaliteitsverbetering van het landschap. De effecten van omschakeling op de landschappelijke karakteristiek binnen de genoemde gebieden zijn daarmee neutraal. De kwaliteitseis voor wat betreft de landschappelijke inpassing leidt er immers toe dat negatieve effecten op het landschap worden voorkomen.

Effecten op landschap ten gevolge van uitbreiding van het bouwvlak

De effecten van uitbreiding van bouwvlakken ligt genuanceerder. In het bestemmingsplan wordt in het LOG een uitbreiding van grondgebonden bedrijvigheid tot 2 hectare mogelijk gemaakt. In de overige bestemmingen wordt uitbreiding tot 1,5 hectare (onder voorwaarden) toegestaan. Binnen de bestemming 'Agrarisch-LOG' wordt een uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven tot 1,5 hectare mogelijk gemaakt.

De veehouderijen bevinden zich vooral binnen het kampen- en broeklandschap, waar de landbouw en de agrarische bebouwingsstructuur nog gekoppeld is aan de oorspronkelijke kampen en open akkers. Hier zal uitbreiding niet direct leiden tot wezenlijke aantasting van de karakteristiek, mits in aard en de inrichting van het erf rekening wordt gehouden met de landschappelijke karakteristiek en cultuurhistorische waarden. Hier kan onzorgvuldige uitbreiding in de worstcase situatie namelijk leiden tot aantasting van de gehuchtenstructuur rond de akkercomplexen, maar ook tot teloorgang van voorpootstroken. Houtwallen en hakhoutsingels. De verdere 'verstening', de grotere gebouwen en de 'diepere' erven waarop de gebouwen meer naar achter worden geplaatst hebben namelijk het gevaar in zich ten koste te gaan van de kleinschaligheid en structuur van de gehuchten en bebouwingsstructuur langs de wegen en daarmee van de karakteristiek van het landschap.

De vereiste landschappelijke inpassing dan wel investering biedt echter voldoende garantie dat de landschappelijke karakteristiek niet negatief wordt beïnvloed.

Nieuwe uitbreidingen van bouwvlakken binnen het al sterk agrarische landschap van de jonge heideontginningen zullen eveneens de landschappelijke karakteristiek niet wezenlijk veranderen. Bij uitbreidingen van bouwvlakken binnen deze rationeel verkavelde gebieden, waar de landschappelijke waarde grotendeels vertegenwoordigd wordt door het relatief open karakter en de beplantingstructuren langs wegen, dient echter wel rekening te worden gehouden met de inrichting van het bouwvlak. Verdere verstening, zonder aandacht voor de erfinrichting en inpassing, kan in de worstcase situatie immers ten koste gaan van de openheid. De beperkte aanwezigheid van perceelsbeplanting in het heideontginningsgebied komt duidelijk terug in figuur 5.3.

In het bestemmingsplan is opgenomen dat, conform de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant, de uitbreiding van het bouwvlak ruimtelijk getoetst dient te worden, onder ander op het aspect landschap. Het effect van bedrijfsuitbreiding op het landschap wordt met het oog op de vereiste landschappelijke inpassing en de benodigde kwaliteitsverbetering van het landschap hiermee als neutraal beoordeeld.

Effecten ten gevolge van teeltondersteunende voorzieningen (TOV) en schuilstallen

Met betrekking tot de TOV's wordt in het bestemmingsplan aangegeven dat enerzijds het buitengebied grote landschappelijke waarde heeft, maar dat het anderzijds gewenst is dat agrarische bedrijven gebruik kunnen maken van teeltondersteunende voorzieningen. Om een weloverwogen afweging te maken is per agrarische bestemming bepaald in welke mate TOV's zijn toegestaan. Hierbij is een afweging gemaakt tussen de effecten op de landschappelijke waarden en de noodzaak voor de agrarische bedrijfsvoering. Als gevolg van deze weloverwogen afweging, waarbij bijvoorbeeld de permanente TOV's binnen de agrarische bestemmingen met een landschappelijke waarde alleen binnen het bouwvlak mogelijk zijn, wordt het effect ten gevolge van TOV's, waaronder hagelnetten en plastic overkappingen, neutraal beoordeeld. Dit geldt ook voor het effect ten gevolge van de schuilstallen die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. De landschappelijke inpassingseisen en de eisen voor wat betreft de omvang en situering van deze ondersteunende functies leiden ertoe dat deze schuilstallen niet tot een onevenredige aantasting van de genoemde landschappelijke karakteristieken zullen leiden.

Nevenfuncties en recreatieve ontwikkelingen

Grootschalige recreatieve ontwikkelingen worden niet toegestaan, met uitzondering van de vestiging van een horecabedrijf in de Recreatieve Poort Vlagheide. Het bestemmingsplan Landelijk gebied Schijndel maakt kleinschalige recreatieve (neven)functies wel beperkt mogelijk om zo het buitengebied in de toekomst beter toegankelijk te maken en de overnachtingsmogelijkheden te vergroten.

Nieuwe recreatieve ontwikkelingen

Nieuwe recreatieontwikkelingen kunnen binnen de gemeente mogelijk worden gemaakt op VAB-locaties gelegen buiten een landbouwontwikkelingsgebied. Er geldt geen maximum bebouwingsoppervlak, wel geldt er een plicht voor het slopen van overtollige bebouwing.

Minicampings

Het opstarten van een minicamping is uitsluitend in een zone van 100 meter rondom alle agrarische bouwvlakken bij recht mogelijk. Het voorgaande geldt echter niet voor locaties binnen een landbouwontwikkelingsgebied. Belangrijkste voorwaarde voor realisatie is een goede landschappelijke inpassing waardoor de camping positief bijdraagt aan de belevingswaarde van het landschap. Het maximaal aantal toegestane kampeermiddelen (tenten, tentwagens, kampeerauto's en/of caravans, dus geen stacaravans) bedraagt 25.

Bed en Breakfast

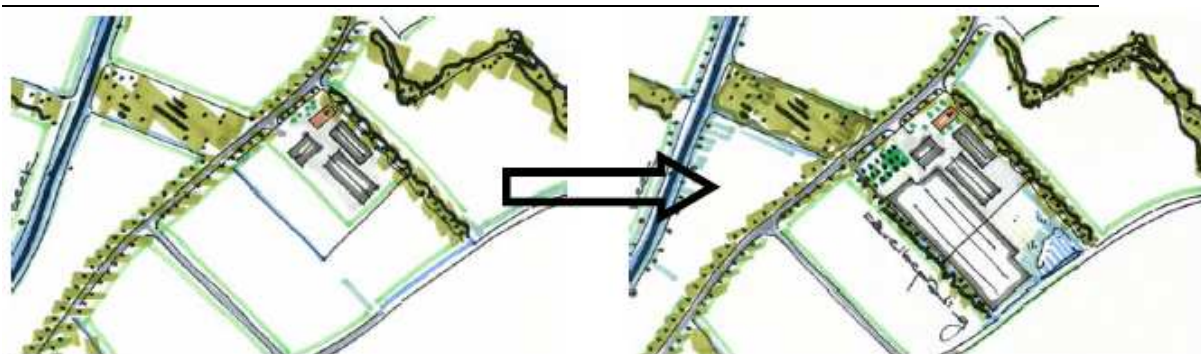
Het vestigen van een bed en breakfast is bij recht toegestaan op de binnen de woning tot een oppervlakte van 25% van de begane grond van het hoofdgebouw met een maximum oppervlak van 50m². Middels afwijking kan er een bed en breakfast worden gevestigd in een bijgebouw. Hierbij geldt een maximum van 10 bedden. Oprichting van een bed en breakfast is echter niet toegestaan op locaties, die zijn gelegen in een landbouwontwikkelingsgebied, vanwege mogelijke belemmering voor de ontwikkeling van aldaar aanwezige agrarische bedrijven.

De kleinschalige recreatieve ontwikkelingen zoals deze onder voorwaarden mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan leiden al met al in de worstcase situatie niet tot negatieve effecten op de landschappelijke karakteristiek in het gebied. Dit met het oog op de eis dat, wanneer het vrijkomende agrarische bebouwing betreft, overtollige bebouwing gesloopt dient te worden. Anderzijds wordt er, als het om nieuwe recreatieve functies gaat, geen maximum aan het bebouwingsoppervlak gesteld maar dient de ontwikkeling wel te passen in de omgeving en zal er, wanneer het een minicamping betreft, een landschapsplan overlegd moeten worden. Door de kwaliteitseisen zoals deze aan landschap en cultuurhistorie worden gesteld leiden nieuwe recreatieve ontwikkelingen niet tot negatieve effecten op de landschappelijke karakteristiek en wordt daarmee als neutraal beschouwd.

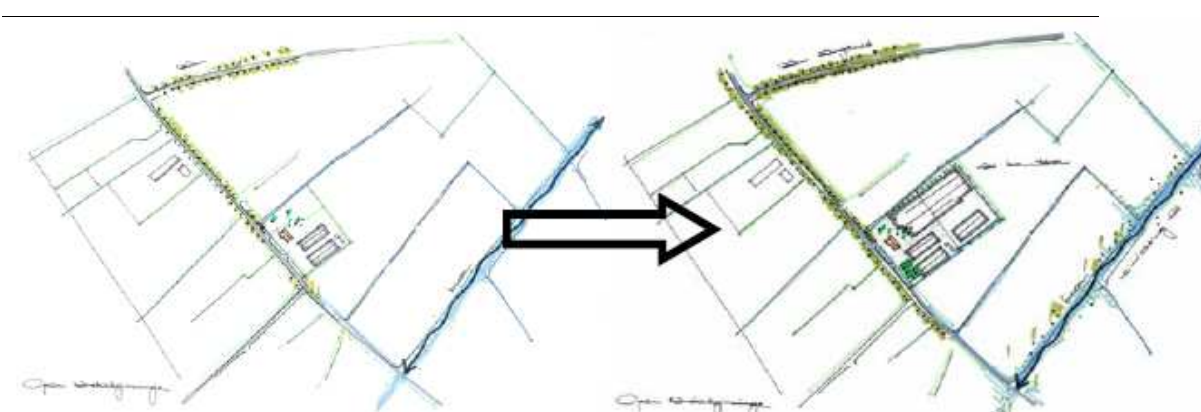
5.3.3 Conclusie effectbeschouwing landschap en mitigerende maatregelen

Door in het nieuwe bestemmingsplan landelijk gebied de bestemmingsregeling over de omgevingskwaliteit op te nemen waarbij bij nieuwe ontwikkelingen moet worden voorzien in een kwaliteitsverbetering van het landschap, zullen de effecten van uitbreidingen van (agrarische) bedrijfsontwikkelingen neutraal uitvallen (0). Dit geldt ook voor mogelijkheden die bij recht dan wel via een afwijking voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen gelden.

Over het geheel genomen is het behouden en versterken van landschappelijke karakteristiek voldoende gegarandeerd met het voorliggende plan waarin initiatiefnemers worden gehouden aan een landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering. Uitbreidingen zullen zodoende gepaard gaan met de realisatie van nieuwe landschapselementen dan wel op het eigen erf dan wel elders in het gebied. Hierbij wordt aangesloten op bestaande maar ook op voormalige groenstructuren, zoals de hakhoutwallen, voorpootstroken en populierenbeplanting. Dit leidt tot een betere inpassing van de bouwvlakken in het landschap (zie ook figuur 5.5 en 5.6, uit de Structuurvisie Buitengebied 2011). Hierdoor worden nieuwe opstallen (deels) aan het oog onttrokken en in veel gevallen zullen ook bestaande gebouwen een betere inpassing krijgen. De landschappelijke samenhang die in het gebied van oudsher aanwezig was wordt hierdoor behouden en mogelijk deels hersteld.

Figuur 5.5.5 Landschappelijke inpassing d.m.v. gebiedseigen binnenplanse kosten

Figuur 5.5.6 Landschappelijke inpassing d.m.v. gebiedseigen buitenplanse kosten

5.4 Cultuurhistorie en archeologie

5.4.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Aan het verkavelingspatroon en het patroon van wegen, waterlopen, bebouwingslinten en beplantingen kan de ontginningsgeschiedenis van het plangebied worden afgelezen. De huidige patronen dateren grotendeels nog uit de ontginningsfase. Daardoor vertegenwoordigen deze patronen een grote historisch-geografische waarde. Plaatselijk zijn deze patronen als gevolg van herverkaveling en voortgaande schaalvergroting van het agrarische landschap slechts gedeeltelijk bewaard gebleven, evenals de houtopstanden- en singels. Verspreid over het plangebied zijn verschillende gebouwen aanwezig met een grote cultuurhistorische waarde. Onder het aspect cultuurhistorie wordt in dit MER de historisch-geografische, bouwhistorische en archeologische waarden verstaan.

Aardkunde

Er zijn door de provincie geen aardkundig waardevolle gebieden aangewezen binnen de gemeente. Op basis van de cultuurhistorische inventarisatie, zoals uitgevoerd ten behoeve van het opstellen van de erfgoedkaart, zijn door de SRE Milieudienst echter wel twee gebieden binnen Schijndel als aardkundig waardevol aangeduid. Met het oog op de status van deze terreinen en het feit dat vooraf kan worden gesteld dat het bestemmingsplan landelijk gebied, mede gezien de ligging van beide aardkundig waardevolle gebieden, niet zal leiden tot onevenredige aantasting van de aardkundige waarden in het plangebied, wordt de aardkunde in deze effectbeoordeling verder buiten beschouwing gelaten.

Historische geografie

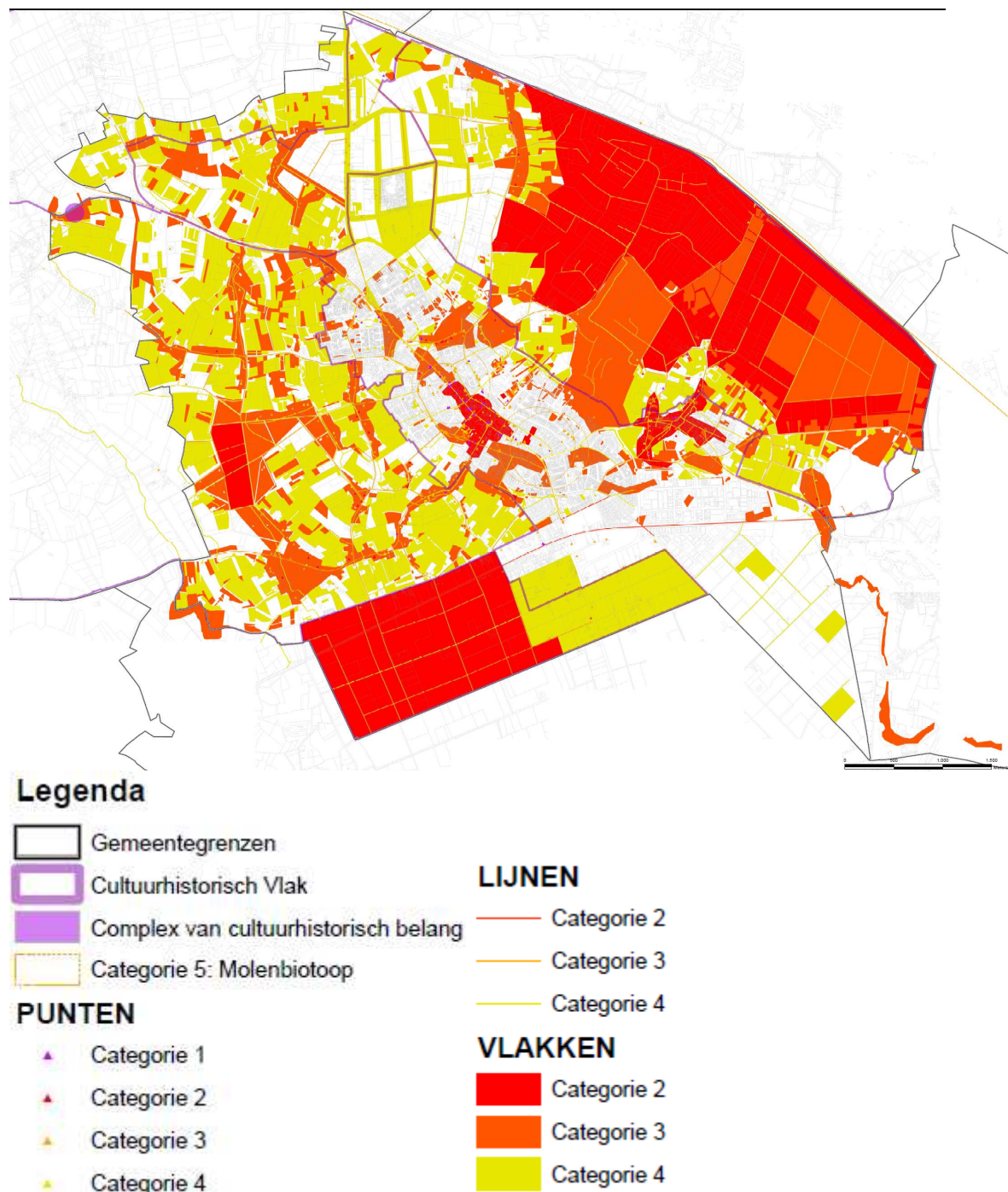
De gemeente Schijndel heeft een rijke cultuurhistorische geschiedenis. Voor een uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar het Landschapsontwikkelingsplan (2005), Schijndels Erfgoed, toelichting op de erfgoedkaart van de gemeente Schijndel (2012) en de cultuurhistorische verkenningen zoals deze in het kader van de ruilverkaveling St. Oedenrode door dr. K.W.H.W. Leenders en Landview cultuurhistorie en landschap zijn uitgevoerd. De Cultuurhistorische beleidskaart (zie figuur 5.2) van de provincie Noord-Brabant biedt inzicht in historisch geografische waarden binnen het plangebied.

De omgeving Wijboschbroek, Molenheide en Rooische Heide worden hierin als gebieden met een zeer hoge historisch-landschappelijke waarde aangeduid. Dit zijn gebieden die in de loop der jaren geen ingrijpende schaalvergroting en/of functieaanpassing hebben gehad. Omwille van hun gaafheid, herkenbaarheid en, in mindere mate, zeldzaamheid worden zij zeer hoog gewaardeerd. Vrijwel het gehele overige deel van de gemeente is aangeduid als een historisch-landschappelijke vlak met hoge waarde. Hier hebben wel grootschalige wijzigingen plaatsgevonden, maar vertonen de relictten nog wel enige samenhang en/of is de vroegere functie van het gebied nog herkenbaar. Deze waarden zijn door de provincie overgenomen in de

Verordening Ruimte in zogeheten cultuurhistorische vlakken. Binnen deze vlakken dient het bestemmingsplan in te zetten op het behoud en waar mogelijk herstel van de cultuurhistorische waarden. Het betreft in Schijndel de Rooische heide en een deel van de Vlagheide, Geelders, Lieseind en Wijboschbroek. Specifieke cultuurhistorische elementen en patronen, zijn naast de, ontginningstructuren, de voorpootstroken en perceels- en laanbeplanting (zoals beschreven in paragraaf 5.1):

- De in 1878 aangelegde goederenspoorlijn Boxtel-Wesel in de Rooische Heide
- De hakhoutbossen aangeplant op rabatten (ophogingen tussen greppels) in het gebied de Geelders
- De wilgen, elzen- en populierensingels in Lieseind
- De onverharde en hoger gelegen zandpaden
- De samenhang tussen verschillende landschapselementen in het Wijboschbroek en de dorpen Wijbosch en Schijndel en buurtschap Houterd

Deze historische geografische waarden zijn overgenomen en uitgewerkt in de cultuurhistorische waardenkaart en cultuurhistorische beleidskaart van de gemeente Schijndel, zie onderstaande figuur.

Figuur 5.5.7 Cultuurhistorische beleidskaart gemeenteSchijndel (bron: Cultuurhistorische waardenkaart provincie Noord-Brabant)

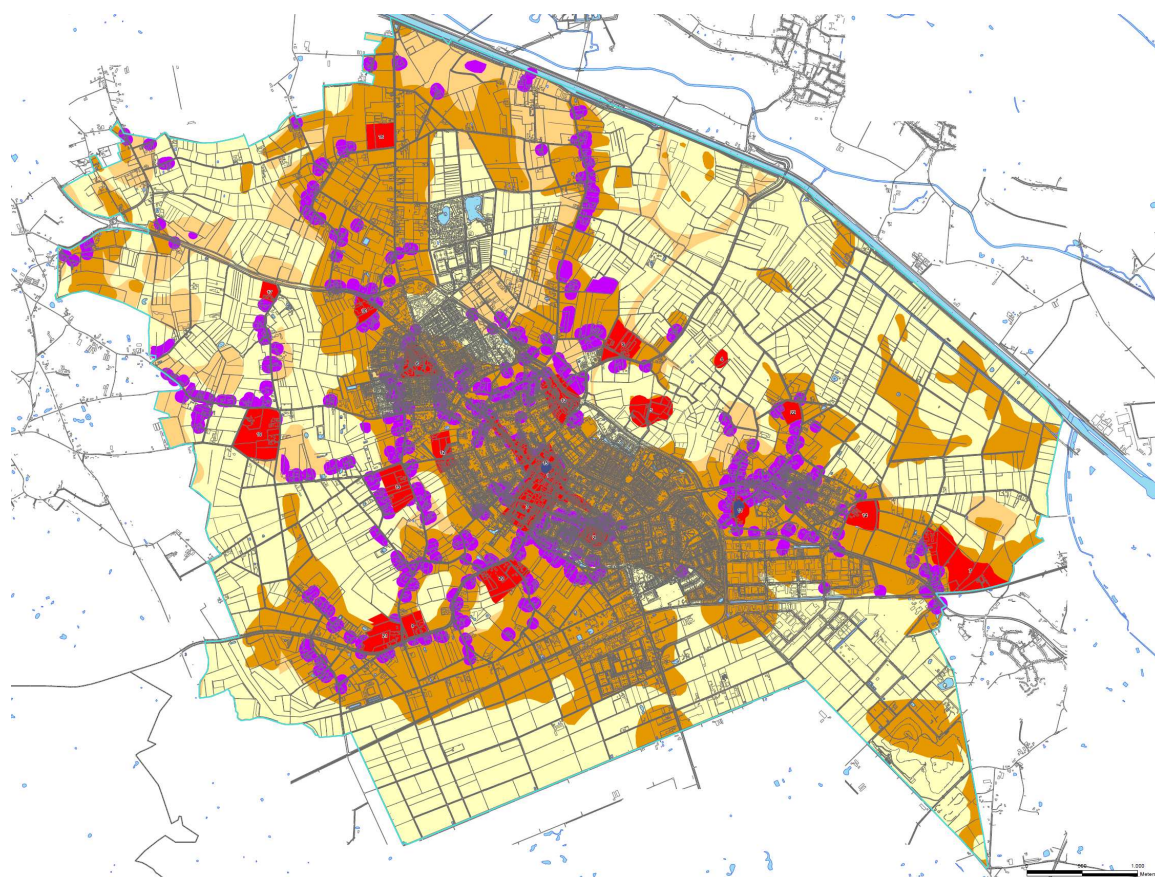
Bouwhistorie

Binnen de gemeente Schijndel bevinden zich 33 rijksmonumenten. 48 panden zijn als gemeentelijk monument aangewezen. Naast de monumenten zijn 58 boerderijen, uit de jaren 1610 tot 1952, door de gemeente aangemerkt als karakteristiek voor de lokale historie. De provincie heeft een aantal complexen aangemerkt die van cultuurhistorisch belang zijn. In Schijndel betreft het een landhuis (kasteel/buithuis) en een langgevelboerderij aan de Gestelseweg 16.

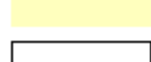
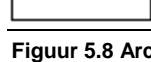
Ten behoeve van de herziening van het bestemmingsplan buitengebied is in 2008 een quickscan uitgevoerd naar alle bekende historische bebouwing in het buitengebied. Deze lijst is door de heemkundekring in 2012 in het kader van deze erfgoedkaart gecontroleerd en in de waardering aangevuld op onder meer de ensemblewaarde. Daarbij is niet alleen naar de al aanwezige panden gekeken op de lijst, maar is deze zo nodig met extra panden aangevuld, beschreven en gewaardeerd. Deze ruim 500 panden en objecten met bouwhistorische waarde zijn opgenomen in de cultuurhistorische waardenkaart.

Archeologie

De archeologische waarden en verwachtingswaarden zijn opgenomen in de archeologische waardenkaart van de gemeente Schijndel (zie figuur 5.3). Een groot deel van het plangebied kent een lage archeologische verwachting. De oude ontginningen ten noorden en zuidwesten van Schijndel kennen een overwegend middelhoge en hoge verwachting. In het ontwerp bestemmingsplan zullen de archeologische waarden opgenomen worden en beschermd worden via een 'omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden' (voorheen aanlegvergunning).

Legenda

- Topografie
- Gemeentegrenzen
- Categorie 1: Archeologisch monument
- Categorie 2: Gebied van archeologische waarde
- Categorie 3: Gebied met hoge verwachting (historische kernen en linten)
- Categorie 4: Gebied met hoge verwachting
- Categorie 5: Gebied met middelhoge verwachting
- Categorie 6: Gebied met lage verwachting
- Categorie 7: Gebied zonder archeologische verwachting

Figuur 5.8 Archeologische verwachtings- en beleidskaart, gemeente Schijndel

5.4.2 Effecten cultuurhistorie en archeologie

Beoordelingscriterium

- Aantasting / kwaliteitsverbetering waardevolle cultuurhistorische elementen

Randvoorwaarden cultuurhistorie en archeologie

- De provincie Noord-Brabant heeft in de Verordening Ruimte aangegeven dat de cultuurhistorische vlakken in het bestemmingsplan beschermd dienen te worden. Het betreft de Rooische heide en een deel van de Vlagheide, Geelders, Lieseind en Wijboschbroek.
- De gemeente heeft een nieuwe cultuurhistorische waarden- en beleidskaart opgesteld die is opgenomen in het bestemmingsplan. Op basis van deze kaart zijn de losse cultuurhistorische elementen beschermd middels een Wro zone waaraan een omgevingsvergunningstelsel is gekoppeld:
 - De historische verkavelingsstructuur en ontginningslijnen
 - De waardevolle heideontginningen
 - Onverharde paden en sloten
- Onderdeel van het gemeentelijk beleid voor het buitengebied is het behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en ensembles. De bescherming van de Rijks- en de gemeentelijke monumenten is afdoende geregeld in het kader van respectievelijk de Monumentenwet 1988 en de gemeentelijke erfgoedverordening (2010). Om een overlap te voorkomen bevat het bestemmingsplan hier geen regels voor.
- In het bestemmingsplan zijn de archeologische waarden opgenomen worden en (indien noodzakelijk) beschermd worden via een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden.

Effectbeoordeling cultuurhistorie

Ten aanzien van de effecten voor cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) zullen de effecten, evenals bij het aspect landschap, beperkt zijn. Als het gaat om de bouwhistorie bepalen de Monumentenwet en de gemeentelijke erfgoedverordening (Gemeente Schijndel, 2010) dat monumenten en waardevolle gebouwen behouden dan wel versterkt moeten worden. In de toetsing van ruimtelijke initiatieven binnen het bestemmingsplan buitengebied zal specifiek rekening gehouden worden met het behoud van de bestaande monumentale en bouwhistorische waarden.

Ook de historisch-geografisch waardevolle patronen en elementen zullen naar verwachting niet of nauwelijks aangetast worden als gevolg van de uitbreiding van het agrarisch bouwvlak.

Dit gezien de voorwaarden die de gemeente stelt aan nieuwe ontwikkelingen, waarbij ook de cultuurhistorische waarden (voor wat betreft de historische geografie) beschouwd moeten worden. In het bestemmingsplan worden een groot deel van de aanwezige en beschreven historisch geografische waarden bovendien expliciet beschermd door de specifieke aanduidingen. Ook voor de uitbreiding van agrarische bouwvlakken en kleinschalige recreatieve ontwikkelingen geldt de kwaliteitseis voor landschap.

Door de verdere versterking als gevolg van de schaalvergroting in de landbouw kunnen kleine dan wel solitaire landschapselementen (met name erfbepanting en perceelbepanting) in specifieke gevallen in de knel raken, maar al met al is behoud van cultuurhistorische waarden (onder ander door het investerings- en inpassingseis) voldoende geborgd in het voorliggende bestemmingsplan landelijk gebied. Dit leidt tot een neutrale beoordeling van het effect op cultuurhistorie.

Effectbeoordeling archeologie

Ten aanzien van nieuwvestiging van agrarische bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. In het bestemmingsplan zal een aanlegvergunningstelsel opgenomen worden voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, inclusief de verplichting tot archeologisch onderzoek. Daardoor is de kans op aantasting van archeologische waarden zoveel mogelijk beperkt binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Aantasting van archeologische waarden is aldus niet aannemelijk. De te beschermen waarden zijn opgenomen in de archeologische waardenkaart van de gemeente Schijndel (SRE Milieudienst, 2012) en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect wordt als neutraal beschouwd.

5.4.3 Conclusie effectbeschouwing cultuurhistorie en archeologie

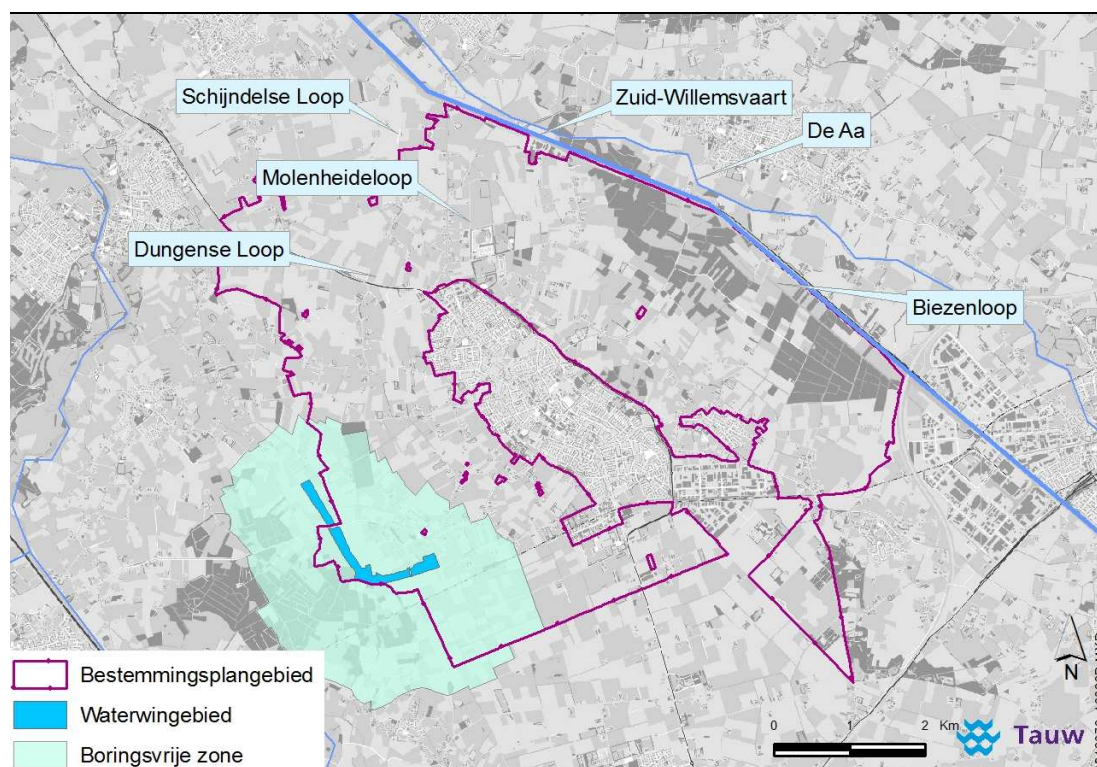
De effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het plangebied concentreren zich op de bovengrondse cultuurhistorie. Het effect op de cultuurhistorie en archeologie in het landelijk gebied van Schijndel is neutraal (0). Dit als gevolg van de borging en bescherming van de cultuurhistorische en archeologische waarden in het bestemmingsplan en de eisen voor kwaliteitsverbetering die aan agrarische en recreatieve ontwikkelingen gesteld worden.

5.5 Water

5.5.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Oppervlaktewatersysteem

De waterlopen stromen min of meer van het zuidoosten naar het noord(west)en. Voorbeelden daarvan zijn de Biezen Loop, Molenheideloop, Dungense Loop, Schijndelseloop en Beeksche Waterloop. Het water dat door de waterlopen ten noordoosten van de Schijndelseloop stroomt, komt uit in de Aa. Het water dat door de Beeksche Waterloop stroomt, komt uit in de Dommel. De Zuid-Willemsvaart vormt de noordelijke grens van de gemeente en is gelegen in het beekdal van de Aa. Hierdoor wordt de natuurlijke werking van het watersysteem in het Aa dal negatief beïnvloed.

Figuur 5.9 Waterlopen, waterwingebied en boringsvrijezone

Grondwatersysteem

De Aa en de Zuid-Willemsvaart geven een kweldruk richting het Wijboschbroek, waardoor hier de hoogste grondwaterstanden binnen de gemeente zijn te vinden. Langs de waterlopen treedt lokaal kwel op. De hoger gelegen delen tussen de waterlopen kenmerken zich door een

intermediaire zone, waarvan uit ervaring bekend is dat meestal infiltratie optreedt. De kern Schijndel is dus op een infiltratiezone gebouwd. Hemelwater dat hier infiltreert, stroomt in noordwestelijke richting (de stroming van zowel het freatische grondwater als het grondwater uit het eerste watervoerende pakket is noordwestelijk) en komt gedeeltelijk langs de waterlopen en in het Wijboschbroek als kwelwater weer aan het oppervlak.

Waterketen

In het plangebied is een waterwingebied en een boringsvrijzone aanwezig. Deze gebieden zijn van belang voor de waterketen waarbij schoon drinkwater wordt aangeleverd.

Het afvalwater vanuit de kernen wordt afgevoerd naar de hoofdgemalen Schijndel en Duin, waarna het afvalwater via een persleiding naar zuivering in Dinther wordt verpompt. Voor de afvoer van afvalwater vanuit het buitengebied is drukriolering aangelegd en op een 27-tal locaties IBA's (individuele Behandeling van Afvalwater).

5.5.2 Effecten op water

Voor het criterium water wordt een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten voor waterberging en het behoud en herstel van het watersysteem. Evenals op het behoud en herstel van het waterbergend vermogen. De intensieve veehouderijen zijn niet functioneel gebonden aan het oppervlaktewatersysteem, dat van de grondgebonden bedrijven beperkt. De effecten van deze bedrijven op het watersysteem zijn om deze reden dus in kwantitatieve en kwalitatieve beperkt.

In het bestemmingsplan is nieuwsvestiging van bedrijven bovendien niet mogelijk. Het effect van de uitbreidingsmogelijkheden dan wel omschakelmogelijkheden naar grondgebonden landbouw wordt als verwaarloosbaar beschouwd.

De uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven hebben wel invloed op het waterbergend vermogen van het gebied. De uitbreidingsmogelijkheden leiden tot meer vierkante meters verharding in het landelijk gebied. In dat geval dient deze verharding echter door de initiatiefnemers te worden opgevangen dan wel gecompenseerd. Bij concrete wijzigingen wordt hiertoe de watertoets doorlopen, waarbij de uitbreiding van bouwvlakken of differentiatievlakken hydrologisch neutraal dienen te zijn. Het effect wordt om die reden als neutraal beoordeeld.

Op basis van een advies van de twee waterschappen De Dommel en Aa en Maas, is de volgende vertaling van het gebiedsgerichte beleid in het bestemmingsplan opgenomen:

- leggerwatergangen zijn als 'Water' bestemd
- de natte natuurparels Wijboschbroek en Elderbroek en bijbehorende beschermingszone zijn via een dubbelbestemming 'Waarde-Attentiegebied EHS opgenomen
- de bestaande Ecologische Verbindingszone (EVZ) langs de Beeksche waterloop is bestemd en de realisatie in het zoekgebied EVZ is mogelijk gemaakt

- het waterwingebied is bestemd
- rioolgemalen en riooltransportleiding zijn bestemd
- in de regeling zijn, waar ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden worden geboden die gepaard gaan met een vergroting van het verhard oppervlak, voorwaarden opgenomen ten behoeve van het 'hydrologisch neutraal ontwikkelen'
- waterbergingsgebieden ten behoeve van de opvang van afgekoppeld regenwater in de regio zijn aangeduid

5.6 Woon- en leefklimaat

5.6.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Geur

De regelgeving inzake geurhinder van veehouderijen is vastgesteld in de Wet geurhinder en veehouderij (verder Wgv) en is sinds 1 januari 2007 van toepassing. De wet kent diercategorieën waarvoor een geuremissie factor is vastgesteld, zoals vleesvee, varkens, schapen en legkippen. Daarnaast kent de wet diercategorieën, zoals melkrundvee en paarden, waarvoor een vaste afstand geldt tussen het emissiepunt van de stal en een geurgevoelig object, zoals een woonhuis. De wet geeft de gemeente de mogelijkheid om via een verordening lokaal beleid vast te stellen voor de geurbelasting en de vaste afstanden. Dit om een gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De vaste afstanden kunnen daarbij worden verkleind.

In de gemeente Schijndel is na het van kracht worden van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) echter geen lokale geurverordening vastgesteld. Daarmee zijn de grenswaarden die in de Wgv vermeld staan het toetsingskader voor geurhinder. Dat betekent dat er voor het verlenen van een vergunning aangetoond moet zijn dat de voorgrond belasting binnen de bebouwde kom niet meer dan 3 OU/m³, en buiten de bebouwde kom niet meer dan 14 OU/m³ zal worden.

Tabel 5.2 De standaard normen uit de Wgv

	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom
Concentratiegebied	3 ou/m ³	14 ou/m ³
Niet-concentratiegebied	2 ou/m ³	8 ou/m ³

Voor de grondgebonden veehouderij gelden vaste afstanden tussen de veehouderij en geurgevoelige objecten die niet worden beïnvloed door de omvang van de (melk)veehouderij. Deze paragraaf gaat daarom met name in op het effect vanuit de intensieve veehouderij.

Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit wordt in Schijndel bepaald door de achtergrondconcentratie NO₂ en PM10. In de achtergrondconcentraties zijn de bijdrages van de bestaande intensieve veehouderijen

inbegrepen. In de huidige situatie worden de grenswaarden van fijn stof en stikstofdioxide niet overschreden. Het gaat om fijn stof emissies door met name wegverkeer en landbouw. Ruimtelijk gezien wordt het grootste aandeel veroorzaakt door het wegverkeer. Het aandeel vanuit de landbouw wordt veroorzaakt door fijn stof emissie vanuit de stallen.

In mei 2010 is de Handreiking fijn stof en veehouderijen vastgesteld. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor een veehouderij wordt de emissie van fijn stof getoetst worden aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Dit staat in artikel 5.16 van de Wet milieubeheer. Een vergunning voor een oprichting of uitbreiding van een veehouderij kan in principe verleend worden indien er geen overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt. Is er toch sprake van een overschrijding, dan kan de vergunning alleen verleend worden indien de luchtkwaliteit door het project niet of niet in betekenende mate verslechterd.

Voor fijn stof gelden de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie fijn stof van maximaal 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- Een daggemiddelde concentratie fijn stof van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, die maximaal 35 dagen per jaar mag worden overschreden

Via een apart traject (zogenaamde inzoomactie) in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) worden fijn stof knelpunten bij veehouderijen opgelost. De knelpunten liggen volledig bij (grotere) pluimveebedrijven. Het pluimvee heeft verhoudingsgewijs namelijk een grotere fijn stof emissie dan andere diersoorten. De mogelijke ontwikkelingen in de gemeente worden getoetst aan de handreiking en het NSL.

In het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is onderzoek gedaan naar fijn stof voor intensieve veehouderijen op landelijke schaal. Er is tijdens dit onderzoek gekeken naar mogelijke knelpunten binnen iedere gemeente. Binnen de gemeente Schijndel zijn destijds geen knelpunten aangetroffen [Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit, 2009].

Gezondheid

Ontwikkelingen in de intensieve veehouderij, zoals de al lang lopende schaalvergroting en in het bijzonder de ontwikkeling rond megastallen, hebben geleid tot discussies over de gezondheidsrisico's van de intensieve veehouderij door de verspreiding van zoönosen. Zoönosen zijn infectieziekten veroorzaakt door micro-organismen die kunnen overgaan van dieren op mensen.

Door de verschillende griepuitbraken, waaronder de recente Q-koortsuitbraak, die samenhangt met het intensief houden van melkgeiten, en de ontdekking van een resistente MRSA-bacterie in de veehouderijketen enige jaren geleden, is deze discussie in een stroomversnelling gekomen.

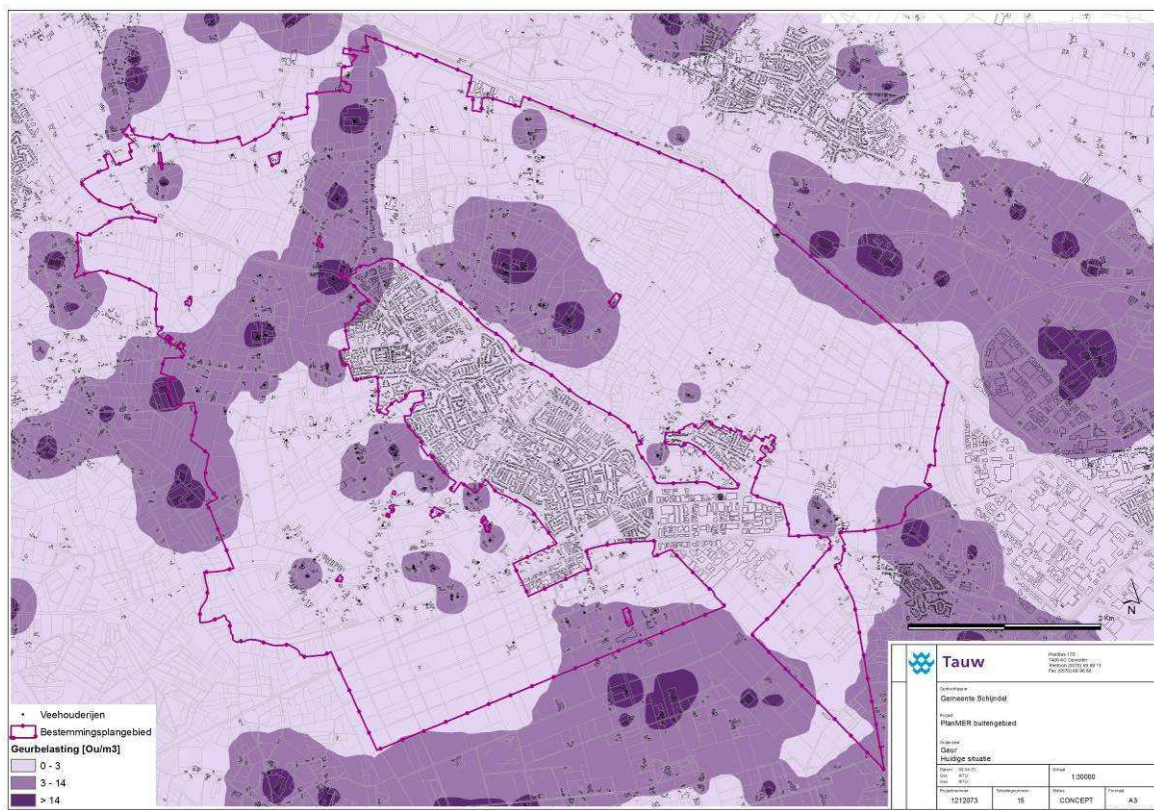
De bedrijfsvoering van het merendeel van de (intensieve) veehouderijen is er in de huidige situatie nog niet op gericht om verspreiding van zoönosen te voorkomen. Ook bestaat er nog veel onduidelijkheid met betrekking tot de verspreidingsmechanismen en de kritische factoren die de kans op verspreiding succesvol kunnen beperken. Ondanks veel recent (literatuur) onderzoek¹⁶ is er nog geen (landelijk) beleid ontwikkeld op het tegengaan van de verspreiding van zoönosen. Van een autonome ontwikkeling op dit vlak is dan ook geen sprake.

5.6.2 Effecten

Geur

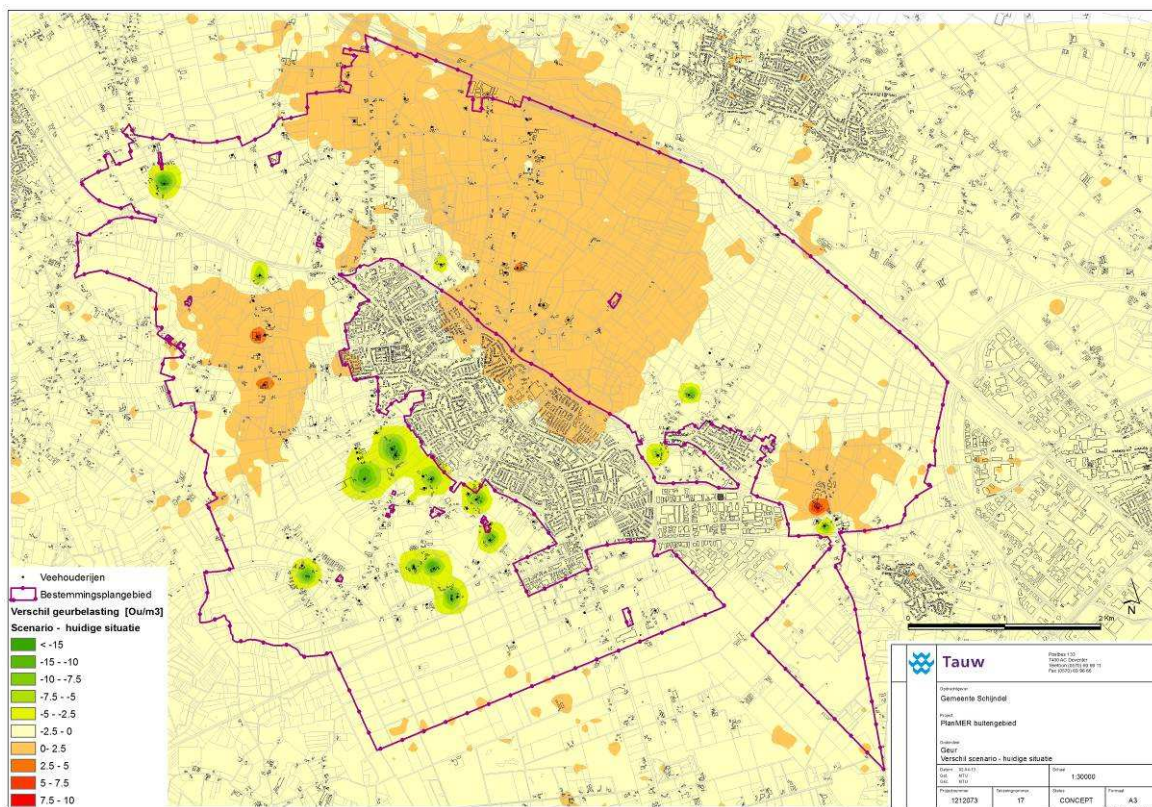
Op basis van de inventarisatie die is uitgevoerd voor de gebiedsgerichte verspreidingsberekeningen voor stikstof is de huidige achtergrond geurbelasting vastgesteld. In de onderstaande figuur is het resultaat van die berekeningen weergegeven. De figuur laat zien dat er met name in het noorden van de aangesloten woonbebouwing van Schijndel, sprake is van een verhoogde blootstelling aan geur, met mogelijke hinder tot gevolg.

¹⁶ Voor deze paragraaf is gebruik gemaakt van de volgende drie bronnen: 1: het 2008 RIVM briefrapportnr. 215011002; 2: het onderzoek van IRAS Universiteit Utrecht, NIVEL en RIVM dd 7 juni 2011 naar de mogelijke effecten van intensieve-veehouderij op de gezondheid van omwonenden en 3: het GGD informatieblad Intensieve Veehouderij en Gezondheid Update 2011

Figuur 5.10 Achtergrond geurbelasting in de huidige situatie: een cumulatie van de geurbeleving veroorzaakt door intensieve veehouderijen

Om vast te stellen wat het nieuwe bestemmingsplan voor gevolgen zou kunnen hebben op de geurbeleving vanuit de intensieve veehouderij is voor scenario 5, waarbij is uitgegaan van 5% stoppers per jaar en 10% groeiers, opnieuw de gecumuleerde achtergrondbelasting vastgesteld. In de onderstaande figuur is het verschil weergegeven met de huidige situatie.

Figuur 5.11 Effect op de gecumuleerde achtergrond geur concentratie: het verschil tussen scenario 5 en de huidige situatie

De bovenstaande figuur laat zien in door de dynamiek in de sector, waardoor een groot deel van de veehouderijen zal stoppen, de achtergrondbelasting af zal nemen. Op een aantal plaatsen in het buitengebied is nog wel sprake van een beperkte toename van de achtergrondbelasting, veroorzaakt door de groeiende intensieve veehouderijen in het buitengebied.

Bij de vergunningverlening wordt de grenswaarde voor de voorgrondbelasting gehanteerd waardoor onacceptabele piekbelastingen niet zullen ontstaan. Deze individuele grenswaarde is niet meegenomen in de gepresenteerde berekeningen omdat die zeer uitgebreid is. Daarom zal de feitelijke toename van de gecumuleerde achtergrondbelasting kleiner zijn dan is uitgerekend (worst case versus werkelijke individuele uitbreidingen met geuremissie).

Voor wat betreft de grondgebonden (melk)veehouderij geldt dat het aantal veehouderijen af zal nemen. Rondom deze percelen zal de geurhinder vanzelfsprekend minder worden. Op de

plaatsen waar sprake is van een uitbreiding van het aantal dieren neemt de beleving van de geur wel toe, ondanks dat zich dat niet vertaalt in een vergroting van de aan te houden afstand in de vergunningvoorschriften.

Luchtkwaliteit

Overschrijdingen van grenswaarden door uitbreidingen van stallen in de toekomst kunnen niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) wordt afgegeven als de norm voor fijn stof wordt overschreden. Een aanvraag voor een uitbreiding van een bestaande stal moet dus altijd voldoen aan de grenswaarden.

De verwachting is dat per saldo sprake zal zijn van een afname van fijn stof vanuit agrarische bedrijven, mede door de verbeterde filtertechnieken. Het transport van en naar de agrarische bedrijven heeft geen relevant effect op de luchtkwaliteit. Zowel voor bestaande als voor nieuwe situaties (na uitbreidingen) geldt dat de normen voor luchtkwaliteit niet overschrijden mogen worden. Middels steeds effectievere nabehandelingstechnieken en huisvestingssystemen kunnen eventueel nieuwe knelpunten worden voorkomen.

Daarom wordt bij de uitvoering van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied geen knelpunt verwacht ten aanzien van de grenswaarden voor de luchtkwaliteit binnen het plangebied.

Voor de lokale effecten vanuit de stallen geldt dat deze, met de inzet van de techniek, per dossier mitigeerbaar zullen zijn, en op basis van sectorale wet- en regelgeving zullen worden gereguleerd.

Gezien de geringe fijn stof toename door een relatief kleine verkeersbijdrage zijn er ook langs de wegen geen effecten te verwachten. De voorgenomen activiteit (de mogelijkheden tot uitbreidingen) draagt niet in betekende mate bij aan de luchtverontreiniging in het gebied. Het effect op fijn stof wordt als neutraal beschouwd.

Geluid

Voor geluid moet onderscheid gemaakt worden tussen het geluid dat afkomstig is van geluidbronnen binnen de inrichtingsgrenzen (vooral ventilatoren, laden en lossen) en geluid afkomstig van verkeer rijdend op de openbare weg (onder andere van en naar de agrarische bedrijven).

Geluid afkomstig van de bedrijven

Geluid direct afkomstig van de agrarische bedrijven is gereguleerd in de Wet milieubeheer (Wm) en valt onder de noemer industrielawaai. Door middel van geluidgrenswaarden afgestemd op de aard van de omgeving wordt voorkomen dat ondervonden hinder bij geluidgevoelige bestemmingen (zoals woningen en scholen) te hoog wordt.

Een aantal bedrijven ligt in de referentiesituatie op ruime afstand van geluidgevoelige bestemmingen. Omdat er geen bedrijfsverplaatsingen zijn voorzien zijn er dus geen effecten te verwachten voor het aspect geluid. Voor eventuele bedrijfsuitbreidingen blijven in principe dezelfde geluidgrenswaarden (en daarmee het invloedsgebied van geluid) van toepassing. Daardoor kan het wel noodzakelijk zijn dat geluidreducerende voorzieningen aan de geluidbronnen getroffen worden om hieraan te kunnen voldoen. Het effect als gevolg van de bestemmingsplan op het criterium geluid wordt daarmee als neutraal beoordeeld.

Wegverkeerslawaaï

Geluid als gevolg van wegverkeer, waaronder het verkeer van en naar de agrarische bedrijven, valt onder het regiem van de Wet geluidhinder (Wgh). Uit paragraaf 5.6 blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen beperkt zal zijn. Het effect als gevolg van de bestemmingsplan op het criterium geluid wordt daarmee als neutraal beoordeeld.

Gezondheid

Zoals in paragraaf 3.1 is omschreven zal er gedurende de planperiode sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Veel van de kleinere bedrijven zullen stoppen. Dat betekent dan veel van de mogelijke bronnen van zoonosen zullen verdwijnen en de afstand tussen de bedrijven toe zal nemen.

Daarnaast zal er op de groeiende bedrijven sprake zijn van een toename van de schaalgrote. In potentie is dat een risico-factor: hoe meer dieren er op een korte afstand bij elkaar zijn, des te groter het risico op een uitbraak. Echter, de schaalvergroting gaat ook samen met een vermindering van het aantal dierbewegingen, vooral omdat er op een moderne intensieve veehouderij, steeds vaker sprake is van een zo lang mogelijke keten binnen hetzelfde bedrijf. Daardoor wordt het risico van de introductie van ziektekiemen uit andere bedrijven sterk terug gebracht.

Ook geldt dat er van een zich niet ontwikkelend bedrijf geen investeringen verwacht kunnen worden die zich richten op de preventie van het verspreiden van ziektekiemen. Bij het bouwen van nieuwe stallen is er ruimte voor procesgeïntegreerde maatregelen die de kans op verspreiding kunnen verkleinen. Vanwege het grote interne belang om uitbraken te voorkomen is het te verwachten dat, ook zonder regelgeving, moderne bedrijfssystemen de kans op een uitbraak zo ver als mogelijk zullen terugdringen.

Het is dus de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen. Netto wordt het effect als neutraal (0) beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is.

5.7 Verkeer

5.7.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De provinciale weg N 617/N637 is de belangrijkste hoofdroute om de gemeente van het noorden of zuiden te bereiken. Daarnaast is de N 618 van oost naar west een belangrijke ontsluiting naar de A2. Voor de functies in het landelijk gebied zijn met name de secundaire wegen van belang. Het zijn de wegen die voornamelijk door bewoners en agrarisch verkeer worden gebruikt.

In de autonome situatie zal, conform de landelijke trend, het aantal verkeersbewegingen op de lokale wegen toenemen met circa 1 % .

De provinciale weg N 279 langs de Zuidwillemsvaart wordt verbreed binnen de komende planperiode. Verwacht wordt dat dit leidt tot een afname van het 'sluipverkeer' door Schijndel.

5.7.2 Effecten op verkeer

De toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven is beperkt en zal voor de capaciteit van de lokale wegen niet tot problemen leiden. Dit geldt ook voor de ontwikkelingsmogelijkheden die worden geboden in vrijkomende agrarische gebouwen en als nevenfunctie. Functies als restaurants en grootschalige recreatieve voorzieningen worden niet toegestaan in het plangebied, de ontwikkelingsruimte die wordt geboden aan kleinschalige recreatieve voorzieningen leiden in het maximale groeiscenario tot een beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen. Aangezien het hier in alle gevallen kleinschalige ontwikkelingen betreffen, en de verkeersaantrekkende werking afgestemd dient te zijn op de bestaande ontsluiting, leiden ook deze ontwikkelingsmogelijkheden niet tot negatieve effecten op het verkeerssysteem.

Aandachtspunt vormt de verkeersveiligheid op het lokale wegennet. Over het algemeen kan worden gesteld dat, mede gezien de huidige situatie, de verkeersveiligheid in elk van de onderzochte scenario's adequaat blijft. Op specifieke locaties kunnen echter door plaatselijke schaalvergroting en de toename van het aantal vrachtverkeersbewegingen op de smalle lokale wegen zonder vrijliggende fietspaden onveilige situaties ontstaan. De verschillende scenario's zijn hierin echter niet onderscheidend.

5.7.3 Compenserende en mitigerende maatregelen

Daar waar sprake is van bedrijfsuitbreiding en een (beperkte) toename van het vrachtverkeer kan leiden tot conflictsituaties met betrekking tot de verkeersveiligheid dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden. Hierbij kan worden gedacht aan snelheidsbeperkende maatregelen en het verbreden van de passeerruimte door het aanleggen van grasbetontegels langs de weg dan wel het inrichten van passeerhavens.

6 Conclusies

Ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan zijn er aangepaste bouw- en gebruiksmogelijkheden en is de bescherming van waarden (in algemene zin) beter geregeld. Met name de uitbreidingsmogelijkheden van agrarisch bouwvlakken is gereguleerd. Over het geheel genomen wordt het milieu door het nieuwe bestemmingsplan beter beschermd. In onderstaande tabel wordt per aspect de score van de effectbeschrijving per milieuthema weergegeven.

Tabel 6.1 Score effectbeschrijving per milieuthema, bestemmingsplan Landelijk gebied t.o.v. de referentiesituatie(s)

Milieuaspecten	Criterium	Waardering bestemmingsplan Landelijk gebied (scenario 5)
Natuur	Natura2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten	0
	EHS	0
	Soorten	0
Landschap	Landschappelijke karakteristiek	0
Cultuurhistorie / archeologie	Archeologie en aardkunde	0
	Cultuurhistorie	0
Verkeer	Knelpunten verkeersveiligheid	0
Water	Water	0
Leefomgeving	Geur	0
	Fijn stof	0
	Geluid	0
	Gezondheid	0

6.1 Natuur

6.1.1 Natura2000-gebieden

De ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, zijn redelijkerwijs uitvoerbaar als het gaat om de bescherming van Natura2000-gebieden.

- Er is geen sprake van toename van stikstofdepositie op beschermde habitattypen ten gevolg van uitbreiding bouwvlakken. Aangewezen habitat- en vogelrichtlijnsoorten zijn voor stikstofdepositie minder gevoelig dan de aangewezen habitattypen. Daarom zijn effecten op instandhoudingsdoelstellingen uit te sluiten

- De uitbreidingsmogelijkheden voor recreatief medegebruik leiden niet tot toename van stikstofdepositie door recreatief verkeer. Op basis van trends in bezoekersaantallen wordt er namelijk geen toename aan recreanten verwacht. Daarom zijn effecten op instandhoudingsdoelstellingen uit te sluiten
- De aanleg van recreatieve voorzieningen en plaatselijke toename van recreatieve druk, leiden niet tot verstoring van aangewezen soorten of habitattypen in Natura2000-gebied. In de gebiedsbestemming is vastgelegd dat de natuurwaarden moeten worden behouden. Deze taak ligt bij de beheerders van de gebieden. Door bijvoorbeeld kwetsbare gebiedsdelen af te schermen voor publiek kan aantasting worden voorkomen. Daarom zijn effecten op instandhoudingsdoelstellingen uit te sluiten

Het effect op Natura2000-gebieden is daarom neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

6.1.2 Beschermde natuurmonumenten

De ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, zijn redelijkerwijs uitvoerbaar als het gaat om de bescherming van Beschermde Natuurmonumenten.

- De voedselarme milieus in nabijgelegen Beschermde Natuurmonumenten worden niet geschaad:
 - Er is geen sprake van een toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige (delen van) Beschermde Natuurmonumenten ten gevolge van agrarische bouwvlakuitbreiding
 - Er is geen toename van recreatief verkeer. Hierdoor is er dus ook geen toename van stikstofdepositie
- De aanleg van recreatieve voorzieningen en plaatselijke toename van recreatieve druk, leiden niet tot verstoring van vogels of aantasting van natuurschoon. In de gebiedsbestemming is vastgelegd dat de natuur- en landschapswaarden moeten worden behouden. Deze taak ligt bij de beheerders van de gebieden. Aantasting kan worden voorkomen door bijvoorbeeld kwetsbare gebiedsdelen af te schermen voor publiek

Het effect op Beschermde natuurmonumenten is daarom neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

6.1.3 EHS

De ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, zijn redelijkerwijs uitvoerbaar betreft de bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en andere provinciaal beschermde natuurgebieden.

- Het behoud van natuur- en landschapswaarden is opgenomen als doeleinde voor de bestemmingen in de gerealiseerde EHS
- De gebieden binnen de EHS zijn correct bestemd
- Realisatie van Ecologische Verbindingszones is via een wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt

Het effect op de EHS is daarom neutraal (0) ten opzichte van de referentiesituatie.

6.1.4 Soorten

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvan op voorhand te zeggen is dat het zal leiden tot schade aan beschermde soorten. Ruimtelijke ontwikkelingen die voortvloeien uit de bestemmingsplanwijziging moeten worden getoetst wanneer zij mogelijk beschermde soorten schaden. Deze toetsing is pas nodig wanneer ontwikkelingen daadwerkelijk worden uitgevoerd. Daarom vormt de Flora- en faunawet geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Het effect op soorten is daarom neutraal (0).

6.2 Overige aspecten

6.2.1 Landschap

Door in het nieuwe bestemmingsplan landelijk gebied de bestemmingsregeling over de omgevingskwaliteit op te nemen waarbij bij nieuwe ontwikkelingen moet worden voorzien in een kwaliteitsverbetering van het landschap, zullen de effecten van uitbreidingen van (agrarische) bedrijfsontwikkelingen neutraal uitvallen (0). Dit geldt ook voor mogelijkheden die bij recht dan wel via een afwijking voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen gelden.

Over het geheel genomen is het behouden en versterken van landschappelijke karakteristiek voldoende gegarandeerd met het voorliggende plan waarin initiatiefnemers worden gehouden aan een landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering. Uitbreidingen zullen zodoende gepaard gaan met de realisatie van nieuwe landschapselementen dan wel op het eigen erf dan wel elders in het gebied.

Dit effect op de landschappelijke karakteristiek wordt als neutraal (0) beoordeeld.

6.2.2 Cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) en archeologie

Ten aanzien van nieuwvestiging van agrarische bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. Ten aanzien van de effecten voor cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) zullen de effecten, evenals bij het aspect landschap, beperkt zijn. Het effect op de cultuurhistorie en archeologie in het landelijk gebied van Schijndel wordt beoordeeld als neutraal (0). Dit als gevolg van de borging en bescherming van de cultuurhistorische en archeologische waarden in het bestemmingsplan en de eisen voor kwaliteitsverbetering die aan agrarische en recreatieve ontwikkelingen gesteld worden

Het effect wordt daarom neutraal (0) beoordeeld.

6.2.3 Water

Het bestemmingsplan heeft geen effect op het peilbeheer dan wel het waterbergend vermogen. Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen, de watertoets is het instrument om water een plek te geven in de ruimtelijke ontwikkeling. Het effect op water is zowel op de veerkracht van het watersysteem als op het waterbergend vermogen neutraal (0) beoordeeld.

Het effect op water is zowel op de veerkracht van het watersysteem als op het waterbergend vermogen neutraal (0) beoordeeld.

6.2.4 Verkeer

In het kader van het bestemmingsplan nemen de verkeersintensiteiten in het plangebied naar verwachting weliswaar toe maar gezien de beperkte omvang van de toename zal de verkeersveiligheid naar verwachting nagenoeg gelijk blijven. Het effect op verkeer is als neutraal (0) beoordeeld.

Het effect op verkeer is als neutraal (0) beoordeeld.

6.2.5 Geluid

De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt leiden niet tot verandering in de gebiedseigenschappen wat betreft (industrie)lawaai in relatie tot de omgeving. Doordat de toename van het aantal verkeersbewegingen gering is, zal ook het wegverkeerslawaai naar verwachting geen knelpunten opleveren. Het effect op geluid is als neutraal (0) beoordeeld.

Het effect op geluid is als neutraal (0) beoordeeld.

6.2.6 Geur

De conclusie is dat de geurhinder in delen van het buitengebied af zal nemen door de stoppende bedrijven. Op een aantal plaatsen in het buitengebied is nog wel sprake van een beperkte toename van de achtergrondbelasting, veroorzaakt door de groeiende intensieve veehouderijen

in het buitengebied. In de beoordeling van dit aspect laten we beide effecten tegen elkaar wegvallen zodat het effect voor geur is vastgesteld als “neutraal”.

De effecten van het plan op geurhinder zijn zodoende als neutraal beoordeeld (0).

6.2.7 Luchtkwaliteit

Overschrijdingen van grenswaarden voor de emissie van fijn stof door uitbreidingen van stallen kunnen in de toekomst niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) kan worden afgegeven als de norm voor fijn stof (of NO₂) wordt overschreden.

Gezien de geringe toename van fijn stof door een relatief kleine verkeersbijdrage vanuit de agrarische sector zijn er ook langs de wegen geen effecten te verwachten. De voorgenomen activiteit (de mogelijkheden tot uitbreidingen) draagt namelijk niet in betekende mate bij aan de luchtverontreiniging in het gebied. Het effect op luchtkwaliteit is als neutraal (0) beoordeeld.

Het effect op luchtkwaliteit is als neutraal (0) beoordeeld.

6.2.8 Gezondheid

Gezien de huidige ontwikkelingen in de agrarische sector neemt het aantal veehouderijen af, waarmee het risico op verspreiding van dierziekten wordt beperkt. Anderzijds neemt in potentie het risico toe door de schaalvergroting in de sector. Echter, de schaalvergroting gaat ook samen met een vermindering van het aantal dierbewegingen, bovendien zal bij die bedrijven die uitbreiden in toenemende mate geïnvesteerd worden in het voorkomen van verspreiding van ziektekiemen. Netto wordt het effect als neutraal beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is

Het effect op gezondheid is als neutraal (0) beoordeeld.

6.3 Uitvoerbaarheid bestemmingsplan

Het voorgenomen bestemmingsplan Landelijk Gebied Schijndel geeft uitwerking aan vastgesteld beleid voor het gebied. Het plan faciliteert met name landbouwkundige ontwikkelingen in het gebied. Het beleid uit de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant is overgenomen in het bestemmingsplan.

Voorliggend planMER toont aan dat als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan geen knelpunten ontstaan op het gebied van wet- en regelgeving. Speciale aandacht in dit planMER is uitgegaan naar mogelijke effecten van de ontwikkelruimte die aan agrarische bedrijven geboden wordt. Voor het onderdeel ecologie ligt hier een uitvoerige scenarioanalyse aan ten grondslag. De resultaten van de scenario's hebben aangetoond dat de ontwikkelruimte in het reële scenario onder voorwaarden geen negatieve effecten heeft op verzuring en eutrofiering.

Tevens zijn voor geen van de overige aspecten negatieve effecten te verwachten.

Daarmee is vastgesteld dat er ten aanzien van de Natuurbeschermingswet geen belemmeringen worden verwacht die het voorliggende plan onuitvoerbaar zouden kunnen laten zijn.

6.4 Vervolgproces

Het uitgevoerde MER wordt bij het besluit gevoegd. Op dat moment start de toetsingsfase. Het MER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In het ontwerpbestemmingsplan zijn de punten uit het MER overgenomen. Vervolgens vindt toetsing door de Commissie voor de m.e.r. plaats. Dit is een verplicht onderdeel van de m.e.r.-procedure. Het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden. Op het ontwerpbestemmingsplan kan eenieder zienswijzen inbrengen.

7 Aanpassingen in het ontwerpbestemmingsplan

Uit hoofdstuk 4 blijkt dat de maximale ontwikkelingen die het concept-ontwerpbestemmingsplan mogelijk maakt (worstcase) leiden tot een toename van de stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura2000-gebieden met significante negatieve effecten tot gevolg. Wordt echter rekening gehouden met de te verwachten dynamiek binnen de sector binnen het plangebied en de salderende werking van de provinciale stikstofverordening in Brabant (het reële scenario), dan zijn significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura2000-gebieden onder voorwaarden (bestemmingsplantechnisch) uit te sluiten. Het bestemmingsplan is hiermee onder voorwaarden uitvoerbaar.

De gemeente Schijndel heeft naar aanleiding van de resultaten van de effectbeschouwing het concept-ontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied op punten aangepast. Met deze aanpassingen is het ontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied in overeenstemming gebracht met het reële scenario uit het milieueffectrapport. Het ontwerpbestemmingsplan zoals dat ter visie is gegaan wijkt daarmee op punten af ten opzichte van het concept-ontwerpbestemmingsplan dat is onderworpen aan deze milieueffectenstudie. Met andere woorden de milieuinformatie uit dit milieueffectrapport is doorvertaald in het ontwerpbestemmingsplan.

Het gemeentebestuur van Schijndel heeft de volgende belangrijkste wijzigingen in het ontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied ten opzichte van het concept-ontwerpbestemmingsplan doorgevoerd:

Bouwvlakken

Er zijn 20 bouwvlakken geschrapd. Deze hebben een passende herbestemming gekregen, over het algemeen een woonbestemming. Daarbij is geanalyseerd op welke locaties geen veehouderijen worden uitgeoefend. Ter plaatse is een aanduiding opgenomen waardoor veehouderijen in de toekomst zijn uitgesloten (via een wijzigingsbevoegdheid met depositievoorwaarde kan wel omgeschakeld worden). Het resultaat is dat circa 20 hectare van de in totaal 92 hectare bouwvlak geschrapd is, dan wel niet meer van rechtswege direct ten behoeve van veehouderij gebruikt kan worden. Dit betekent dat de planologische situatie en mogelijke worstcase-gevolgen van de geldende en de nieuwe situatie al flink verbeterd zijn.

Vergroting van bouwvlakken alleen onder voorwaarden

Het vergroten is in het ontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied alleen onder voorwaarden toegestaan. Voorwaarde voor het vergroten van het bouwvlak is dat aangetoond dient te worden dat de depositie op Natura2000-gebieden niet toeneemt.

Werkwijze bij aanvraag omgevingsvergunning

Wanneer er in Schijndel een 'omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen' voor een stal wordt aangevraagd, wordt bij de toetsing van de ontvankelijkheid gecontroleerd of deze vergunning verleend kan worden op basis van de activiteit milieu (voorheen: milieuvergunning). Indien er onvoldoende 'milieuruimte' beschikbaar is wordt een dergelijke omgevingsvergunning niet verleend. Hiermee is gewaarborgd dat het worstcase-scenario uit het milieueffectrapport in de praktijk niet gerealiseerd kan worden. Mocht een dergelijke bouwaanvraag gepaard gaan met een aanvraag voor de activiteit milieu dan wordt ook gecontroleerd of een Nbw-vergunning verleend is en de aanvraag voldoet aan de Verordening Stikstof van de provincie.

8 Leemten in kennis en evaluatie

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke onderdelen kennis of informatie ontbreekt. Wanneer dit leidt tot niet volledig of beperkt onderbouwde beschrijvingen, zijn deze in dit hoofdstuk opgenomen.

De genoemde leemten in kennis vormen ook aandachtspunten voor het evaluatieprogramma, dat in het kader van een m.e.r. moet worden uitgevoerd tijdens en na realisatie van het voornemen. Hierbij worden de optredende milieugevolgen in het MER vergeleken met de voorspelde gevolgen; wanneer feitelijke gevolgen wezenlijk afwijken van de voorspelde gevolgen, kan de gemeente Schijndel (aanvullende) maatregelen nemen.

8.1 Leemten in kennis en informatie

Leemten in kennis en leemten in informatie

Bij het opstellen van dit rapport is veel informatie verzameld. Het kan voorkomen dat niet alle onderzoeksgegevens beschikbaar zijn of er kunnen onzekerheden zijn in de beschikbare onderzoeksgegevens.

In dat geval wordt gesproken van *leemten in informatie*.

Het kan ook voorkomen dat er geen wetenschappelijk basis is om bepaalde effecten te kunnen beoordelen. Ook is er altijd een zekere mate van onzekerheid over het optreden van bepaalde ontwikkelingen in het studiegebied.

In dat geval is er sprake van *leemte in kennis*.

- De belangrijkste leemte in kennis betreft inzicht in de toekomstige ontwikkeling van de intensieve veehouderij en de daarbij horende emissiereductie(s). Dat geldt voor de sector als geheel, maar ook voor de situatie in Schijndel. Hiervoor is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt en besproken met ZLTO
- Modelberekeningen kennen een zekere mate van onnauwkeurigheid, dit is inherent aan de modellen
- Voor het aspect geur is gerekend met de zogenaamde achtergrondbelasting en niet met de voorgrondbelasting. Dit is gedaan omdat de achtergrondbelasting in principe voldoende informatie geeft over de milieueffecten
- Voor dit MER is gerekend met aannames om een inschatting te kunnen geven van de emissievracht uit het gebied op de Natura2000-gebieden. Deze aannames zijn gebaseerd op wet- en regelgeving
- De gemeenten Schijndel heeft een archeologische verwachtingskaart gemaakt. Op basis van deze kaart, alsmede de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant zijn de effecten voor cultuurhistorie inzichtelijk gemaakt. Specifieke cultuurhistorische informatie op gemeentelijk niveau ontbreekt. Echter voor het planMER op deze schaal is voldoende inzichtelijk gemaakt wat de effecten kunnen zijn
- Zowel de geluidnormen als de geurnormen dienen gerespecteerd te worden op bedrijfsniveau. Hiervoor zijn in concrete (project)situaties aanvullende berekeningen nodig. Deze normen zijn geborgd in de planregels

Bijlage

1

m.e.r.-procedure

De procedure

Op 1 juli 2010 is het nieuwe wettelijke stelsel voor m.e.r. in werking getreden. De herziening van de m.e.r.-wetgeving beoogt vereenvoudiging van en meer uniformiteit in de m.e.r.-procedures voor plannen en projecten. In deze paragraaf staan wij kort stil bij de stappen die in het kader van de Uitgebreide procedure moeten worden doorlopen en welke keuzes u hierin kunt maken. De m.e.r.-procedure is op te knippen in de volgende stappen:

- Voorfase
- Opstellen MER
- Toetsingsfase

Voorfase

Bekendmaking en participatie

De m.e.r.-procedure start met een openbare kennisgeving van de gemeente dat de m.e.r.-procedure doorlopen gaat worden voor het bestemmingsplan.

Het is verplicht in de voorfase van de m.e.r.-procedure een ieder in de gelegenheid te stellen tot het indienen van zienswijzen op het voornemen (lees: het bestemmingsplan). Aan deze stap zijn echter geen inhouds- en procedure-eisen verbonden. In onderstaande paragraaf geven wij u wat aandachtspunten ter overweging.

Met betrekking tot de te hanteren procedure adviseren wij in het kader van goed bestuur in elk geval de Algemene wet bestuursrecht (Awb¹⁷) te volgen. Dit betekent dat er uitgegaan moet worden van een inspraaktermijn van zes weken, mits de gemeente dit in haar eigen inspraakverordening anders heeft geregeld.

Voor wat betreft de inhoudelijke randvoorwaarden zijn verschillende lijnen te bedenken olopend in uitwerkingsniveau. Al naar gelang behoefte en maatschappelijke betrokkenheid moet de insteek van de kennisgeving bepaald worden. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende opties:

1. Alleen een aankondiging van het voornemen (de feitelijke bekendmaking)
2. Korte toelichting op het voornemen
3. Uitgebreide onderzoeksopzet conform de voormalige startnotitie

De keuze van het uitwerkingsniveau is afhankelijk van diverse factoren, waaronder de planning en de beschikbare tijd, de maatschappelijke gevoeligheid van het project, de communicatiestrategie van de desbetreffende gemeente, detailniveau van de voorgenomen activiteit, de bandbreedte van oplossingsrichtingen, et cetera.

Het bevoegd gezag verantwoordt de wijze van participatie achteraf in het besluit (verplicht). Bij het besluit (vaststellen bestemmingsplan) over het project dient de gemeente aan te geven hoe de participatie heeft plaatsgevonden en wat de doorwerking hiervan is.

Commissie voor de m.e.r.

In de voorfase is de Commissie voor de m.e.r. (Commissie m.e.r.) niet meer wettelijk betrokken. Het staat gemeenten echter vrij in de voorfase de Commissie voor de m.e.r. wel te vragen advies uit te brengen over het voornemen (startdocument).

¹⁷ Een Nederlandse wet die de algemene regels bevat voor de verhouding tussen de overheid en de individuele burgers, bedrijven en dergelijke

De vrijwillige advisering van de Commissie m.e.r. moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden (zes weken) en loopt daarmee waarschijnlijk gelijk op aan de inspraaktermijn die een ieder wordt geboden. Indien de gemeente wil dat de Commissie voor de m.e.r. deze inspraakreacties betreft bij haar advies, dan wordt hier drie weken extra voor gevraagd (in totaal negen weken).

Opstellen MER

Nadat de participatie heeft plaatsgevonden en de Commissie voor de m.e.r. eventueel om een advies is gevraagd kan gestart worden met het feitelijk opstellen van het MER. Aan deze stap zijn geen verdere procedurestappen verbonden. De enige wijziging als gevolg van de nieuwe wetgeving is het vervallen van het verplichte Meest Milieuvriendelijk Alternatief.

Toetsingsfase

Als het definitieve MER is opgesteld, start de toetsingsfase. Het MER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In deze fase is de toetsing van het MER door de Commissie voor de m.e.r. wel een verplicht onderdeel. Ook hier geldt dat het toetsingsadvies van de Commissie binnen de wettelijke inspraaktermijn moet plaatsvinden. Voor het meenemen van de inspraakreacties in het advies wordt drie weken extra gevraagd.

Bijlage

2

Begrippen- en afkortingenlijst

Abiotische factoren

Factoren die te maken hebben met niet levende aspecten, zoals wind, water en bodemvorming et cetera.

Alternatief

Een samenhangend pakket van maatregelen die een mogelijke oplossing vormt voor het in de probleemstelling geformuleerde probleem.

Archeologie

Wetenschap van de oude historie op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Aspect

Te onderzoeken thema dat relevant wordt geacht voor het beoordelen van alternatieven.

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen die in en nabij het plangebied zouden plaatsvinden als de voorgenomen activiteit niet zou worden ontwikkeld. Het geldende beleid vormt hierbij het uitgangspunt.

BAT-principe

Best Available Techniques, best beschikbare technieken die toegepast kunnen worden.

Bestemmingsplan

Planologische regels over invulling en gebruik van een bepaald terrein.

Bestemmingsverkeer

Verkeer met herkomst of bestemming in het gebied waarin de weg ligt.

Bevoegd gezag

De instantie die bevoegd is tot het nemen van een besluit in het kader.

Capaciteit

De maximale hoeveelheid verkeer die een weg of kruispunt binnen een bepaalde tijdseenheid kan verwerken.

Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (circulaire Rnvgs)

In de circulaire wordt de risicobenadering uitgewerkt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen inrichtingen valt niet binnen het toepassingsbereik. In de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (2004) is het beleid uit de gelijknamige Nota wederom weergegeven, verduidelijkt en op onderdelen aangepast aan het beleid zoals dat in de wettelijke regeling voor inrichtingen is verwoord.

Commissie voor de m.e.r.

De Commissie voor de m.e.r. is een onafhankelijk orgaan van deskundigen dat (via het geven van adviezen aan het bevoegd gezag) adviseert over de inhoud van de milieueffectrapporten en de kwaliteit van een MER. De Commissie bemoeit zich niet met de besluitvorming of met politieke afwegingen over de m.e.r.-plichtige activiteit zelf en maakt geen keuze tussen alternatieven die in een MER beschreven worden. Dit is de taak van het bevoegd gezag.

Compenserende maatregelen

Maatregelen die de nadelige invloed van een ingreep / activiteit compenseert door elders een positief effect te genereren.

Cumulatieve effecten

Opgetelde effecten van verschillende ingrepen / maatregelen.

Cultuurhistorie

De geschiedenis van de cultuur, in zover deze zichtbaar is in overblijfselen van het verleden. Een bredere term voor de combinatie van een aantal ruimtelijke wetenschappen, met name archeologie, historische geografie, historische bouwkunde, historische ecologie.

Decibel (dB(A))

Eenheid van geluiddrukkniveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentieafhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.

Deklaag

Een slecht doorlatende bodemlaag die het bovenste watervoerend pakket afdekt en weerstand biedt tegen grondwaterstroming.

Doorgaand verkeer

Verkeer zonder herkomst en zonder bestemming in het gebied waarin de weg ligt.

Duurzame ontwikkeling

Ontwikkeling die voorziet in behoeften van dit moment zonder daarmee deze mogelijkheid voor toekomstige generaties in gevaar te brengen.

Ecologie

Wetenschap die de relaties bestudeert van levensvormen en hun omgeving.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Samenhangend stelsel van natuurkerngebieden, ontwikkelingsgebieden en verbindingzones dat prioriteit krijgt in het natuur- en landschapsbeleid van de overheid.

Ecosysteem

Stelsel van levende organismen en onderdelen van niet levende natuur inclusief alle onderlinge betrekkingen in een bepaald geografisch gebied.

Erftoegangsweg

Weg in verblijfsgebied (zoals woonwijk), waar alle verkeer gelijkwaardig is.

Emissie

Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.

Etmaalintensiteit

De hoeveelheid verkeer op een weg in 24 uur.

Etmaalwaardecontouren

Lijn van gelijke geluidbelasting, gebaseerd op etmaal-intensiteiten. Hiermee wordt de gemiddelde geluidbelasting over 24 uur bepaald.

Fauna

Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Fijnstof

Een verzameling van allerlei verschillende ultrakleine stofdeeltjes, die verschillen in grootte, maar ook in chemische samenstelling. Eenheid: PM10 of PM2,5.

Flora

Verzameling van plantensoorten.

Gebiedsontsluitingsweg

Wegen die zowel doorstroming als uitwisseling tot doel hebben. Gebiedsontsluitingswegen kenmerken zich door scheiding van snel- en langzaam verkeer en gelijkvloerse kruisingen.

Geluidcontour

Een denkbeeldige lijn (contour) op een kaart waarvan berekend is wat op deze lijn de geluidsbelasting is.

Geohydrologie

Wetenschap die de directe relatie tussen hydrologie en geologische opbouw bestudeert.

Geomorfologie

Geomorfologie is de wetenschap die de vormen van het aardoppervlak en de processen die daarbij een rol spelen of hebben gespeeld bestudeert.

Gevoelige bestemmingen

Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zonering; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.

Grenswaarde

Waarde die tenminste moet worden bereikt of gehandhaafd als gevolg van normering (vaak een concentratie).

Grondwaterbeschermingsgebieden

Een door de grondwaterbeheerder aangewezen gebied waarvoor regels zijn opgesteld die tot doel hebben de kwaliteit van het grondwater te beschermen.

Historisch-geografisch

Geschiedkundige aardrijkskunde betreffend.

Hoofdwegennet (HWN)

Stelsel van A-wegen dat de hoofdstructuur van het Nederlandse wegennet vormt. Deze wegen worden beheerd door Rijkswaterstaat. .

Immissie

Het binnendringen van vaste, vloeibare of gasvormige stoffen.

Initiatiefnemer

Natuurlijk- of rechtspersoon die een m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen.

Integrale milieuzonering

Geïntegreerde afweging tussen gewenste milieukwaliteit en de gewenste ruimtelijk-functionele structuur van een gebied.

In situ

Letter; 'ter plekke'. Archeologie: het behouden van de aangetroffen waarden in de oorspronkelijke toestand en op de oorspronkelijke plaats.

Kwalitatieve beoordeling

Beoordeling van de effecten van een mogelijke maatregel zonder cijfers. *Matige onderbouwing*

Kwantitatieve beoordeling

Cijfermatige beoordeling van de effecten van een mogelijke maatregel.

Kwel

Opwaartse grondwaterstroming.

Leisure

Vrijtijdsbestedingen.

Meest milieuvriendelijk alternatief

Alternatief voor de voorgenomen activiteit, opgesteld vanuit de doelstelling zo min mogelijk schade aan te brengen, respectievelijk zoveel mogelijk verbetering te realiseren, uitgaande van de gegeven doelstelling.

m.e.r.

Milieueffectrapportage. Met kleine letters wordt de in de wet voorgeschreven procedure aangeduid, ofwel het traject dat doorlopen moet worden om de milieueffecten in beeld te brengen.

MER

Milieueffectrapport. Met de hoofdletters MER wordt het document aangeduid waarin de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit systematisch en objectief staan beschreven.

Mitigerende maatregelen

Verzachtende maatregelen, waardoor een milieueffect wordt afgezwakt.

Mobiliteit

Aantal en lengte van verplaatsingen per inwoner en tijdseenheid.

Mvt

Motorvoertuigen.

Nulalternatief

Het niet doorgaan van de voorgenomen activiteit.

Onderliggend wegennet (OWN)

Alle wegen in Nederland die niet tot het hoofdwegennet behoren. Deze wegen zijn in beheer bij andere wegbeheerders dan Rijkswaterstaat.

Plangebied

Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.

Potentiële natuurwaarden

De natuurwaarden die kunnen ontstaan wanneer de autonome ontwikkelingen worden gerealiseerd, worden 'potentiële waarden' genoemd.

PVVP

Provinciaal verkeers- en vervoerplan

Referentiesituatie

De situatie waarin het plangebied blijft zoals het is en er geen maatregelen worden genomen.

Richtlijnen

De richtlijnen zijn bedoeld om specifiek richting te geven aan de inhoud van een op te stellen milieueffectrapport.

RNLE-gebieden

RNLE-gebieden zijn gebieden met waardevolle natuur en/of waardevol landschap. Juist door hun onderlinge samenhang en verbondenheid zijn ze erg belangrijk. Ze overschrijden niet alleen de gemeentegrenzen maar ook de landsgrens.

SBZ

Speciale beschermingszone conform de Europese Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn.

Startdocument

Startdocument van de milieueffectenrapportage waarin beschreven staat welke activiteiten een initiatiefnemer uit wil voeren.

Stijghoogte

Het niveau tot waar de diepe grondwaterstand stijgt.

Stiltegebied

Een door de provincie aangegeven gebied waarin de geluidsbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag dient te zijn, dat de natuurlijke geluiden niet of nauwelijks worden verstoord.

Strategische milieubeoordeling, SMB

Dit is richtlijn 2001/42/EG. Deze richtlijn geeft de regels voor een verplichte milieueffectbeoordeling van strategische beslissingen. Dat betekent onder meer dat bijvoorbeeld het effect van plannen voor de ruimtelijke ordening op mogelijke milieugevolgen moet worden getoetst.

Studiegebied

Het gebied tot waar de milieugevolgen ten gevolge van de aanleg van de voorgenomen activiteit reiken. Het betreft het plangebied en de omgeving daarvan.

Toetsingsadvies

Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het MER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.

$\mu\text{g}/\text{m}^3$

microgram per kubieke meter.

Vegetatie

Samenhangend geheel van in een gebied voorkomende plantensoorten.

Verkeersafwikkeling

Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.

Verkeerscapaciteit

Hoeveelheid verkeer per tijdseenheid, die een wegvak kan verwerken.

Verkeersintensiteit

Aantal voertuigen dat per tijdvak (bijvoorbeeld etmaal) een bepaald punt op een wegverbinding passeert.

Versnippering

Doorsnijden van natuurgebieden, verbindingszones en leefgebieden van flora en fauna.

Verstoring

Negatieve effecten van geluid, licht en trillingen op zowel het woon- en leefmilieu als het natuurlijke milieu.

Vigerend beleid

Beleid dat door een overheid is vastgesteld en wordt uitgevoerd.

Voorgenomen activiteit

Ontwikkelingsplan / activiteit dat de initiatiefnemer uit wil voeren.

Voorkeursalternatief

Het alternatief dat, na afweging van het MER met andere relevante belangen (financieel, stedenbouwkundig en dergelijke), wordt gekozen als basis voor de besluitvorming.

Waterkwaliteit

Chemische samenstelling van water

Watersysteem

Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat het water uit het gebied wordt afgevoerd.

Watertoets

Instrument om de waterbeheerder te betrekken bij de ingreep en daarmee optimaal rekening te houden met de waterhuishouding, waterkwaliteit en waterkwantiteit.

Wet milieubeheer

Belangrijkste milieuwet die bepaald welk wettelijk gereedschap ingezet kan worden om het milieu te beschermen.

Bijlage

3

Wettelijke kaders & beleidsdocumenten

Ruimtelijk

Nota Ruimte

In deze nota is de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkelingen en de belangrijkste bijbehorende doelstellingen van Nederland opgenomen. De nota bevat de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. Ingegaan wordt op de inrichtingsvraagstukken die spelen tussen nu en 2020, met een doorkijk naar 2030. De nota heeft 4 algemene doelen: versterken economie, krachtige steden en een vitaal platteland, waarborging van waardevolle groengebieden en veiligheid. Onder andere de nationale landschappen en de stadsregio's zijn in de Nota Ruimte opgenomen.

Wet Ruimtelijke Ordening

De Wro gaat over het maken van ruimtelijke plannen. Ruimtelijke plannen regelen hoe Nederland er nu en in de toekomst uit moet zien. Dit zijn hoofdzakelijk bestemmingsplannen en structuurvisies. De Wro bepaalt hoe deze plannen gemaakt moeten worden en hoe deze gewijzigd kunnen worden. Daarbij regelt de Wro de overheidstaken en de rechten en plichten van burgers, bedrijven en (overheids)instellingen.

Wet milieubeheer (Wm)

De Wet milieubeheer (Wm) is de belangrijkste milieuwet. Daarin staat hoe overheden, zoals gemeente en provincies, het milieu moeten beschermen. De belangrijkste hulpmiddelen om te zorgen voor een schoon milieu zijn:

- Milieuplannen
- Milieukwaliteitseisen
- Milieueffectrapportage (MER)
- Vergunningen
- Milieujaarverslag
- Handhaving

Ook bevat de wet de regels voor financiële maatregelen om een schoon milieu te stimuleren.

Water

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De KRW is een Europese richtlijn met als doel het in stand houden en verbeteren van het aquatisch milieu. Met de uitvoering van de KRW realiseert Nederland een goede ecologische en chemische toestand van het watersysteem. De doelen van de KRW dienen in 2015 te zijn behaald. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft hiervoor het Innovatieprogramma KRW en de Stedelijke Synergie regeling KRW gelanceerd. Het Innovatieprogramma KRW richt zich vooral op het stimuleren van innovatieve projecten die vanwege hoge risico's en het ontbreken van een directe probleemeigenaar niet of onvoldoende door de markt worden opgepakt. Zowel kennisontwikkeling als praktijkgerichte projecten zijn mogelijk.

Het accent ligt op de praktijkgerichte innovatieprojecten. Daarbij richt het Innovatieprogramma Kaderrichtlijn Water zich vooral op de kwaliteit van het oppervlaktewater. De kwaliteit van het grondwater kan alleen in een project aan de orde komen als het project een wezenlijke verbetering van het oppervlaktewater beoogt. Het moet in alle gevallen gaan om innovatieve projecten die uitstijgen boven de maatregelen die al genomen worden om de Kaderrichtlijn in te vullen.

Nadere uitwerking Rivierengebied (NURG)

NURG staat symbool voor het realiseren van nieuwe natuur in de uiterwaarden van de grote rivieren. Doelstelling is het realiseren van circa 7000 hectare nieuwe natuur in de uiterwaarden van de Rijnakken en het bedijkte deel van de Maas, dit is onderdeel van de EHS en heeft een gestelde einddatum van 2015.

Nationaal Bestuursakkoord Water

Het Nationaal Bestuursakkoord Water heeft tot doel om in de periode tot 2015 het watersysteem in Nederland op orde te krijgen en daarna op orde te houden. Het gaat daarbij om het aanpakken van de gevolgen van de zeespiegelstijging, bodemdaling en een veranderend klimaat. Nederland krijgt hierdoor steeds meer te maken met extreem natte en extreem droge periodes. Om deze problemen te bestrijden zijn maatregelen nodig met als uitgangspunt het eerst vasthouden, dan bergen en vervolgens afvoeren van water.

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is het rijksplan voor het waterbeleid en beschrijft de maatregelen die in de periode 2009-2015 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden, en de kansen die water biedt te benutten. Onderdeel van het NWP zijn de volgende punten:

- De stroomgebiedbeheerplannen
- Het Noordzeebeleid
- De functies van de rijkswateren

Waterbeheer 21e eeuw

Geeft uitgangspunten voor waterbeleid in de 21e eeuw in relatie tot ruimtelijke ontwikkeling. De kern van het Waterbeleid 21ste eeuw is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. Het water de ruimte geven betekent dat in het landschap en in de stad ruimte gemaakt wordt om water op te slaan.

PKB Ruimte voor de Rivier

In 2006 heeft het kabinet de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier vastgesteld met als doel het vergroten van hoogwaterveiligheid en daarmee in de toekomst het rivierengebied te beschermen tegen overstromingen. De rivieren krijgen op 39 plaatsen meer ruimte. In de PKB is precies vastgelegd hoeveel waterstandverlaging de projecten moeten opleveren bij Maatgevend Hoogwater (MHW).

De PKB dient, behalve het waarborgen van de veiligheid, nog een ander doel: verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Het rivierengebied is ecologische en landschappelijk immers van groot belang. In de PKB Ruimte voor de Rivier staat welke maatregelen het kabinet voor deze doelen wil inzetten. Het zogenaamde basispakket bestaat zoveel mogelijk uit maatregelen die de rivier meer ruimte geven en hoge waterstanden verlagen.

Waterwet

Deze wet vervangt een achttal bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland, waaronder de Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken, de Wet verontreiniging Oppervlaktewater, en de Wet op de Waterkeringen. Integraal waterbeheer staat daarbij centraal. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen, zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten.

Ecologie

Natura2000 (Vogel- en Habitatrichtlijn)

Om de natuur in Europa te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. De bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (inclusief de aangewezen gebieden) zijn in Nederland in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningsplicht. Bescherming van de Natura2000-gebieden loopt langs drie sporen; Aanwijzing, Beheerplan & Vergunning.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en is verankerd in de Wet ruimtelijke ordening. Het is ontwikkeld ter voorkoming van isolatie van natuurgebieden (met als gevolg uitstervende dieren en planten). De Ecologische Hoofdstructuur vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid en levert samen met het Natura2000-netwerk een bijdrage aan het behoud en de versterking van biodiversiteit in Europa. De in Nederland vastgestelde EHS bestaat uit; bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden, verbindingszones; landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden) & de grote wateren (kustzone Noordzee, IJsselmeer en Waddenzee).

Reconstructiewet concentratiegebieden

Gebieden waarin mestproblemen als gevolg van intensieve veehouderij worden aangepakt worden reconstructiegebieden genoemd. Deze gebieden kennen een hoge veedichtheid en kampen met bijzonder milieuproblemen, zoals vermisting, verzuring, stank en verdroging. De aanpak van de reconstructie staat beschreven in de Reconstructiewet concentratiegebieden. Het Rijk heeft prioriteit gegeven aan de reconstructie van de zandgebieden in Zuid- en Oost- Nederland. Er zijn in totaal twaalf reconstructiegebieden aangewezen. De Reconstructiewet beschrijft het proces hoe de herinrichting van het landelijk gebied moet verlopen: van het maken van de reconstructieplannen tot en met de uitvoering ervan. De uitvoering van de projecten ligt in handen van het Dienst Landelijk Gebied.

Natuurbeschermingswet (1998)

De Nbwet '98 biedt de juridische basis voor de aanwijzing van te beschermen gebieden en landschapsgezichten, vergunningverlening, schadevergoeding, toezicht en beroep, Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR), maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn hiermee in nationale regelgeving verankerd. De Nbwet '98 heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden. De Nbwet '98 omvat de Natura2000-gebieden en de beschermde natuurmonumenten.

Het is verboden zonder vergunning projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten, die, gelet op de instandhoudingdoelstellingen, de kwaliteit van het gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben.

Flora- en Faunawet (Ffw)

De Ffw is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De wet bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. In de wet is de individuele soortenbescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd.

De in artikel 2 opgenomen zorgplicht voor alle in het wild levende soorten, houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. In artikel 75 van de Ffw zijn de mogelijkheden voor vrijstelling en ontheffing opgenomen. Sinds het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten van 10 september 2004 zijn de mogelijkheden voor verlening van ontheffing of vrijstelling verruimd. Een aantal algemene soorten (tabel 1-soorten) mag worden verstoord zonder dat daar vooraf ontheffing voor is verkregen.

Landschap

Nationale Landschappen

Nationale Landschappen zijn gebieden met een unieke combinatie van natuur, cultuur en geschiedenis. Bij Nationale Landschappen is er een samenhang tussen het behoud en de ontwikkeling van natuur (planten en dieren), reliëf (bijvoorbeeld beekdalen en terpen), grondgebruik (agrarisch, recreatief) en bebouwing (zoals dorpsgezichten en forten). In Nederland zijn twintig gebieden aangewezen als Nationaal Landschap. Door de verstedelijking staat het platteland op sommige plaatsen onder druk. De Nationale Landschappen krijgen daarom de komende jaren extra aandacht vanwege hun belang voor de cultuurhistorie en natuur. De provincies zijn verantwoordelijk voor de uitwerking en uitvoering van het beleid voor Nationale Landschappen. In de uitvoeringsplannen beschrijven de provincies hoe ze de kernkwaliteiten van het betreffende Nationale Landschap willen behouden, beheren en versterken. Vervolgens maken zij afspraken met de gemeentes en andere partijen over de wijze waarop de provinciale plannen doorwerken.

Natuurschoonwet 1928

De Natuurschoonwet 1928 (NSW) is in 1928 tot stand gekomen. Deze wet geeft fiscale faciliteiten ofwel tegemoetkomingen aan eigenaren van onroerende zaken als een landgoed, op voorwaarde dat ze dit in stand houden en daarmee het natuurschoon bevorderen. Niet elke onroerende zaak komt daarvoor in aanmerking. Deze moet aan de bepaalde voorwaarde, zoals omschreven in deze wet, voldoen.

Wet op de Archeologische Monumentenzorg

De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is de Nederlandse uitwerking van het Verdrag van Malta. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is een raamwet die regelt hoe het Rijk, de provincie en de gemeente bij hun ruimtelijk plannen rekening moeten houden met het erfgoed in de bodem. De wet beoogt het culturele erfgoed (en vooral het archeologische erfgoed) te beschermen. Onder archeologisch erfgoed wordt verstaan: alle fysieke overblijfselen, zowel in als boven de grond, die bijdragen aan het verkrijgen van inzicht in menselijke samenlevingen uit het verleden.

Uitgangspunten van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg luiden als volgt:

- Archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren en alleen opgraven als behoud in de bodem (in situ) niet mogelijk is
- Vroeg in de ruimtelijke ordening al rekening houden met archeologie. Initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen moeten in een vroegtijdig stadium aangeven hoe met eventuele archeologische waarden bij bodemversturende ingrepen zal worden omgegaan. Dit houdt dat er een verplichting is tot vooronderzoek bij werkzaamheden die de grond gaan verstoren. De invoering hiervan wordt geregeld via bestemmingsplannen en vrijstellingen, de m.e.r.-plichtige activiteiten en ontgrondingen

Bodemverstoorders betalen archeologisch onderzoek en mogelijke opgravingen (principe verstoorder betaalt). De kosten voor noodzakelijk archeologische werkzaamheden komen ten laste van de initiatiefnemer tot de bodemversturende activiteit.

Verkeer en Vervoer

Nota Mobiliteit

De Nota Mobiliteit werkt het ruimtelijk beleid, zoals beschreven in de Nota Ruimte, verder uit en beschrijft de hoofdlijnen van het nationale verkeers- en vervoersbeleid voor een periode tot 2020. In deze nota staan, behalve een algemene visie op verkeer en vervoer, ook voorstellen om het wegverkeer, het openbaar vervoer, de luchtvaart en de scheepvaart zodanig te organiseren dat in 2020 95 % van de reizigers op tijd zijn of haar bestemming bereikt. Om dit te bereiken wil de rijksoverheid:

- De achterstand in onderhoud en beheer aan (snel)wegen, spoorlijnen en (hoofd)vaarwegen wegwerken
- Per gebied onderzoeken of en hoe knelpunten op het gebied van bereikbaarheid kunnen worden opgelost. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van bestaande infrastructuur
- Zorgen voor meer een betere samenhang tussen ruimtelijke ordening en infrastructuur. Dat betekent onder meer dat bij het plannen van nieuwbouwlocaties (ook) wordt gekeken hoeveel wegen, fietspaden en openbaar vervoer nodig is voor de toekomstige bewoners
- Publiekprivate samenwerkingsvormen (samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven) structureel toepassen bij het beheer en onderhoud van wegen en bij het nemen van maatregelen ter oplossing van knelpunten
- Verkeersinformatie over het hoofdwegenet koppelen aan verkeersinformatie voor regionale wegen
- De toegankelijkheid van het openbaar vervoer waarborgen en verbeteren
- Het aantal fietsenstallingen bij stations uitbreiden en verbeteren
- Een vorm van prijsbeleid voor het gebruik van wegen introduceren

Geluid

Wet geluidhinder (Wgh)

Sinds het einde van de jaren zeventig vormt de Wet geluidhinder (Wgh) een belangrijk juridische kader voor het Nederlandse geluidsbeleid. De Wet geluidhinder biedt onder andere geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) bescherming tegen geluidhinder van wegverkeerslawaai, spoorweglawaai en industriellawaai door middel van zonering. Anders dan de naam van de Wet geluidhinder misschien suggereert worden niet alle milieugerichte geluidsaspecten in de Wet geluidhinder geregeld.

De belangrijkste onderwerpen die in de Wet geluidhinder worden geregeld zijn:

- Toestellen en geluidwerende voorzieningen (bijvoorbeeld Besluit geluidproductie bromfietsen)
- Industrielawaai, voor zover dit betrekking heeft op industrieterreinen waar zich 'grote lawaaimakers' kunnen vestigen
- Wegverkeerslawaai (behalve 30 km-wegen)
- Spoorweglawaai
- Geluidbelastingkaarten en actieplannen (uitwerking Europese richtlijn Omgevingslawaai).

Lucht

Uitvoeringsnotitie emissieplafonds verzuring en grootschalige luchtverontreiniging

Deze notitie beschrijft de manier waarop Nederland voornemens is te voldoen aan de emissieplafonds die de Europese Unie Nederland oplegt ter bestrijding van de verzuringsproblematiek. Het betreft zwaveldioxide, stikstofoxiden, niet-methaan vluchtige organische stoffen en ammoniak. De plafonds gelden met ingang van 2010 en zijn vastgelegd in de Europese NEC-richtlijn. De NEC-richtlijn is ingegeven door de noodzaak om de menselijke gezondheid te bevorderen en de natuur te beschermen.

Nederlandse Emissierichtlijn lucht (NeR)

Het doel van de NeR is het harmoniseren van vergunningen met betrekking tot emissies naar de lucht en het verschaffen van informatie over de stand der techniek op het gebied van emissiebeperking. De NeR geeft algemene eisen aan emissieconcentraties en uitzonderingsbepalingen voor specifieke activiteiten of bedrijfstakken. De NeR heeft geen formele status, het is de bedoeling dat de NeR wordt gebruikt als richtlijn voor vergunningverlening. Afwijken van de NeR is daarom mogelijk, het moet dan wel adequaat worden gemotiveerd.

Nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

Het nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit is een samenwerkingsprogramma van de Rijksoverheid, regionale en lokale overheden om de luchtverontreiniging te verminderen en de kwaliteit van de lucht te verbeteren. Het gaat om gebieden waar de normen voor luchtkwaliteit worden overschreden en mensen dus teveel schadelijke stoffen inademen. Voor deze gebieden zijn Regionale Samenwerkingsprogramma's Luchtkwaliteit (RSL's) opgesteld. Die vormen samen met het nationale plan de basis van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In de Wet milieubeheer (Hoofdstuk 5) is de wettelijke basis voor het NSL opgenomen.

De uitvoering van het NSL moet ervoor zorgen dat overal in Nederland uiterlijk in juni 2011 de grenswaarde voor fijn stof en in januari 2015 de grenswaarde voor stikstofdioxide wordt gehaald.

Wet luchtkwaliteit

De belangrijkste bepalingen opgenomen over luchtkwaliteitseisen zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de wet milieubeheer. Dit hoofdstuk staat ook wel bekend als de Wet luchtkwaliteit. De kern van de Wet luchtkwaliteit bestaat uit de (Europese) luchtkwaliteitseisen. Verder bevat zij basisverplichtingen op grond van de richtlijnen, namelijk: plannen, maatregelen, het beoordelen van luchtkwaliteit, verslaglegging en rapportage. De uitvoeringsregels behorend bij de wet zijn vastgelegd in algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen.

Provinciaal beleid

Structuurvisie Noord-Brabant

Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld. Het geeft de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de provincie Noord-Brabant weer. De Structuurvisie Ruimtelijke Ontwikkeling is op 1 oktober 2010 vastgesteld door Provinciale Staten. Deze structuurvisie trad op 1 januari 2011 in werking. De visie omvat vier delen, het eerste deel geeft hoofdlijnen van het beleid weer. Op basis van verschillende trends en ontwikkelingen zijn ruimtelijke belangen gedefinieerd. Het tweede deel gaat in op de ambities voor groenblauwe structuren, het landelijk gebied, de stedelijke structuur en de infrastructuur. Deel 3 is het onderdeel van de Interimstructuurvisie, het betreft keuzen ten aanzien van verschillende ontwikkelprojecten. Het laatste deel geeft de ontwikkeling voor de Brainport-Oost weer.

Verordening ruimte provincie Noord-Brabant 2012

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) wordt weergegeven hoe provincies invulling kunnen geven aan het provinciale ruimtelijke beleid. De provincie Noord-Brabant heeft in dat kader de Verordening ruimte vastgesteld. De onderwerpen die in de verordening worden genoemd komen uit de Structuurvisie. Op 1 juni 2012 is deze in werking getreden. In de Verordening ruimte is onder andere bepaald dat nieuwvestiging van intensieve veehouderijen niet is toegestaan, ook niet in de landbouwontwikkelingsgebieden. De uitbreiding van bouwvlakken van bestaande intensieve veehouderijen is wel toegestaan tot een oppervlakte van maximaal 1,5 hectare. In de Verordening ruimte worden verwevingsgebieden, extensiveringsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden onderscheiden.

Verordening stikstof en Natura2000 Noord-Brabant (2010)

Een overmaat aan ammoniak is een groot probleem bij de implementatie van Natura 2000. Dit speelt met name in dichtbevolkte gebieden, waarin kwetsbare natuur en bijvoorbeeld veehouderijen dicht bij elkaar liggen. In het overgrote deel van de gebieden bevinden zich gevoelige habitats (leefgebieden van planten en dieren). Met de verordening wil de provincie een balans vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds. De Verordening Stikstof en Natura2000 is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.

De Verordening stelt aan veehouderijen de eis dat nieuwe stallen met behulp van de laatste emissiereducerende technieken worden gebouwd en de eis dat deze bedrijven in 2028 gemiddeld aan BBT++ voldoen. Hierdoor zal de algehele ammoniakemissie van veehouderijen afnemen en zal hierdoor minder depositie op Natura2000-gebieden plaatsvinden.

Beleidsregel stikstof en Beschermd(e) natuurmonumenten

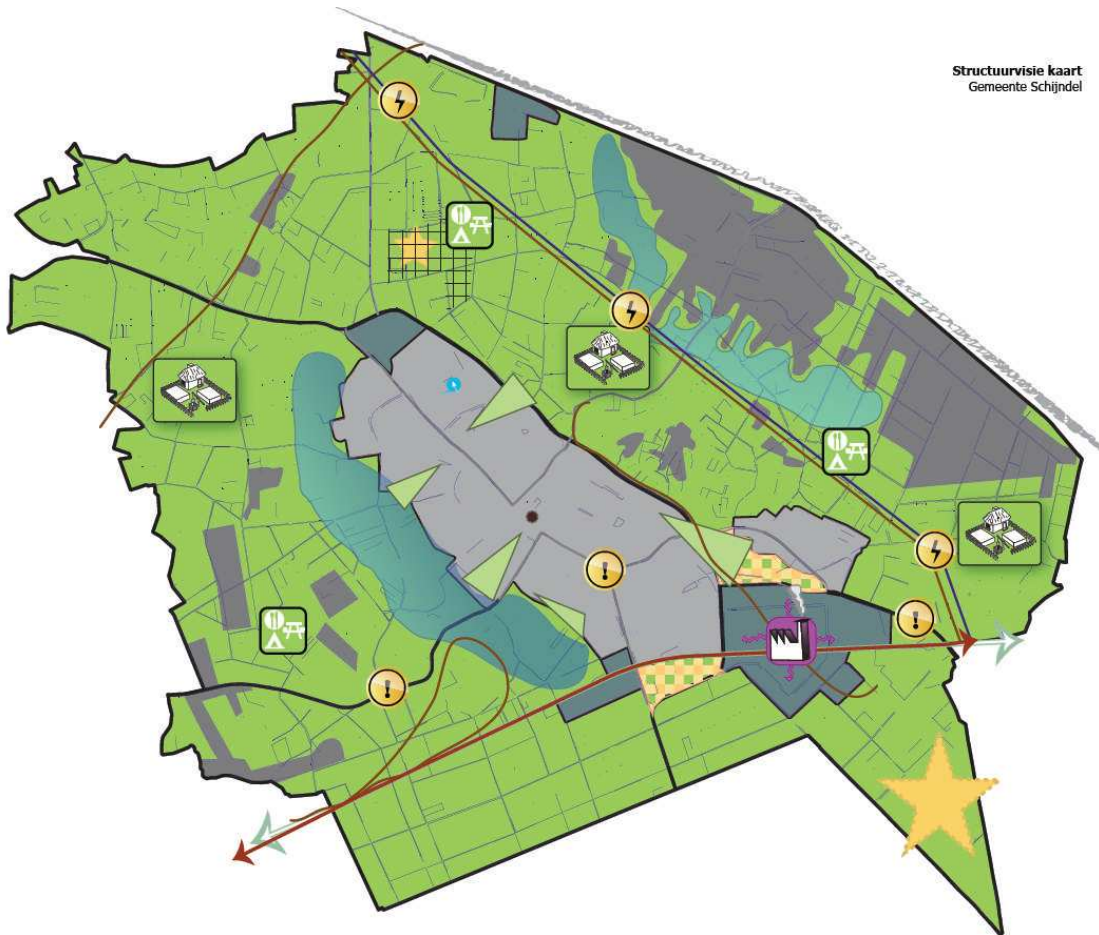
De Beleidsregel stikstof en Beschermd(e) natuurmonumenten Noord-Brabant geeft invulling aan de bevoegdheid die Gedeputeerde Staten hebben om op grond van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet 1998 vergunningen te verlenen voor handelingen die schadelijk kunnen zijn voor één of meerdere Beschermd(e) natuurmonument(en).

De beleidsregel geeft weer op welke manier Gedeputeerde Staten met deze bevoegdheid omgaan waar het gaat om de invloed van N-depositie afkomstig van veehouderijen op de Beschermd(e) natuurmonumenten. Hierbij wordt aangesloten bij de Verordening Stikstof en Natura 2000. Er wordt gewerkt met een depositiebank die als referentiesituatie december 2004 kent. Er kan enkel depositieruimte beschikbaar komen door saldering of door bedrijfsverplaatsing, zodat de depositie op gevoelige bestemmingen (Natura 2000 en Beschermd(e) natuurmonumenten) niet toeneemt ten opzichte van de situatie in 2004.

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Ruimte

De structuurvisie Ruimte is vastgesteld door de gemeenteraad in de vergadering van 31 mei 2012. De gemeente heeft met deze visie niet zozeer een toekomstvisie als wel een toetsingskader voor initiatieven voor de komende jaren. Hier en daar maakt de visie een doorkijk op langere termijn. De toetsingcriteria voor de initiatieven zijn opgesteld voor de kernen en voor het buitengebied.

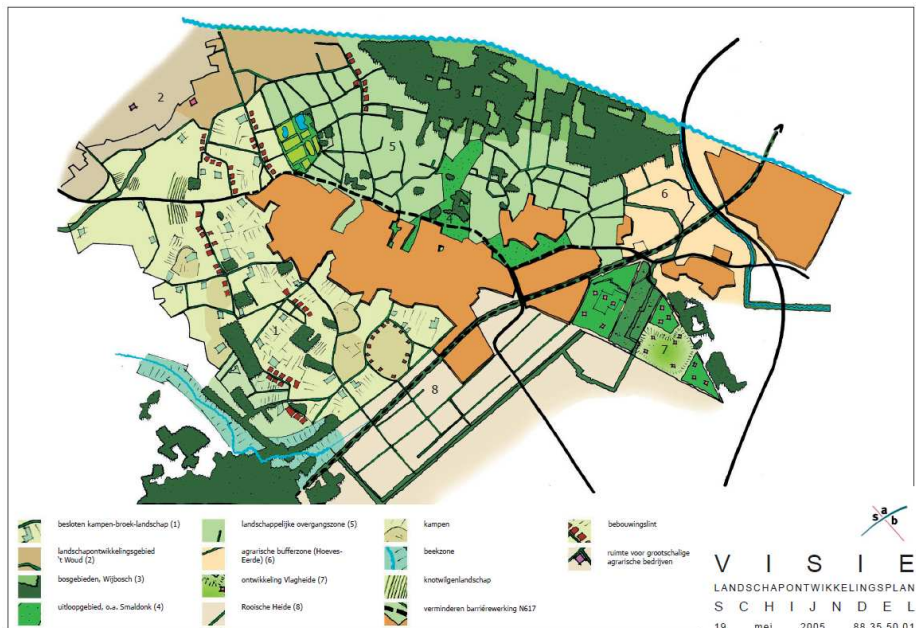
Visiekaart Structuurvisie Ruimte

Structuurvisie Buitengebied

De Structuurvisie Buitengebied vormt een belangrijk toetsingskader bij het toestaan van ontwikkelingen binnen bebouwingsconcentraties. De ecologische waarden in het gebied vormen een belangrijk criterium voor het toestaan van ontwikkelingen. Het beleid geeft een invulling aan de voorwaarde van 'kwaliteitsverbetering' zoals gesteld in de Verordening Ruimte.

Landschapsontwikkelingsplan

Het landschapsontwikkelingsplan (LOP) is gemeentelijk beleid en is door de gemeente opgesteld en vastgesteld d.d. 19 mei 2005. De realisatie van het landschapsbeleid vindt plaats via doorwerking in andere plannen en uitvoering in samenwerking met bewoners, grondeigenaren en grondgebruikers. Het landschapsontwikkelingsplan dient als uitgangspunt voor de ontwikkeling in andere beleidssectoren en vervult een sturende en stimulerende rol in het bestemmen, aanleggen, inrichten en beheren van gebieden. Hieronder is de Visiekaart van het LOP opgenomen.

Visiekaart Landschapontwikkelingsplan

Nota recreatie en toerisme

De gemeente Schijndel zet zich de komende jaren in voor het verhogen van de kwaliteit van de gemeente met de verdere ontwikkeling van recreatieve en toeristische activiteiten in Schijndel rondom de thema's natuur en landschap en kunst en cultuur.

Hoofdpunten uit het beleid die relevant voor het Buitengebied betreffen:

- Vergroten van het aantal overnachtingsmogelijkheden in Schijndel
- Versterken recreatieve padenstructuur en uitbreiden fiets- en wandelroutes
- Vlagheide als recreatieve poort

Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied

Met de 'Nota van uitgangspunten' heeft de gemeenteraad de uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan vastgesteld. In deze nota wordt een samenhangend beleid geformuleerd voor het buitengebied. De volgende thema's komen in de nota aan de orde:

- Landbouw (akkerbouw, veeteelt, kwekerijen)
- Natuur en landschap
- Vrijkomende (agrarische) bebouwing / nieuwe economische dragers
- Paardenhouderijen
- Teeltondersteunende voorzieningen
- Recreatie en toerisme
- Bedrijfswoningen
- Burgerwoningen
- Plattelandswoningen
- Mantelzorg

De 'nota van uitgangspunten' is vastgesteld door de gemeenteraad in maart 2012

Bijlage

4

Methodiek berekening ammoniakemissie

Doel

De uitgevoerde gebiedsgerichte modellering heeft tot doel om, voor een aantal scenario's, de emissies uit het plangebied te kwantificeren zodat de daaruit voortvloeiende depositie van verzurende en eutrofiërende stoffen op de kwalificerende habitattypen in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden inzichtelijk wordt.

Middelen

In een spreadsheet worden de eigenschappen van het gebied geïnventariseerd. Deze gebiedskarakteristieken worden gebruikt om, met behulp van het programma OPS-Pro versie 4.3.15 (ontwikkeld door PRL, RIVM en ARIS; versie van 9 december 2011), de depositie van stikstof afkomstig van specifieke bronnen te berekenen. Het programma kan de depositie van zeer veel stoffen berekenen. Voor deze berekeningen gaat het om de emissie van ammoniak (NH₃).

Te beschouwen variabelen

Binnen de gebiedsinventarisatie worden verschillende variabelen onderscheiden. Deze worden verzameld op basis van de vergunde situatie, na een aantal correctie stappen om de huidige situatie zo goed mogelijk vast te stellen. Die correctiestappen zijn:

- Het uit het bestand verwijderen van de percelen waarvan de gemeente weet dat daar niet langer op bedrijfsmatige wijze dieren worden gehouden
- Als er sprake is van een vergunning die overduidelijk nog niet in gebruik is genomen (omdat het oppervlak van het dierenverblijf veel kleiner is dan dat het volgens de vergunning zou moeten zijn, dan wordt de emissie van een dergelijk perceel handmatig terug gezet naar de te verwachten huidige situatie; voor melkvee wordt dan als richtlijn aangehouden dat een melkkoe ongeveer 10 m² stalruimte gebruikt
- Als er heel grote verschillen zijn tussen de uitkomsten van onze eigen inventarisatie en de mei-tellingen van het CBS wordt nagegaan welke verklaring daarvoor kan bestaan, en indien daar aanleiding voor is wordt het model aangepast

De parameters die worden geïnventariseerd zijn:

- Het soort dieren dat aanwezig is
- Het aantal dieren
- De omvang van het dierenverblijf
- Het staltype (in relatie tot de Rav), en dus de emissie per dier
- De omvang van de gebouwen die in gebruik zijn voor het houden van dieren
- De omvang van het bouwvlak in het vigerende bestemmingsplan
- Mogelijke restricties op het perceel

Toelichting op figuur 1

Vaststellen van de emissie per perceel in de huidige situatie (figuur 1.1)

Door een aantal stappen te doorlopen wordt, op basis van de geïnventariseerde gegevens, de gebiedsemissie vastgesteld voor het huidige gebruik.

Diersoort

Op basis van de vigerende vergunningen is vastgesteld welke dieren er worden gehouden. In sommige gevallen is dit eenduidig omdat er sprake is van één diersoort. Daar waar er in de vergunning sprake is van meerdere diersoorten, bijvoorbeeld bij een melkveehouder die ook een kleine varkensstal heeft, wordt de dierenmix aan het perceel gekoppeld.

Aantal vergunde dieren

Ook het aantal vergunde dieren wordt, per diersoort, gekoppeld aan het perceel.

Emissie karakteristiek: de basismix

De totale emissie vanuit het perceel wordt vervolgens vastgesteld door per diersoort de in de Rav vastgestelde emissiefactor. Op deze manier wordt voor ieder perceel waarvan is vastgesteld dat er in de huidige situatie dieren worden gehouden de emissie vastgesteld. In figuur 1.1 is dit geïllustreerd. De basismix is een maat voor de emissie vanuit het dierverblijf zoals dat in gebruik is in de huidige situatie.

Vaststellen van de emissie per perceel in de autonome ontwikkeling (figuur 1.2)

In principe gelden de grenswaarden uit het Besluit huisvesting voor alle bedrijven vanaf 1 januari 2013. Echter, gebleken is dat nog niet in alle gevallen de emissiegrenswaarden vanuit het Besluit huisvesting zijn gerealiseerd. Dit komt doordat de registratie wellicht achter loopt, maar vooral omdat de handhaving op het Besluit huisvesting enigszins achter loopt, en omdat er een gedoogsituatie bestaat voor een deel van de intensieve veehouderijen. Voor een passende beoordeling vanuit artikel 19j Nb-wet, mag de referentiesituatie niet de situatie zijn op basis van de vergunning, maar moet dat de situatie zijn op basis van wat er feitelijk plaats vindt. Daarom zou het één op één tot “referentie situatie” verklaren van de emissies conform het Besluit huisvesting onvoldoende recht doen aan de randvoorwaarden die eraan worden gesteld.

Ten behoeve van het vaststellen van de autonome ontwikkeling is daarom een correctie toegepast op de basismix. In figuur 1.2 wordt deze emissie aangeduid als E_{BH} . Opgemerkt wordt dat voor het modelleren van mogelijke uitbreidingen ook gebruik wordt gemaakt van deze factor, omdat alle nieuw te bouwen dierenverblijven allang aan deze grenswaarde moeten voldoen.

Vaststellen van de Worst case (figuur 1.3)

In het voortraject van de planvorming heeft de gemeente een serie uitgangspunten vastgesteld met betrekking tot de ruimtelijke mogelijkheden die er aan de agrarische sector wordt geboden. Deze bepalen, afhankelijk van de plaats van een bouwvlak in het plan, tot welke omvang een bedrijf mag groeien zonder dat de ruimtelijke randvoorwaarden voor een evenwichtige groei in het gebied in gevaar komen. Deze kunnen betrekking hebben op de volgende factoren:

- De ligging van een bouwvlak in een zone met mogelijk extra beperkingen dan wel ontwikkelruimte
- Vrijstellingsbevoegdheden tov de omvang van de huidige bouwvlakken
- Wijzigingsbevoegdheden tbv het vergroten van een bouwvlak

In de worst case worden alle planspecifieke uitgangspunten verwerkt in het model.

Toelichting op figuur 1

Het resultaat van deze reken-run laat zien wat er zou gebeuren als elk bouwvlak in de gemeente volledig gebruik zou maken van de maximaal aangeboden ontwikkelruimte.

Bij het vaststellen van de worst case geldt als aanname voor het dierenpark op een perceel dat de verhouding tussen het aantal diersoorten gelijk blijft. Als er in de huidige situatie sprake is van 100% melkvee, dan gaan we ervan uit dat de uitbreidingen op dat perceel 100% melkvee zullen betreffen. Als er sprake is van een mix van 50 % melkvee, 25 % vleesvee en 25% schapen, dan wordt er in de worst case van uitgegaan dat deze mix daar ook geldt.

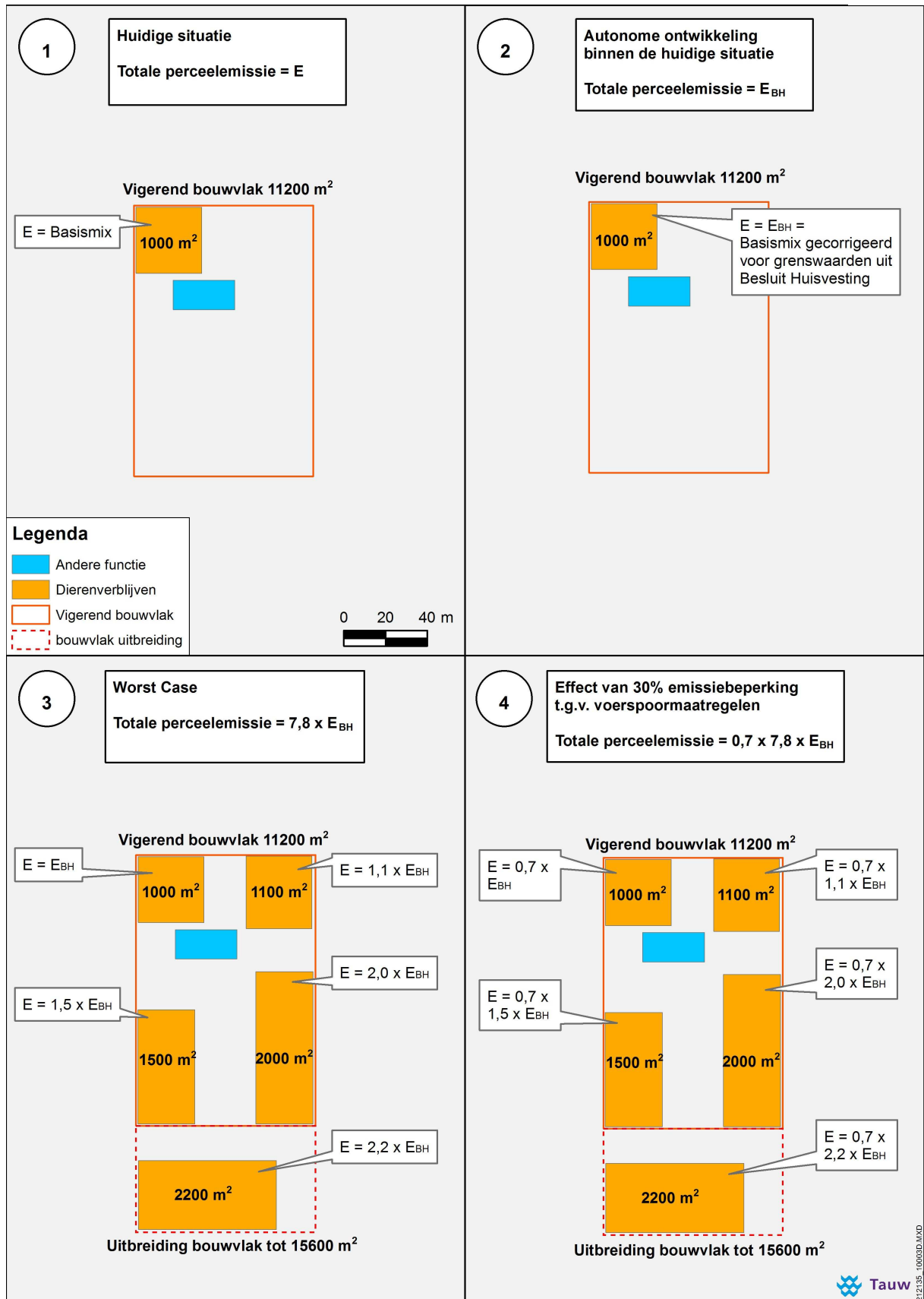
Vervolgens wordt in de worst case uitgegaan van een maximaal mogelijke vulgraad van 50%. Dat betekent dat 50% van het oppervlak in gebruik genomen zal worden door dierenverblijfplaatsen. Met name voor melkveehouderij bedrijven, die vaak binnen het bouwvlak nog ruimte moeten vinden voor objecten als kuilvoerplaten en groenstroken voor de landschappelijke inpassing is 50% hoog, maar wel haalbaar.

Bij het vaststellen van de totale worst case emissie neemt de voor het Besluit huisvesting gecorrigeerde basismix recht evenredig toe met de toename van het oppervlak dat in gebruik kan zijn als dierenverblijf. In het voorbeeld dat staat uitgewerkt in figuur 1.3 neemt het bouwvlak toe tot ongeveer 1,5 ha. Het oppervlak van de dierenverblijven dat daarop zou kunnen passen neemt toe van 1000 m² in de huidige situatie tot 7.800 m² in de worst case. Daarmee worden de maximale planologische mogelijkheden tot uiting gebracht. Om de daaruit voortkomende emissie vast te stellen wordt voor dit perceel een correctiefactor van $7800/1000 = 7,8$ gebruikt.

Vaststellen van het effect van emissie beperkende maatregelen (figuur 1.4)

Een belangrijk onderdeel van de scenario's die in dit MER worden ontwikkeld is de te verwachten, dan wel afgedwongen inzet van emissie beperkende maatregelen. Dat kunnen stalmaatregelen zijn die bestaan uit het bouwen van moderne, emissie arme stallen, al dan niet uitgerust met gaswassers die de afgezogen ventilatielucht behandelen voordat deze wordt geëmitteerd. In het onderzoek wordt uitgegaan van de emissiefactoren die in de Rav zijn opgenomen voor de verschillende diersoorten. In de melkveehouderij is het lastig om bestaande stallen emissiearm te maken. Maar het is wel mogelijk om langs het "voerspoor", door aanpassingen door te voeren in de bedrijfsvoering, de emissies te verlagen, tot 30%. In figuur 1.4 staat geïllustreerd hoe een dergelijke maatregel in het model wordt verwerkt. Om een verlaging van 30% te bewerkstelligen wordt de stalemissie gecorrigeerd met een factor 0,7. Omdat voerspoor maatregelen betrekking hebben op de volledige bedrijfsvoering (koeien in de nieuwe stallen krijgen hetzelfde voer als de koeien in de al eerder gebouwde stallen, wordt deze correctie toegepast op alle dierenverblijven.

Als er sprake is van de inzet van technische maatregelen conform BBT, dan wordt er in het model wel onderscheid gemaakt tussen nieuw te bouwen stallen en bestaande stallen. Als er sprake is van een scenario dat betrekking heeft op "externe saldering" dan wordt de emissie van de bestaande stal niet gecorrigeerd. In een scenario dat is gebaseerd op "interne saldering" wordt de emissie uit bestaande stallen wel gecorrigeerd. De inzet van techniek op de eigen stallen maakt het dan ontwikkelingen mogelijk zonder dat de emissie toe hoeft te nemen.

Figuur 1 De wijze waarop per perceel de emissies worden afgeleid vanuit de geïnventariseerde gegevens over de huidige situatie

Bij de zoektocht naar een representatief scenario en de daarbinnen maximaal mogelijke planologische ruimte wordt rekening gehouden met de volgende parameters.

1. Dynamiek in de agrarische populatie: stoppers – blijvers – groeiers

De agrarische gemeenschap in Nederland is onderhevig aan een groot aantal krachten. Een belangrijke daarin is de voortschrijdende schaalvergroting. Dat betekent dat er steeds minder boeren overblijven. Het CBS rapporteert dat er sinds de eeuwwisseling elk jaar ongeveer 5% van de varkensboeren hun bedrijfsactiviteiten beëindigen. Dat deze dalende trend in de intensieve veehouderij zal doorzetten wordt bevestigd door een inventarisatie van de Bedrijfs Ontwikkel Plannen die de Intensieve veehouderij sector in heeft moeten dienen. De verwachting is namelijk dat, als gevolg van het verscherpen van de eisen aan de ammoniak emissies uit de stallen, er de komende paar jaren eerder meer dan minder bedrijven zullen stoppen. Analyse van de ingediende Bedrijfs Ontwikkel Plannen (die meestal een optimistischer beeld schetsen van de toekomst dan de werkelijkheid) levert namelijk aanwijzingen op dat er sprake kan zijn van 6% stoppers per jaar in sommige delen van het land.

Het CBS rapporteert voor de melkveehouderij sector dat er sprake is van een relatief oude populatie doordat de laatste tien jaren de boeren ouder dan 65 jaar steeds langer zijn blijven doorwerken. Deze zullen de komende jaren noodgedwongen hun bedrijfsactiviteiten moeten beëindigen. Daarom zijn we er voor de beoordeling van de dynamiek in de agrarische sector van uitgegaan dat er voor de grondgebonden veehouderijen het aantal stoppers in eenzelfde orde grote zal liggen als in de intensieve veehouderij. In de gebiedsgerichte modellering wordt op basis van de gebiedskennis die beschikbaar is bij de gemeente een inschatting gemaakt van een zo realistisch mogelijk stopperpercentage.

Van de niet-stoppende bedrijven zal een deel zich verder ontwikkelen binnen de planperiode. Met name voor wat betreft de grondgebonden veehouderijen worden die daartoe in staat gesteld doordat er grond vrijkomt vanuit de stoppers. Voor de gehele sector geldt dat er, vanuit de sectorale natuurwetgeving, een salderingsmechanisme bestaat met betrekking tot emissie en depositie van eutrofiërende en verzurende stoffen. Vanuit dit salderingsmechanisme wordt er door de stoppende bedrijven in principe ruimte gecreëerd voor de groeiers om tot ontwikkeling te komen. De borging van deze saldering vindt plaats binnen de individuele vergunningstrajecten (Nb-wet 19d). In de gebiedsgerichte modellering gaan we er vanuit dat deze koppeling tussen stoppers en groeiers bestaat. De modellering is er met name op gericht om aan te tonen dat de verhouding tussen de stoppers en de groeiers dusdanig is dat het salderingsmechanisme ook daadwerkelijk kan gaan werken in de planperiode.

Bij het ruimtelijk verdelen van de groeiers over het plangebied gaan we ervan uit dat de grootste bedrijven het meest vitaal zijn en het eerst gebruik zullen maken van de mogelijkheden die het plan hen biedt. Gedurende de planperiode zal een deel van de populatie niet investeren, dit deel van de populatie wordt aangeduid met de term "blijvers". In de gebiedsgerichte modellering blijven deze qua emissie gelijk aan de huidige situatie qua aantal dieren en bijbehorende stalomvang. Dit deel van de populatie zal geen gebruik maken van de salderingsmechanismen, geen stalmaatregelen nemen en in het model dus niet bijdragen aan een verandering in de gebiedsemisatie

2. Veebezetting

Een bestemmingsplan laat soms heel veel ruimte om op een bouwvlak tot verdere ontwikkeling te komen. Deze ruimte wordt, binnen daartoe aangewezen zones, geboden aan alle bouwvlakken.

Bepalend daarbij zijn de ruimtelijke overwegingen: welke mate van bebouwing past er nog in een bepaalde zone. Ervaring leert dat, als alle bouwvlakken in een bepaald gebied gebruik maken van de ruimte die het bestemmingsplan hen vanuit planologische overwegingen biedt, daar een heel hoge veebezetting uit voort kan komen. Daarmee komt het grondgebonden karakter van de (melk)veehouderij onder druk te staan. Zonder gebruik te maken van krachtvoer kan in Nederland een gebied ongeveer een veebezetting aan van 2 melkkoeien per hectare. Omdat er al wel sprake is van het bijvoeren met krachtvoer is de veebezetting in de praktijk vaak hoger, ongeveer 3/ha. Het is gangbaar om in dergelijke gevallen nog steeds te spreken van grondgebonden landbouw.

Voor het plangebied wordt vastgesteld, op basis van cijfers van het CBS, in combinatie met de gebiedspopulatie, wat de veebezetting is in de huidige situatie. Voor elk van de scenario's wordt dan vastgesteld wat de daarbij behorende veebezetting zou zijn. Bij het beoordelen van de realiteitszin van de verschillende scenario's wordt ook de veebezetting betrokken.

3. *Best Beschikbare Technieken*

Gedurende de planperiode zal een aantal bedrijven investeren, de groeiers. Bij de gebiedsgerichte modelleringen is ervan uitgegaan dat deze investeringen in meer of mindere mate gepaard zullen gaan met de inzet van techniek. In veel provincies is ondertussen een Stikstof verordening vastgesteld waarin eisen worden gesteld aan de te behalen reductie van de emissies. Deze reductie kan in de intensieve veehouderij worden behaald door het bouwen van emissie arme stalsystemen dan wel door het inzetten van luchtbehandelingssystemen. In de grondgebonden (melk)veehouderij zijn er mogelijkheden om de emissies terug te brengen door de inzet van een ander bedrijfsmanagement systeem, dat uitgaat van een lager eiwitgehalte in het voer (beter bekend als het *voerspoor*) dan wel door de bouw van nieuwe, emissiearme stallen. Overigens kan er in de intensieve veehouderij ook met voerspoor maatregelen de emissie worden beperkt.

In de gebiedsgerichte modelleringen is voor de in te zetten technieken op stallen uitgegaan van de gecertificeerde systemen zoals die voor de belangrijkste diergroepen zijn opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). Voor vleesvarkens en –kippen gaan die systemen uit van een reinigingsrendement van ten minste 70%. Systemen met een rendement van 85% procent komen ook voor. In de Rav staan ook systemen die uitgaan van een reinigingsrendement van 95%. Dergelijk vergaande maatregelen staan nu nog te ver af van de ontwikkelingen die plaatsvinden in de sector om meegenomen te worden in een gebiedsgerichte modellering. Alleen in heel specifieke gevallen, voor individuele vergunningverlening, kan het voorkomen dat een ondernemer ervoor kiest dergelijke vergaande technische maatregelen toe te passen.

Gebruikte uitgangspunten in de modellering

De totale depositie van stikstof is het gevolg van meerdere bronnen. Naast de lokale veehouderijen, zijn dat de industrie, het verkeer, en de achtergrondbelasting. Omdat het de gebiedsgerichte modellering worden opgezet ten behoeve van een bestemmingsplan voor het buitengebied is enkel gekeken naar de effecten van de veranderingen in emissie bij de veehouderijen in het plangebied. Er is namelijk geen sprake van noemenswaardige industriële activiteiten.

Tenzij lokale omstandigheden zorgen voor een relatief grote toename van de (recreatieve) vervoersbewegingen geldt dat de verschillen in emissies die optreden ten gevolge van de vervoersbewegingen, uitgedrukt in kg emissie/jaar, slechts een heel klein deel (meestal tussen de 0,1 - 1%) uitmaken van de veranderingen in de emissies uit de veehouderij. Een gebiedsgerichte modellering gaat uit van een zekere mate van standaardisering van de input.

De onzekerheidsmarge die daar uit voortkomt is veel groter dan de bijdrage vanuit verkeersbronnen. Daarom blijft de modellering beperkt tot de agrarische bronnen. Een nauwkeuriger beeld van de te verwachten effecten is niet goed te genereren op een abstractieniveau dat past bij een gebiedsgericht plan, waarvoor een gebiedsgerichte modellering wordt opgezet. Voor individuele projecten, waarbij veel meer details beschikbaar zijn over de afzonderlijke bronnen qua omvang en ligging, kan wel een hogere nauwkeurigheid worden gerealiseerd. Daar is hier echter geen sprake van.

De gebouwen worden in het model ingevoerd met allemaal dezelfde hoogte en eenzelfde schoorsteen diameter (namelijk 1 m, kleiner kan niet worden ingevoerd). Variaties in deze parameters hebben hoofdzakelijk kleine lokale effecten. Aanpassen van deze uitgangspunten aan de lokale situatie is redelijkerwijs niet goed mogelijk vanuit de gebiedsgerichte aanpak, en levert alleen in de directe omgeving van de emissiepunten een toename van de nauwkeurigheid.

Met OPS-Pro is de depositie als gevolg van de emissie van één component afkomstig van meerdere bronnen te berekenen. In de berekening spelen de eigenschappen van de component zelf een belangrijke rol (mogelijke omzettingen, gewicht, uitregenbaarheid). Voor de emissie van NH_3 zijn al deze eigenschappen bekend binnen het programma. Daarnaast spelen de ruwheid en het meteoregime een zeer belangrijke rol. Het meteoregime bepaalt namelijk in welke richting de meeste depositie plaatsvindt. De ruwheid bepaald vooral hoever de depositie reikt, of anders gezegd: is de depositie dichtbij hoger, dan is die verder weg automatisch lager. Uiteraard geldt bij een ongewijzigde ruwheid dat een toename van de emissie bij een bron altijd meer depositie (en andersom). Voor het meteoregime is gebruik gemaakt van de "Long term annual average 1998-2007" zoals dat is gemeten in het deel van Nederland waar de gemeente zich bevindt. Voor de ruwheid is gekozen voor een variabele waarde die binnen het programma OPS zelf wordt bepaald. Achter de schermen wordt hier het landgebruik (volgens LGN3) voor geraadpleegd.

Referentie

Het doel van de gebiedsgerichte modelleringen is het effect vaststellen ten opzichte van de referentie situatie. Het gaat dus om het verschil van een ontwikkeling ten opzichte van een vastgestelde referentie. Dat betekent dat een toename, of afname, van de depositie los staat van de (ontwikkelingen in) de achtergronddepositie. Overigens heeft de achtergronddepositie in sommige gevallen wel invloed op de gevoeligheid van een habitatype voor een geringe toename van de depositie.

Vanuit de kaders gesteld in de Nb-wet 1998 wordt het verschil berekend ten opzichte van het zo goed mogelijk vastgestelde huidig gebruik, op basis van de uitgegeven vergunningen, dus niet op basis van wat er op basis van het vigerende bestemmingsplan gebouwd zou mogen worden. Daarbij wordt uitgegaan van de emissies zoals die in de beschikbare vergunningen inventarisaties staan opgenomen.

Vanuit de Wm wordt ook gevraagd om de emissies te vergelijken met de autonome ontwikkelingen. In dit geval is als autonome ontwikkeling aangehouden de verscherping van de emissiegrenswaarden van ammoniak zoals vastgelegd in het Besluit huisvesting. In de autonome ontwikkeling zal de depositie dus al iets afnemen ten opzichte van de huidige situatie.

Globale scenario's

Het uiteindelijke doel van de gebiedsgerichte modellering is het vaststellen van effecten op de depositie. De depositie is echter in belangrijke mate afhankelijk van het emissieprofiel, de totale gebiedsemissie. Om de omvang van de hoeveelheid rekenwerk te beperken, en niet elk mogelijk scenario in OPS door te hoeven rekenen, is er in de methodiek een stap tussen gebouwd die de gevoeligheid van het de gebiedseigenschappen bepaald voor de veranderingen in de emissievracht, zonder voor elk scenario een depositieberekening uit te voeren. Om de omvang van de emissies te kunnen bepalen is het gebied doorgerekend voor een aantal globale scenario's.

Worst case

In het voortraject van de planvorming heeft de gemeente een serie uitgangspunten vastgesteld met betrekking tot de ruimtelijke mogelijkheden die er aan de agrarische sector wordt geboden. Deze bepalen, afhankelijk van de plaats van een bouwvlak in het plan, tot welke omvang een bedrijf mag groeien zonder dat de ruimtelijke randvoorwaarden voor een evenwichtige groei in het gebied in gevaar komen. Deze kunnen betrekking hebben op de volgende factoren:

- De ligging van een bouwvlak in een zone met mogelijk extra beperkingen dan wel ontwikkelruimte
- Vrijstellingsbevoegdheden tov de omvang van de huidige bouwvlakken
- Wijzigingsbevoegdheden tbv het vergroten van een bouwvlak

In de worst case worden alle planspecifieke uitgangspunten verwerkt in het model. Het resultaat van deze reken-run laat zien wat er zou gebeuren als elk bouwvlak in de gemeente volledig gebruik zou maken van de maximaal aangeboden ontwikkelruimte. Een dergelijke schaalvergroting zal nooit optreden vanwege de andere beperkende factoren op de individuele ontwikkelwensen.

Scenario 1: zonder maatregelen, met dynamiek in de sector

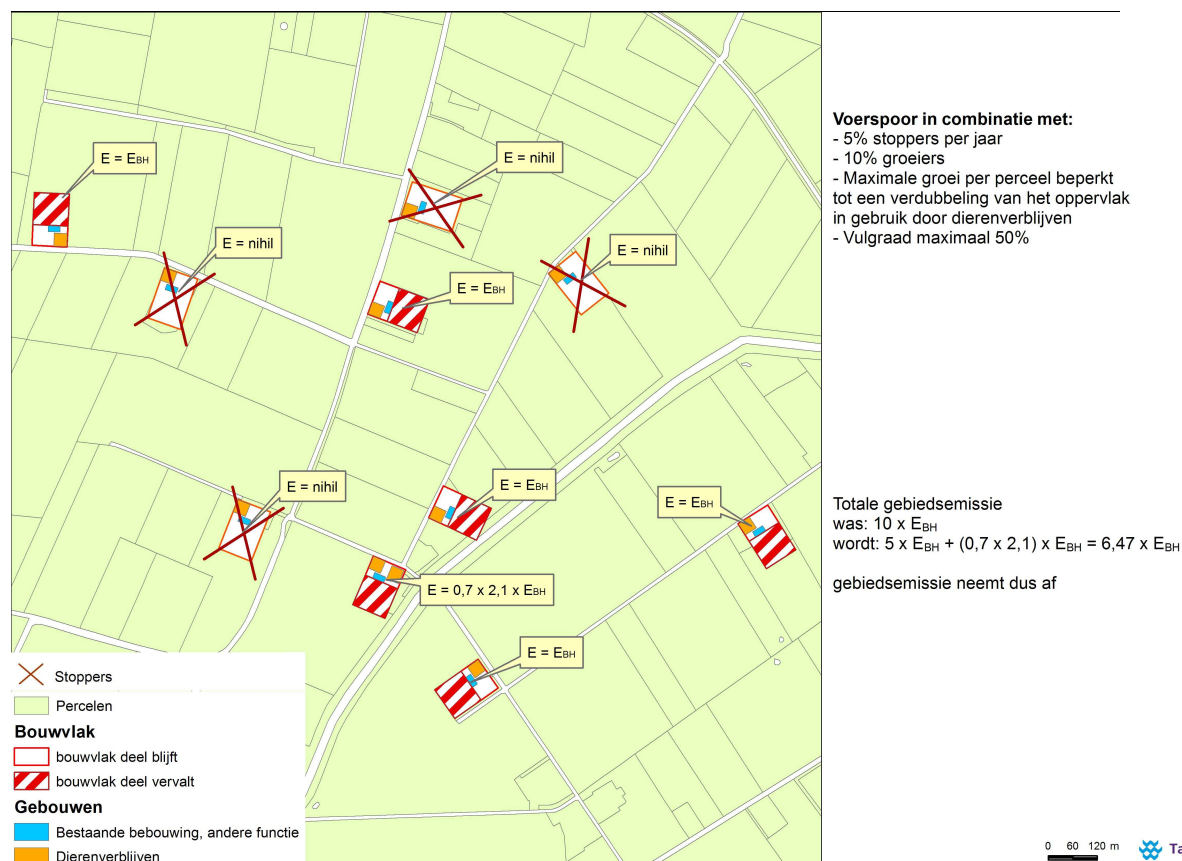
Het eerste globale scenario gaat uit van een ontwikkeling in de sector waarbij er geen stal maatregelen worden getroffen die verder gaan dan het besluit huisvesting. Binnen dit uitgangspunt wordt er gezocht naar een redelijk dynamiek profiel voor het gebied. Met het dynamiekprofiel wordt bedoeld de verhouding tussen het aantal stoppers, blijvers en groeiers. Vaak is de ontwikkeling van de veebezetting een belangrijke graadmeter aan de hand waarvan een dynamiekprofiel voor het gebied kan worden vastgesteld.

Scenario 2: Inzet van het voerspoor, met dynamiek in de sector

Het tweede globale scenario is bruikbaar in gebieden met overwegend grondgebonden melkveehouderij. Het laat namelijk het effect zien van de inzet van maatregelen die gericht zijn op het verminderen van de emissies door de bedrijfsvoering integraal aan te passen. Bij dit scenario geldt dat de emissie reductie is toe te rekenen aan de bestaande en aan de nieuw te bouwen stallen omdat aanpassingen aan een voerregime in praktische zin niet goed zijn door te voeren op slechts een deel van een bedrijf.

Figuur 2 illustreert een variant op dit scenario. In figuur 2 zijn de stoppers uit het model gehaald zodat er sprake is van een vermindering van de gebiedsemissie. Die wordt deels opgevuld door de groeiers. In figuur 3 wordt de uiteindelijke gebiedsemissie bepaald voor een situatie waarbij de bestaande bouwvlakken niet volledig worden opgevuld, omdat een deel van de vigerende bouwvlakken uit het plan zijn gehaald.

Naast het inzichtelijk maken van het effect dat voortkomt uit het nemen van maatregelen langs het voerspoor door de groeiers in het plan, illustreert dit figuur de werking van een aanvullende planologische maatregel, namelijk het beperken van de uitbreidingsmogelijkheden tot het verdubbelen het bebouwd oppervlak dat in gebruik is voor het houden van dieren in combinatie met de te verwachten dynamiek in de sector.

Figuur 2 Illustratie van een variant op scenario 2

Scenario 3: Externe saldering obv nieuwe moderne melkveestallen, met dynamiek in de sector

De Rav wordt met enige regelmaat bijgewerkt, rekening houdend met de nieuwste ontwikkelingen met betrekking tot beschikbare stalsystemen. Recent is er een stalsysteem beschikbaar gekomen voor de melkveehouderij die qua emissies de oude grupstal evenaart, en minder dan de helft van een gangbare ligboxenstal emitteert. Het bouwen van dergelijke stallen, in combinatie met het gebruik maken van elders vrijkomende ammoniakemissies (i.c. het principe van externe saldering) ligt ten grondslag aan dit scenario

Scenario 4: Interne saldering obv nieuwe moderne melkveestallen, met dynamiek in de sector

In sommige gevallen biedt externe saldering geen soelaas en zal een beroep gedaan worden op interne saldering. Dit kan het geval zijn als een vooruitstrevende ondernemer sneller wil uitbreiden dan dat hij in staat wordt gesteld door het vrijkomen van ammoniakemissies vanuit stoppende collega's. In dat geval kan de ondernemer besluiten de bestaande stallen af te breken en integraal te vervangen door emissiearme stallen.

Scenario 5: Externe saldering obv stalmaatregelen in de intensieve veehouderij en de melkveehouderij

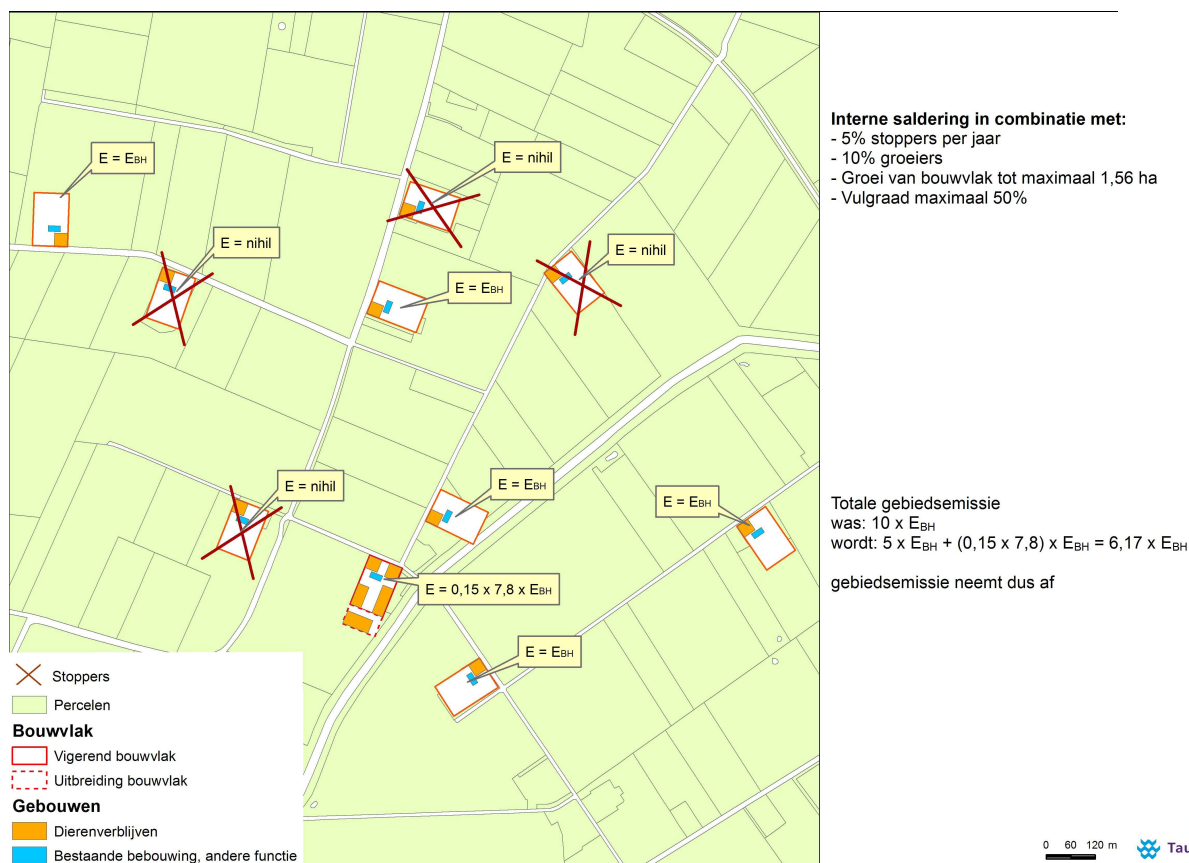
Dit scenario is in veel provincies uit het reconstructiegebied het meest voor de hand liggende omdat het aan de basis ligt van de stikstof verordeningen c..q. het vastgestelde provinciaal beleid. In elke provincie gelden andere randvoorwaarden met betrekking tot de in te zetten techniek, maar overal baseert men zich op de technieken zoals die vanuit de Rav mogelijk worden gemaakt. In de gebiedsgerichte modelleringen richt dit scenario zich naar het beleid zoals dat geldt binnen de provincie waarin de gemeente is gelegen.

Vanwege de wijze waarop wordt omgegaan met het dynamiekprofiel binnen een gemeente, in combinatie met de externe salderingsmechanismen en de inspanning tot emissie reductie die geleverd moet worden om voor externe saldering in aanmerking te kunnen komen, verifieert dit scenario of de gangbare salderingsmechanismen zullen werken binnen het plangebied.

Scenario 6: Interne saldering obv stalmaatregelen in de intensieve veehouderij en de melkveehouderij

Mocht uit de globale analyse van scenario 5 blijken dat er te weinig stoppers zijn in een plangebied om op basis van externe saldering een redelijk aandeel groeiers de kans te geven tot ontwikkeling te komen kan dit laatste scenario soelaas bieden. Voor interne saldering in de intensieve veehouderij wordt er dan uitgegaan van het bijplaatsen op bestaande stallen van luchtbehandeling met de in de desbetreffende provincie voorgeschreven reinigingsrendementen. Voor melkveehouderijen in een gebied is dit scenario gelijk aan scenario 4.

Figuur 3 illustreert scenario. In figuur 3 wordt, naast het wegnemen van de stoppers uit het model, de gebiedsemissie namelijk bepaald door effect dat voortkomt uit het nemen van stalmaatregelen (gaswassers met een reinigingsrendement van 85%) op bestaande en nieuwe stallen zoals die gebouwd worden door de groeiers in de populatie.

Figuur 3 Illustratie van hoe scenario 6 uit kan pakken in een gebied waarin sprake zou zijn van een populatie dynamiek zoals aangeven

Specifieke toelichting op de scenario ontwikkeling in Schijndel

Uitgangspunt van de analyse zijn de door de gemeente verstrekte gegevens geweest, in combinatie met de set voorschriften die de gemeente voornemens is om in het bestemmingplan op te gaan nemen. In de onderstaande tabel wordt de huidige situatie en de Worst Case kort gekarakteriseerd.

Tabel gebiedskarakteristieken

Alternatief	Bijbehorende gebiedsemissie (kg/jaar)	Berekende veebezetting (per ha)
Huidig gebruik	95.000	2,0
Alle percelen groeien tot huidig bouwvlak, zonder inzet van stalmaatregelen	200.000	6,2
Alle percelen groeien tot 1.5 ha voor zover dat past binnen de voorgestelde voorschriften, zonder de inzet van stalmaatregelen	295.000	7,8
Alle percelen groeien tot 2.0 ha, voor zover dat past binnen de voorgestelde voorschriften, zonder de inzet van stalmaatregelen	375.000	10,0
Scenario 5 met groei tot huidig bouwvlak, in combinatie met 5% stoppers/jaar en 10% groeiers	80.000	2,5
Scenario 5 met groei tot huidig bouwvlak, in combinatie met 5% stoppers/jaar en 15% groeiers	92.000	3,0

Alternatief	Bijbehorende gebiedsemissie (kg/jaar)	Berekende veebezetting (per ha)
Scenario 5 met groei tot huidig bouwvlak, in combinatie met 5% stoppers/jaar en 20% groeiers	98.500	3,5
Scenario 5 met groei tot 1,5 ha (waar mogelijk), in combinatie met 5% stoppers/jaar en 10% groeiers	83.000	2,7
Scenario 5 met groei tot 1,5 ha (waar mogelijk), in combinatie met 5% stoppers/jaar en 15% groeiers	99.000	3,3
Scenario 5 met groei tot 1,5 ha (waar mogelijk), in combinatie met 5% stoppers/jaar en 20% groeiers	105.800	3,8
Scenario 5 met groei tot 2,0 ha (waar mogelijk), in combinatie met 5% stoppers/jaar en 10% groeiers	89.000	3,1
Scenario 5 met groei tot 2,0 ha (waar mogelijk), in combinatie met 5% stoppers/jaar en 15% groeiers	111.000	3,9
Scenario 5 met groei tot 2,0 ha (waar mogelijk), in combinatie met 5% stoppers/jaar en 20% groeiers	121.500	4,6

Op basis van deze globale analyse zijn er twee varianten op scenario 5 geselecteerd om verder door te rekenen in OPS. Dat is ten eerste de variant waarbij in het plangebied aan de grondgebonden veehouderij de mogelijkheid geboden wordt om tot 1,5 ha door te groeien (behoudens de zones met striktere beperkingen). De twee die is doorgerekend is de variant waarin er in het LOG van de gelegenheid gebruik gemaakt wordt door de grondgebonden veehouderijen om tot 2,0 ha door te groeien. In beide gevallen is er voor de gebiedseigen dynamiek uitgegaan van 5% stoppers per jaar, in combinatie met 10% groeiers. Een groter percentage groeiers zou de draagkracht van het gebied te ver te buiten gaan omdat de veebezetting dan te ver boven de 3 melkkoeien per ha uit zou komen.

Bijlage

5

Geraadpleegde literatuur

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Floron, 2011]
Nieuwe Atlas Nederlandse Flora. Stichting Floron, Nijmegen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

[Gemeente Schijndel, 2013]
Ontvangen cijfers van recreatieve overnachtingen in hotels en bed&breakfasts het buitengebied van Schijndel.

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]
Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

[Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007]
Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

[Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie. 2012].
Natuurbeschermingswet 1998-gebieden. Natura 2000 en Beschermde Natuurmonumenten.
Gebieden per provincie. Noord-Brabant.
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=11&id=n2k132>
Kampina & Oisterwijkse Vennen
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=11&id=n2k133>
Dommelbeemden
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=gebnbwet&groep=11&id=SN074>
Kavelen
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=gebnbwet&groep=11&id=SN018>

[Naturalis, 1999-2010]
Serie Nederlandse Fauna. Boekenreeks soortinformatie en –verspreiding per soortgroep. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

[Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) 2012]
Balans van de Leefomgeving 2012. ISBN: 978-94-91506-13-0. Den Haag, 2012.
<http://themasites.pbl.nl/balansvandeleeuomgeving/2012/wp-content/uploads/PBL-2012-Balans-van-de-Leefomgeving-539.pdf>

[Pouderoyen, 2012]
Concept ontwerpbestemmingsplan Landelijk gebied Schijndel. Kenmerk: NL.IMRO.0844.Landelijkgebied-VO01

[Provincie Noord-Brabant, 2012]

Natuurbeheerplan.

<http://atlas.brabant.nl/natuurbeheerplan/>

[Van der Meijden, 2005]

Heukels' Flora van Nederland, 23^e druk, Wolters-Noordhoff bv, Groningen / Houten.

[Zoogdiervereniging.nl, 2012]

Zoogdiersoorten.

www.zoogdiervereniging.nl

[Winkelman, J.E., Kistenkas, F.H. & Epe, M.J. 2008]

Ecologische en natuurbeschermingsrechtelijke aspecten van windturbines op land. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1780.

Bijlage

6

Beschrijving van de beschermde gebieden

Natura 2000-gebieden

Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek

Het Natura 2000-gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' ligt op een afstand van circa 5,2 km ten noordwesten van het plangebied. Het gebied, met een oppervlak van circa 931 hectare, ligt in de gemeenten Heusden, 's Hertogenbosch en Vucht. Het gebied is aangewezen onder de habitatrichtlijn. Het landschap wordt bepaald door het beekdal van de Dommel, wat overgaat in het laagveengebied van de 'Naad van Brabant'. Het gebied bestaat uit water- moeras- en graslandvegetaties, zoals kranswiervegetaties, blauwgrasland en elzenbroekbos. [Ministerie van EL&I, 2012]

Tabel 6.1 Instandhoudingsdoelstellingen Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek

[Ministerie van EL&I, 2012].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '-' = zeer ongunstig, '+' = matig ongunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling.

Habitattypen		SVI	Doelstelling		Kritische depositie (mol/ha/jr)	Gevoeligheidsklasse
			Landelijk	Oppervlakte		
H3140	Kranswierwateren	--	>	>	571	Zeer gevoelig
H6410	Blauwgraslanden	--	>	>	1.071	Zeer gevoelig
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	-	>	>	1.429	Gevoelig
H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	--	>	>	1.571	Gevoelig

Habitatsoorten		SVI	Doelstelling	Doelstelling	Doelstelling
		Landelijk	Oppervlakte	Kwaliteit	populatie
H1059	Pimpernelblauwtje	--	>	>	>
H1061	Donker pimpernelblauwtje	--	>	>	>
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=

Kampina & Oisterwijkse Vennen

Het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' ligt op een afstand van circa 7,0 km ten westen van het plangebied. Het gebied heeft een oppervlak van bijna 2300 ha en ligt in de gemeenten Boxtel, Oirschot, Oisterwijk en Tilburg. Het gebied is zowel onder de Habitatrichtlijn als onder de Vogelrichtlijn aangewezen. Het landschap is te classificeren als hogere zandgronden. Landschapstypen die er voorkomen zijn: U-vormige paraboolduinen, bossen, vennen, heiden en overgangen naar schraalgraslanden in beekdalen.

[Ministerie van EL&I, 2012]

¹⁸ Alterra-rapport 2397 Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. H.F. van Dobben et al., december 2012.

Tabel 6.2 Instandhoudingsdoelstellingen Kampina & Oisterwijkse Vennen [Ministerie van EL&I, 2012].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig, '+' = gunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling.

Habitattypen		SVI	Doelstelling	Doelstelling waarde		Gevoeligheidsklasse
				Landelijk	Oppervlakte	
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	>	>	1.071	Zeer gevoelig
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>	714	Zeer gevoelig
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	--	>	>	429	Zeer gevoelig
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	>	571	Zeer gevoelig
H3160	Zure vennen	-	= (<)	>	714	Zeer gevoelig
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	>	1.214	Zeer gevoelig
H4030	Droge heiden	--	=	>	1.071	Zeer gevoelig
H6230	*Heischrale graslanden	--	>	>	857	Zeer gevoelig
H6410	Blauwgraslanden	--	>	>	1.071	Zeer gevoelig
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	>	>	786	Zeer gevoelig
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	>	=	1.429	Gevoelig
H7210	*Galigaanmoerassen	-	=	>	1.571	Gevoelig
H9190	Oude eikenbossen	-	=	>	1.071	Zeer gevoelig
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	>	1.857	Gevoelig

Habitatsoorten		SVI	Doelstelling		Doelstelling populatie.
			Landelijk	Oppervlakte	
H1042	<i>Gevlekte witsnuitlibel</i>	--	>	>	>
H1082	Gestreepte waterroofkever	--	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1166	Kamsalamander	-	>	>	>
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=

Broedvogels		SVI	Doelstelling		Draagkracht aantal paren
			Landelijk	Oppervlakte	
A229	Ijsvogel	+	=	=	10
A004	Dodaars	+	=	=	30
A276	Roodborsttapuit	+	=	=	30

Niet-broedvogels		SVI	Doelstelling		Draagkracht aantal vogels
			Landelijk	Oppervlakte	
A039a	Taigarietgans	+	=	=	300

Beschermde natuurmonumenten

Dommelbeemden

Het Beschermde Natuurmonument 'Dommelbeemden' ligt op een afstand van ongeveer 2,2km ten zuiden van het plangebied. Het gebied heeft een oppervlak van circa 65 hectare en ligt in de gemeente Sint

Oedenrode. Het gebied is een bijna natuurlijk beekdal met op relatief kleine schaal een enorme variatie aan vegetatiegemeenschappen [Ministerie van EL&I, 2012].

Het gebied is van betekenis door de volgende eigenschappen:

- Vegetatiekundige betekenis door het voorkomen van diverse vegetatietypen met ondermeer de meer zeldzame soorten zoals Spaanse ruiter, draadrus en lange ereprijs
- Het voorkomen van diverse bos- en moerasvogels waaronder de meer zeldzame soorten zoals blauwborst, waterral, zomertaling, ransuil en watersnip
- Natuurwetenschappelijke betekenis door de ligging in een beekdal met gradiënten in voedselrijkdom, bodemtypen en mate van verlanding
- Het natuurschoon door de golvende terreingesteldheid en afwisseling van stuifzand, hooiland en open water, omzoomd door alleenstaande bomen, houtwallen en opgaand bos

Kavelen

Het Beschermd Natuurmonument 'Kavelen' ligt op een afstand van ongeveer 6,7 kilometer ten zuiden van het plangebied. Het gebied heeft een oppervlak van circa 2 hectare en ligt in de gemeente Best. Het gebied vormt een fragment van de oorspronkelijke loofhoutbossen in het oostelijk Noord-Brabant. Met name de kruidlaag is rijk aan soorten, waaronder enkele zeldzame. [Ministerie van EL&I, 2012]

Het gebied is van betekenis door de volgende eigenschappen:

- De kruidlaag is rijk aan soorten, waaronder enkele zeldzame. Plaatselijk komt een dichte, haast ondoordringbare ondergroei voor, die een ideale broedgelegenheid biedt aan tal van kleine zangvogels
- Het natuurmonument is het enige bos in een omgeving van uitgestrekte cultuurgronden, waardoor het een refugium is voor diverse plant- en diersoorten

3 MAART 1977

DE STAATSSECRETARIS VAN CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK

Gehoord de Natuurbeschermingsraad, burgemeester en wethouders van Sint Oedenrode en gedeputeerde staten van Noord-Brabant;

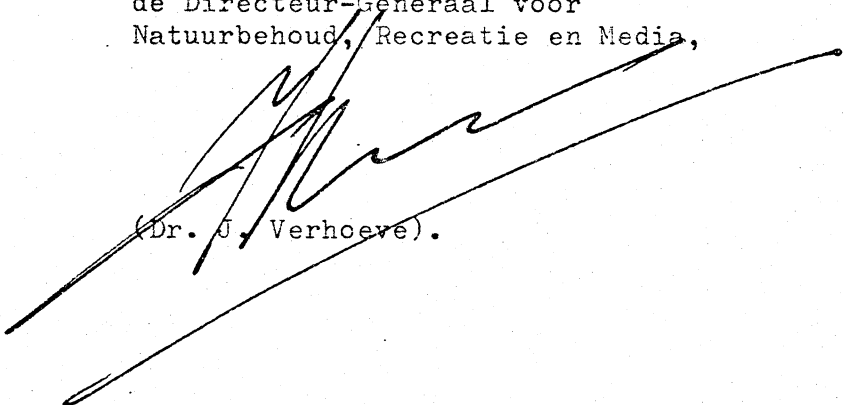
Gelet op artikel 21, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet (Stb.1967, 572);

B E S L U I T :

Het op bijbehorende kaart BN 21/SN 29 als zodanig aangegeven gebied, genoemd "Dommelbeemden" en eigendom van de Staat, wordt aangewezen als staatsnatuurlandmonument.

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

De Staatssecretaris voornoemd,
namens deze,
de Directeur-Generaal voor
Natuurbehoud, Recreatie en Media,

(Dr. J. Verhoeve).

TOELICHTING

Het natuurmonument "Dommelbeemden" bestaat uit een gedeelte van het dal van de Dommel, gelegen in de gemeente St. Oedenrode. Dit gebied, ter grootte van ongeveer 50 ha, vormt een fraai voorbeeld van een min of meer natuurlijk beeklandschap, zoals dit in de vorige eeuw nog algemeen werd aangetroffen op de hogere zandgronden in het zuiden en oosten van ons land.

Het eigendom van de Staat beslaat een oppervlakte van ongeveer 26 ha. Bij beschikking van 27 april 1976 heb ik overwogen het deel van de "Dommelbeemden", dat geen eigendom is van de Staat, aan te wijzen als beschermd natuurmonument. Daarop heb ik de volgende toelichting gegeven.

Deze beekdalen worden gekenmerkt door plaatselijk soms aanzienlijke verschillen in hoogte, bodemsamenstelling, voedselrijkdom en grondwaterstand.

Als gevolg van deze verschillen en onder invloed van het extensieve agrarische grondgebruik is hier in de loop der eeuwen een evenwichtig en afwisselend milieu ontstaan met een grote rijkdom aan soorten, zowel van planten als van dieren.

De kern van het natuurmonument wordt gevormd door een laaggelegen terrein in een bocht van het Dommeldal. Hier bevinden zich de eigenlijke "Dommelbeemden", bestaande uit schrale hooi- en weilanden, alsmede de zogenoemde "Moerkuilen", een complex van door vervening ontstane open plassen. Bodemkundig gezien bestaan deze lage delen uit moerasveen, dat als een dik pakket is afgezet op kalkarm, fijnkorrelig zand.

Deze kern is omgeven door een hoge rug, met bouwlanden in het noorden en zuiden en een bebost gedeelte in het oosten.

In het uiterste oosten en zuidoosten komt stuifzand voor.

De geomorfologische en biologische waarde van het gebied wordt in hoofdzaak bepaald door de combinatie van stuifkoppen en hooggelegen akkers enerzijds, de plassen met open water en de beekdalgronden anderzijds.

De daarmee gepaard gaande afwisselende begroeiing en het kleinschalig cultuurpatroon maken het natuurmonument ook landschappelijk zeer aantrekkelijk.

Vooraf uit vegetatiekundig oogpunt is het gehele gebied van groot belang, daar hier op een relatief kleine oppervlakte een verscheidenheid aan plantengemeenschappen voorkomt.

Zo worden in de Moerkuilen, van laag naar hoog, plantengemeenschappen aangetroffen, welke achtereenvolgens typerend zijn voor het open water, de verschillende stadia van verlanding, het elzenbroekbos; voorts gemeenschappen van het heischrale grasland en het arme eiken-berkenbos.

De verlanding is het verst voortgeschreden in de kleinere veenputten; deze hebben een matig voedselarm karakter. Naar het noorden en westen gaan de verlandingsvegetaties over in elzenbroekbos, dat een belangrijke oppervlakte van het natuurmonument beslaat. Dit in de vorm van hakhout aanwezige broekbos behoort in het algemeen tot het matig voedselrijke type met overgangen zowel naar een rijkere als naar een armere vorm.

In de richting van de "Dommelbeemden" komen vochtige tot drassige graslanden voor met gemeenschappen uit het moerasspireaverbond en het dotterverbond, waarin onder andere waterdriblad, koekoeksbloem, melkeppe, koninginnekruid en pinksterbloem groeien.

De eigenlijke Dommelbeemden zijn min of meer in cultuur gebracht, zodat men hier hooi- en weilanden vindt, die onderling zijn gescheiden door rijen populieren, knotwilgen en elzenhagen, terwijl hier voorts ook alleenstaande eiken en wilgen voorkomen; behalve reeds genoemde soorten van vochtige standplaatsen groeien hier naast algemenere soorten als moerasrolklaver, moeraswalstro en poelruit, meer zeldzame soorten als spaanse ruiter, draadrus en langbladige ereprijs.

Van betekenis voor de fauna is het natuurmonument vooral door zijn rijke vogelstand. De afwisselende milieu-omstandigheden en de er heersende grote rust hebben dit gebied tot een bij uitstek geschikt biotoop gemaakt voor bos- en moerasvogels. Behalve soorten als bosrietzanger, nachtegaal, wielewaal en gele kwikstaart, komen hier als broedvogel ook minder algemene tot zeldzame soorten voor, zoals blauwborst, waterral, zomertaling, ransuil en watersnip. In het winterhalfjaar tenslotte vormt het natuurmonument een voedsel- en rustgebied voor doortrekkende en overwinterende zang- en roofvogels.

Voor de begrenzing van het natuurmonument zijn de hierboven geschetste natuurwetenschappelijke waarden bepalend geweest.

In het noorden en oosten zijn als grens grotendeels aangehouden het Everse Akkerpad en de Liescutsedijk, welke beide verhard zijn. Hierdoor kunnen de belangrijke overgangen tussen de hooggelegen akkers en stuifkoppen enerzijds en de lage graslanden, moerasvegetaties en open plassen anderzijds behouden blijven.

Om dezelfde reden is in het zuiden eveneens een deel van de omringende hogere gronden binnen de begrenzing van het natuurmonument gebracht.

Voor het overige is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de begrenzing van de percelen, die in het bezit zijn van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Tot zover die toelichting.

Ten einde de gehele "Dommelbeemden" eenzelfde bescherming deelachtig te doen worden, is bij de onderhavige beschikking het deel dat aan de Staat toebehoort aangewezen als staatsnatuurmonument.

De Staatssecretaris van Cultuur,
Recreatie en Maatschappelijk Werk,
namens deze,
de Directeur-Generaal voor
Natuurbehoud, Recreatie en Media,

(Dr. J. Verhoeve)